

BOUWEN OP VERTROUWEN

De titel van dit boek 'bouwen op vertrouwen' zegt in drie woorden waar het bij Bouwbedrijf J. van de Linde al sinds 1951 om draait en waar het om zal blijven draaien. Want Van de Linde is naast een bouwbedrijf vooral een familiebedrijf.

1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986

Corrie en Jacobus Van de Linde

Voorwoord

Door Marco van de Linde

Al lange tijd liep ik rond met een idee om de geschiedenis van ons familiebedrijf op de één of andere manier vast te leggen. Het overlijden van mijn opa, in het najaar van 2007, heeft ervoor gezorgd dat dit idee gestalte kreeg in de vorm van dit boek. Liever, veel liever, had ik dat eerder gedaan, dat zult u begrijpen.

Op het moment dat ik dit schrijf staan we aan de vooravond van onze traditionele jaarafsluiting voor alle medewerkers van het bedrijf. Op deze avond wil ik het eerste exemplaar van dit boek aan mijn vader uitreiken, naar aanleiding van zijn 65-jarige verjaardag. Met dit 'geschiedenisboek' wil ik hem verrassen en bedanken voor wat hij voor het bedrijf heeft betekend en nog betekent. Bovendien bestaat Bouwbedrijf J. van de Linde inmiddels 55 jaar en ook dit feit wil en kan ik niet ongemerkt voorbij laten gaan.

Dit boek is een reis door de bedrijfshistorie. Aan het vastleggen van deze historie hebben een aantal mensen, die voor onze organisatie belangrijk zijn of zijn geweest, meegewerkt. Naar hen gaat mijn dank uit. In het bijzonder wil ik mijn oma bedanken. Zonder haar was een groot deel van onze bedrijfshistorie letterlijk en figuurlijk geschiedenis geweest. Zij heeft er in woord en beeld voor gezorgd dat één en ander voor het nageslacht bewaard is gebleven.

Op het moment dat je besluit een verslag als dit te gaan maken besef je dat er teleurstellingen zullen zijn. Er zullen dingen zoek zijn, herinneringen kwijt en nog erger: er kunnen gevoelens gekwetst worden. Ik besef dat dit kan en bied, wanneer dat zo mocht zijn, daarvoor bij voorbaat mijn verontschuldigingen aan. Ik moest ergens een grens trekken en dat heb ik naar eer en geweten gedaan.

Ik hoop dat 'Bouwen op Vertrouwen' u een inzicht mag geven in de historie en aard van ons bedrijf. Een bedrijf met toekomst, dankzij de geschiedenis.

Marco

*"De Van de Lindes zijn fijne mensen om mee om te gaan.
En dat voor hun opdrachtgevers en hun personeel."*

Johan Koeman

"Vertrouwen is een groot goed en het vertrouwen krijgen doet een mens goed."

Corrie van de Linden

*"Mijn strop ging pas af boven de 35 graden. Jasje aan, dasje aan.
Al was het alleen maar uit respect voor je opdrachtgevers."*

Joop Poley

"De van de Lindes, daar kon je van op aan, dat kan nog steeds trouwens."

Maarten van Doorn

*"Topprestaties worden verricht door mensen die
van hun werk houden ... en dat doen ze al meer
dan een halve eeuw bij Van de Linde!"*

Simon Hooimeijer

*"Quinten is een man van weinig woorden en veel dóén. Dat heeft
Marco trouwens ook. Ze zijn geboren voor het vak dat ze uitoefenen."*

Jaap Hulstein

Inleiding

Bouwbedrijf J. van de Linde

In 1951 wordt er in het Zeeuwse Kloetinge een nieuw bouwbedrijf opgericht door de voormalige timmermans knecht Jacobus van de Linde. Hij kwam samen met zijn vrouw Corrie vanuit 's-Gravenpolder naar Kloetinge om daar het van de gebroeders Beenhakker overgenomen timmer- en bouwbedrijf uit te bouwen.

Het bedrijf heeft haar steentje bijgedragen aan de wederopbouw na de oorlog. Op dit moment staat Marco van de Linde, zoon van Quinten en kleinzoon van Jacobus van de Linde, aan het roer van het bedrijf. Met dit boekje wil hij zijn vader Quinten van de Linde, die in 2007 de leeftijd van 65 jaar bereikte en die nog steeds actief participeert en meewerkt, bedanken en eren voor zijn inzet en vertrouwen. Daarnaast zijn er nog veel medewerkers en relaties die belangrijk zijn en zijn geweest voor het familiebedrijf. Ook naar hen gaat veel dank uit.

De titel van dit boekje 'Bouwen op Vertrouwen' is dan ook ontstaan uit gesprekken en interviews met huidige en voormalige directieleden, medewerkers, klanten en relaties. Een klein citaat uit het verhaal van Corrie van de Linde, die zeer nauw betrokken is geweest bij de groei van de organisatie en die de drie generaties van de Linde bindt, omschrijft in een enkele zin waar het bij deze organisatie om draaide en draait: "Vertrouwen is een groot goed en het vertrouwen krijgen doet een mens goed."

SCHIMMELPENNINCKSTRAAT

Naam: C. van de Linde Mimaard

Voornaam: Cornelia

Woonplaats: Kloetinge

Geboortedatum: 29 maart 1918

Geboorteplaats: 's-Heer Absterke

Echtgenote van:

Naam: Jacobus van de Linde

Voornaam: Ko

Geboortedatum: 13 oktober 1917

Geboorteplaats: Kloetinge

“Vertrouwen is een groot goed en het
vertrouwen krijgen doet een mens goed.”

51

72

“We gaan verhuizen.”

mevrouw van de Linde

Het zijn deze woorden van de Kloetingse Jacobus van de Linde, die de wereld van zijn eega Corrie plotsklaps op zijn kop zette. Alsof het nog maar vijf maanden in plaats van ruim 55 jaar geleden is, begint mevrouw van de Linde haar relaas: “Ja en dan kom ik uit een nieuw huis, aan de achterkant een boomgaard, voor keek ik tot Nisse en de wind waaide er van zeven kanten en dan moet je naar zo’n dorp. Dakpannen dat was alles wat ik zag toen ik vanuit dat huis naar buiten keek. Wonen onder een toren! Toen ik weer thuis in de polder van ’s-Heer Absterke was heb ik gebuild. Ik kwam uit zo’n mooi huis, door Ko zelf gebouwd en dan dat huis van Beenhakker in Kloetinge met drie bedsteden en een spinne. Onder één bedstee zat een regenbak en daar sliep een zus van Beenhakker en die had reuma - ja - kan je het begrijpen?” “Die bedsteden en die spinne gaan eruit en daar maak ik schuifdeuren, heb je gelijk een mooie achterkamer”, luidden de troostende woorden van Jacobus, of kortweg ‘Ko’.

Corrie, haar kleinzoon Marco en de interviewer zijn voor een vraaggesprek over de geschiedenis van het familiebedrijf in de gezellige woonkamer van de familie J. van de Linde aan de Schoolstraat in Kloetinge. Op de tafel liggen enkele fotoboeken. Zij zullen fungeren als een soort gidsen tijdens de reis door de bedrijfsgeschiedenis. Mevrouw van de Linde, geboren in 1918, blijkt niet afhankelijk te zijn van deze fotoboeken. Haar geheugen is prima en hoofdreknen gaat haar uitstekend af, zo zal blijken.

Op 26 mei 1951 betrok het gezin de nieuwe woning, het huis van Leunis Beenhakker dat samen met het timmerbedrijf van de gebroeders Beenhakker werd overgenomen. Datzelde jaar nog verwierf Bouwbedrijf J. van de Linde de eerste grote opdracht: het Zusterhuis in Bergen op Zoom.

“De heer Pilaar, die we al kenden van ’s-Heer Absterke, had ons voorgedragen en wij hebben ingeschreven, waarna de opdracht ons werd gegund. Mijnheer Pilaar heeft Ko altijd vertrouwd. Die opdracht was een grote sprong in het diepe. We hadden niets, geen mensen, niks. Maar Ko heeft het gedaan.” De Harley Davidson, het transportmiddel van de familie van de Linde verdween, een groene Ford Perfect kwam. Daarmee reed Ko dag in, dag uit naar Bergen op Zoom en een metselaar die vaak meereed vertrouwde Corrie het volgende toe: “Die kan op twee wielen door de bocht.”

“Ko nam daar ter plekke mensen aan voor dat werk, hij was altijd weg. In Kloetinge werden direct twee medewerkers aangenomen: een goede timmerman, Ko Minderhoud uit Hoedekenskerke en Bernard Clarijs, een leerjongen, en die gingen samen met de sleepkar over het dorp, de klussen af. Ik regelde hier de zaken, ontving de klanten, verzorgde de administratie en stuurde de mensen aan.” In die tijd verkocht de dorpstimmerman ook bouw materiaal zoals spijkers, hout, kalk, teer, zand, cement, stenen enz. “Dat was gezellig hoor, die aanloop. Ik heb geen heimwee gehad naar de polder, nog geen halve minuut, daar was het te druk voor, maar wat wil je: met drie kinderen, een bedrijf en een huishouden?”

Ondertussen gaat de telefoon in huize van de Linde in Kloetinge en Marco van de Linde, Corrie’s kleinzoon, neemt op. Mevrouw van de Linde praat rustig verder en nadat Marco heeft opgehangen vraagt ze: “Was dat voor jou?” “Nee,” zegt de huidige directeur van bouwbedrijf Van de Linde, “voor u, maar ik heb het geregeld. Het ging over die bobbel in uw keukenvloer. Daar komt zo iemand voor langs.” Niet veel later stopt er een Van de Linde-busje voor de deur en komt er een vriendelijke man binnen. “Ik kom even voor de keuken”, en hij

gaat aan het werk. Na amper een kwartier staat hij weer in de kamer. “Het is gefikst hoor, fluitje van een cent.” Er wordt vriendelijk heen en weer gegroet en terwijl de timmerman de kamer verlaat grapt mevrouw van de Linde hem na: “De rekening wordt voldaan hoor.” Het intermezzo zegt iets over de sfeer bij het familiebedrijf. Een goede sfeer zoals u nog zult merken.

Mevrouw van de Linde vervolgt: “Ko’s eerste werk hier in Kloetinge was een doodskist, dat was toen de taak van de dorpstimmerman. Eerst erheen om te meten, dan de kist maken, vervolgens de kist brengen en de overledene erin leggen. Het hoorde erbij.” De bouw van het Zusterhuis in Bergen op Zoom werd binnen drie jaar afgerond. Ondertussen volgde er in 1952 onder andere een grote schuur voor de familie Hardhorn in ’s-Gravenpolder. Nog een mijlpaal dat jaar: de eerste betonmolen.”

Begin jaren vijftig werden er voornamelijk woningen en schuren gebouwd. Onder andere het huis van schilder De Bath. “Die man schilderde het ledikant en de commode die Ko voor onze eerste had getimmerd. Prachtig was dat, met een mooi konijntje erop geschilderd. Het ledikant in kwestie staat nu bij Marco en weet u wat het schilderen kostte? f 13,50.” In het begin van de jaren vijftig konden overal bestekken gehaald worden van boerderijen om daarop in te schrijven. Daarvoor kreeg men rekengeld en Jan en alleman rekende maar niet iedereen rekende om het werk te krijgen. Dat gold ook voor de bouw van het Medisch Centrum. De concurrentie

1954, het pand van Colijn.

was destijds enorm: “Op een gegeven moment kwam Ko tegen 12.00 uur thuis met een hoofd zo rood als wat, hij was de laagste inschrijver en had de opdracht voor f 92.000,-.”

“Dat gebouw was een ontwerp van Rothuizen en ’t Hooft. Van hen heeft Ko altijd het vertrouwen gehad. Toen die opdracht binnen was is Anton Reijnhout erbij gekomen en Kees Kasse. Als timmerman begonnen, werd Anton later uitvoerder en voorman. Ko besprak veel met hem, zoals begrotingen en andere bouwtechnische zaken. Ko nam zelf de beslissingen maar de ruggespraak en het overleg met Anton waardeerde hij enorm en deze man was belangrijk voor de ontwikkeling van het bedrijf. Rond die tijd kwamen er meer mensen bij. Rinus van Beers bijvoorbeeld. Die werd later ook uitvoerder en die is nog een paar maanden bij ons in de kost geweest.”

Een mijlpaal in 1952, de eerste betonmolen.

Het Zusterhuis in Bergen op Zoom bezorgde Bouwbedrijf J. van de Linde een vliegende start.

Het is niet te zien maar deze Ford Perfect was groen.

Werkstukken van Jacobus.

Nadat mevrouw van de Linde een kop koffie van haar kleinzoon heeft gekregen richt ze zich tot Marco: “Dat was ook de tijd dat je opa er hier zijn schouders onder ging zetten. Hij kocht grond in de Lewestraat en bouwde er huizen op.” “Dat noemt men nu projectontwikkeling toch?” opper ik vragend. “Mijn man was zeer ondernemend en hij had het vertrouwen van de mensen, al vroeg, en dat is gebeven. Vertrouwen is een groot goed en het vertrouwen krijgen doet een mens goed.” Een levensles tussen de regels door en er is geen speld tussen te krijgen. “Er werd ook kwaliteit geleverd, dat zie je ook later wanneer er overal gerenoveerd wordt, maar niet aan huizen die door ons gebouwd zijn. Ik vertelde dat ook tegen de mensen en dat leverde weer nieuw werk op. Ja - in de ogen van oma van de Linde verschijnt een twinkeling - ik ben wel een beetje zakelijk aangelegd en maakte reclame. Ja, dat is toch niet erg?”

Rond de ramp

“Dies Mosselman, ik kende de man glad niet, kwam op een avond kort na de ramp langs en de mannen raakten aan de praat waarop ik soep ging maken. Toen de soep klaar was vroeg ik: ‘Wilt u soms ook een kopje soep?’ ‘Ja dat wil ik wel maar dan moet m’n vrouw het weten.’ Ik zeg: ‘Uw vrouw!?’ En ja hoor: Ik zie d’r zo staan. Buiten,

tegen de grote schuur, helemaal in het wit, doodstil. Het leek wel een engel. Hij zei: ‘Je kan voor mij een hoeve gaan bouwen maar ik ben de eerste, anders gaat het niet door.’ Tja, na de ramp kon je voor iedereen bouwen maar Ko heeft het gedaan en Dies Mosselman is altijd klant gebleven. En z’n vrouw? “Ja, die heeft ook soep gekregen.”

In die tijd is er ook veel gebouwd in de binnenstad van Goes, op de Grote Markt, de schoenenzaak van Verburgh, een groentezaak en een parfumerie in de Lange Vorststraat en op het platteland veel schuren en koelhuizen.

Ook 1954 was een nijverig jaar waarin onder andere het pand van Colijn in Kloetinge werd gebouwd. Vanaf 1955 werd er ook voor de firma Cok gebouwd in de Marconistraat in Goes en dat ging niet vanzelf: “Nee dat viel nog niet mee,” vervolgt Corrie van de Linde, “want daar kon je nooit de bestekken krijgen. Totdat ik op een dag tegen Ko, die net thuiskomt zeg: ‘je kunt gelijk naar Bennie Cok rijden en om een bestek gaan.’ ‘Hoe kan dat nou?’, vraagt Ko me verwonderd. Ja, ik had gehoord dat er een aanbesteding was en ik heb hem gebeld en gevraagd of hij even naar me wilde luisteren. Dat wilde hij. Ik ben gaan praten en praten en heb hem vooral verteld wat Ko allemaal gebouwd had. Uiteindelijk kon hij toen om het bestek komen en we hebben het gebouwd ook.” In die tijd, tweede helft vijftiger jaren, zijn er door het bouwbedrijf veel grote werken gebouwd, utiliteitswerken, kerken en winkelpanden.

Op dit punt neemt Marco, die graag bij dit gesprek aanwezig wilde zijn om zijn oma te ondersteunen, het woord: “In 1956 begon Zwartepoorte, mijn andere opa, die tot dan bij Bouwbedrijf J. van de Linde werkte, zijn eigen bouwbedrijf, ook op het dorp en er was er nog één, Leunis Dekker. Zwartepoorte

De gemeentekerk in Kruiningen, gebouwd in 1955.

Voorjaar 1956: drie gelukkige broertjes: Quinten, Wim en Hans.

De Oosterkerk te Goes.

Met een vooruitziende blik werd in 1955 de eerste vrachtwagen aangeschaft.

De bungalow van de heer Mosselman, gebouwd in 1967.

werkte voornamelijk in Kloetinge en opa van de Linde was wat ambitieuzer en concentreerde zich op de grotere werken. Overdag werkte hij gewoon mee en 's avonds was hij dan met al die andere zaken in de weer. Zo wordt ook wel duidelijk waarom mijn vader Quinten en ik in de bouw terecht zijn gekomen. Het kwam gewoon van alle kanten naar je toe."

Tegelijkertijd werd ook de Oosterkerk in Goes gebouwd. De tweede helft van de vijftiger jaren groeide het bedrijf hard en werden er veel utiliteitswerken zoals het Medisch Centrum in Goes, diverse kerken, scholen en winkel- en bedrijfspanden gerealiseerd. In 1956 is de door Bouwbedrijf Van de Linde gebouwde Oosterkerk geopend en in deze kerk zijn Ko en Corrie van de Linde ook altijd gebleven. De afscheidsdienst van Jacobus van de Linde vond op 24 september 2007 plaats in deze kerk.

Het sanatorium - en voormalige kasteel - 'De Viersprong' in Halsteren is door brand zwaar beschadigd. De restauratie en verbouwing wordt in 1956 gerealiseerd door Van de Linde. Hier heeft Bouwbedrijf J. van de Linde een geluk bij een ongeluk: Een twaalfjarige jongen valt, tijdens het spelen op een steiger, acht meter naar beneden. Hij mankeert niets op wat schrammen na.

Het mannetje belandde in de rozenstruiken. De opzichter aldaar maakte het de medewerkers en het bouwbedrijf niet gemakkelijk en eiste dat ten behoeve van het nieuwe stucwerk niet alleen het oude stucwerk werd verwijderd maar dat ook de voegen werden uitgekapt. Hoewel Bouwbedrijf J. van de Linde kwaliteit voorop stelt ziet men niets in deze overdreven eis.

Groei

Het begon allemaal in 1951 in een loodsje van rond de 40 m2 in Kloetinge. Hier groeide het bedrijf via verschillende uitbreidingen uit tot het moment dat Quinten van de Linde besloot dat het voor de toekomst van het bedrijf beter was Kloetinge te verruilen voor het industrieterrein De Poel in Goes.

In 1989 werd hier de nieuwbouw gerealiseerd en had het bedrijf weer ruimte om door te groeien. De geschiedenis herhaalt zich en het bedrijf breidt ook op de nieuwe locatie uit en dreigt opnieuw uit zijn jas te groeien.

Eerste steen Rusthuis

's - Heer Arendskerke.

In 1959 werd er een hokje op de in 1955 aangeschafte vrachtwagen getimmerd zodat de mannen droog konden zitten als ze naar een werk reden. "Er zaten ook raampjes in", vertelt Marco's oma, "zodat ze naar buiten konden kijken. Het was een vernuftig hokje met een soort tentdakje wat er ook zo af kon, zodat ze er weer hout mee konden halen. Op een dag, Quinten was toen 17, mocht hij een keer met de vrachtwagen weg en die kwam terug, zo fier als wat en ja hoor, nog geen 10 minuten later staat de politie voor de deur. Politie-man Wisse: 'Van de Linde,' zei hij zacht maar indringend, 'dat kan toch niet jongen?' Gelukkig bleef het daarbij."

De jaren vijftig kenmerken zich door nieuwbouw van grote projecten en daarnaast vrije sector woningen. We begeven ons langzaam richting jaren zestig. Een heel ander tijdperk met andere vraagstukken en andere uitdagingen.

"Begin jaren-60 hadden we ongeveer 30 man in dienst, er gingen en kwamen mensen natuurlijk. Ik heb niet alle loonboeken bewaard, je kunt niet alles bewaren hè? Ik heb de loonadministratie tot 1972 bijgehouden en daarna ging het naar de boekhouder. Ergens kon ik daar

niet bij. Elke vrijdagmiddag stond hier dan het geldkistje voor me op tafel en kwam iedereen langs om zijn loon te halen. Toen dat stopte vonden veel mensen, ikzelf ook, dat jammer." Marco komt de kamer weer binnenlopen en draagt een glimmend houten voorwerp. "Ik kan het eigenlijk niet eens op een normale manier onder woorden brengen ..." zegt hij en ik zie hem zoeken in zijn woordenschat: "... Die man had een gave en kon alles maken met zijn handen." Het komt op mij over als een goede omschrijving van hetgeen ik zie want inmiddels toont een ander fotoboek zeldzaam mooie timmerwerken zoals kasten, kisten, stoelen, dressoirs enz. Bij de foto van een grote kast wordt gestopt met bladeren en Corrie vertelt: "Deze kast heeft hij ook gemaakt. Het origineel staat in het Frans Hals museum en hij had er geen enkele tekening van hoor. We zijn naar dat museum gegaan en hij heeft hem maar één keer gezien."

"Na zijn pensioen is Ko hier in zijn werkplaats begonnen met wat hij eigenlijk het leukst vond en wat hij verschrikkelijk goed kon: hout bewerken." Marco wijst naar een prachtig hoekkastje en de open haard, stille getuigen van Ko's vakmanschap: "het was echt niet normaal wat die kon, echt niet" en Corrie vult haar kleinzoon aan: "Nee, het was echt niet normaal". Ondertussen wordt het meer en meer een gesprek tussen Corrie van de Linde en haar kleinzoon en ik laat het lekker zo. Vraag

alleen nog iets als ik het niet snap. Ze bladeren samen door het fotoboek en vertellen wat ze kwijt willen. Ook de kap van de molen in Kloetinge wordt gerestaureerd door Bouwbedrijf J. van de Linde.

“De jaren zestig zijn over het algemeen goede jaren geweest, behalve 1963. In dat jaar is het zes weken droog geweest.

Mensen geloven dat niet, maar ik heb het opgeschreven, dat was een heel slecht jaar. Ik heb drie ministers aangeschreven maar dat hielp ook geen klap. Het vorstverlet, die werd betaald, toen al! Maar al die regen niet. En het bleef maar regenen. Dan zaten ze allemaal in de keet en de uitvoerders werden opzichters en de opzichters die gingen weg, de grond was kleddernat. Het was een verschrikkelijk jaar, we hadden nog niet het inkomen van een opperman. Zelfs je opa ging er toen bijna aan onderdoor.” Mevrouw van de Linde neemt een korte pauze. “In de strenge winter van 1963 werd er natuurlijk volop geschaatst” gaat ze even later weer dapper verder en Quinten ging de Elfstedentocht rijden. En ik heb het gezegd: Dat kan jij ook hoor. Nou en toen ging hij. Ik heb het geweten, zat als een gek voor de televisie te breien. Het was zó slecht! Het was de meest barre tocht ooit. Mensen gingen eraf en ik ken mijn zoon hè: Opgeven? Nooit! Maar ja, die arme jongen was er glad niet op aangekleed want je moest kranten voor je borst hebben.” Een diepe zucht verradt nu nog haar spanning toen. “Tsjonge! In Harlingen hebben ze hem van het ijs gehaald met bevroren hielen. Wat zag die eruit toen hij thuiskwam, daar heb ik wat gewetenswroeging van gehad.”

In de jaren zestig begon Poelwijck, een gigantisch werk voor Bouwbedrijf J. van de Linde. In totaal zijn er door de jaren en in verschillende dorpen 132 bejaardenwoningen gebouwd. Met de heer Den Hartog, voorzitter van de stichting hebben we lang en goed samengewerkt. Tot 1995 heeft het bedrijf werk gehad van dit project met uitbreidingen en aanpassingen.

De Korenbeurs in Goes.

Het zilveren bestaansfeest in

De Korenbeurs te Goes.

het gereedschap en de technieken waar we nu over beschikken.”

25 jarig bestaan van de zaak

25 jaar bestaan van de zaak, 1976, in De Korenbeurs. Marco weet nog dat hij daarbij was: “Zeven jaar was ik toen.”

Hierna is het even stil en Marco bladert verder door het fotoboek en hij vervolgt: “Bijna iedere dag valt binnen ons bedrijf de naam van de familie de Regt” zegt hij ineens. “In 1977 - ‘78 bouwden we hun nieuwe pand aan de Van de Spiegelstraat in Goes en nu, 30 jaar later zijn we in de Poel, bij Motoport de Regt, het huidige bedrijfsonderkomen waar ook Mc Donald’s inzit en wat wij ook bouwden, ook weer voor hun bezig. Dat zijn bijzondere en belangrijke klanten, daar bouw je letterlijk en figuurlijk iets mee op. Izaäk de Regt junior heeft meer vastgoed dat hij verhuurt en als er iets verbouwd of aangepast moet worden, belt hij ons. Fantastisch toch? De bibliotheek in Kapelle, ook zo’n belangrijk werk en de uitvoerder aldaar, Rinus Westerweel gaat er volgend jaar uit, met pensioen. De tijd vliegt.”

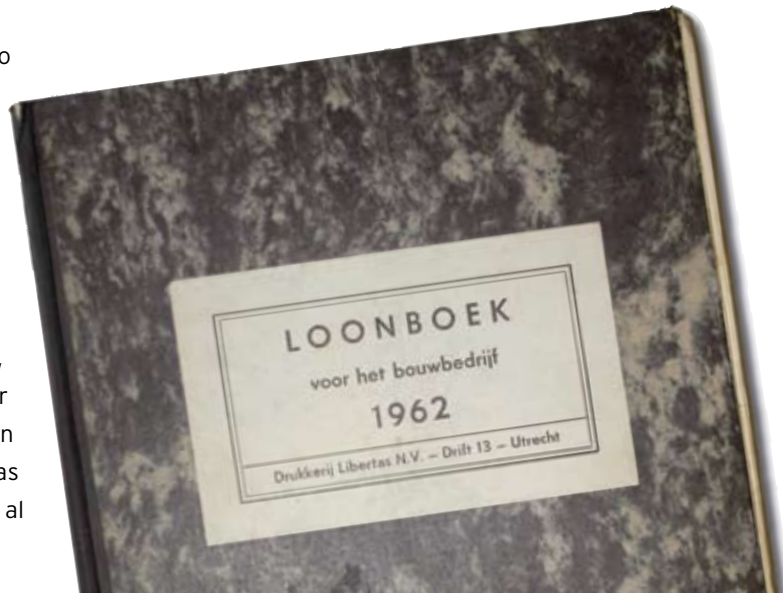

Krantenknipsel Medisch Centrum.

“Is er geen foto van je vader Marco, dat hij op zijn eerste werk, bij de Vikon bezig is, half aangekleed? Ja..., het is een schande dat ik het zeg maar het is zo. Ja en op de bouw moet je lange onderbroeken aan en zeker in de Poel. Je staat er vol op de wind. Ja dat was zijn eerste werk en het is mijn oudste zoon maar ik heb er wat van geweten.” We spreken nu begin jaren-80.

“Dies Minnaard, mijn broer is belangrijk geweest voor het bedrijf en niet alleen voor het bedrijf. Dies en Ko konden heel goed met elkaar over weg. Ze konden samen over zaken praten.” Elders in dit boekje wordt één en ander door Dies Minaard bevestigd.

Marco kijkt naar een foto waarop enkele mannen voorovergebogen aan het werk zijn. De foto toont een matig verlichte en gewelfde ruimte. De bovenlijven zijn ontbloot en je kunt zo zien dat daar flink gebeuld wordt. “Als je toch ziet hoe er toen gewerkt werd! Kijk, dat is De Korenbeurs in Goes, daar moesten eerst oude funderingen blootgegraven worden, dat was echt bikkelen en dat zonder al

In '65, '66 komt Quinten van de Linde het bedrijf versterken en Quinten had twee passies: werk en sport. Mede daardoor ontstond het bedrijfselftal: 'De van de Linde Boys'. Dit elftal heeft letterlijk en figuurlijk historie geschreven. Gerard Steenhard heeft een heus boekje bijgehouden met krantenknipsels, uitslagen, foto's, rangen en standen en hij hield zelfs bij hoeveel doelpunten er door de diverse spelers werden gescoord. Rinus Westerweel staat op nummer 1.

"De school in Kloetinge, de begraafplaats en de aula, dat waren de laatste werken van een zelfstandig Kloetinge. Daarna viel Kloetinge onder de gemeente Goes. Er waren veel mensen, vooral onder de ouderen, die dat niet konden rijmen hoor."

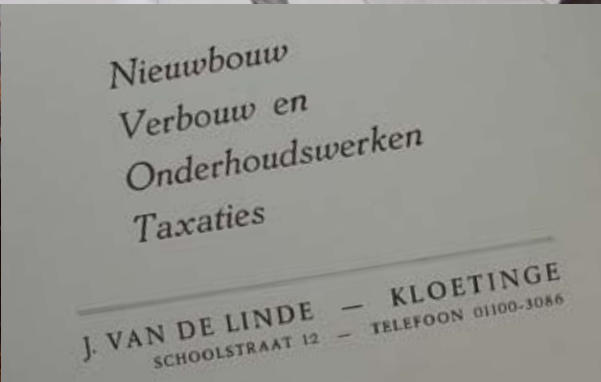
"De Raifeissenbank (of Boerenleenbank) op de Grote Markt, waarin nu Cool Cat huist was ook een belangrijk en groot werk voor ons. De gebroeders Overbeeke, medewerkers van het eerste uur zijn ook van grote waarde geweest voor het bedrijf met de gebroeders Bos, de Bosjesmannen. Dat waren allemaal metselaars en dat was toen nog allemaal handopperwerk. Zelf specie draaien en daarna metselen. De kerkmuren bijvoorbeeld en als je dan ziet hoeveel stenen er in zo'n dikke kerkmuur gaan." "Ga er maar aan staan," mijmert Marco. "Ja, en met geen woord klagen hoor en die mannen moesten werken."

"Dat was een andere arbeidsmoraal toen en dan hebben wij helemaal niets te mopperen. We hebben goede mensen en een prima sfeer." "Precies" bevestigt Marco om er gelijk aan toe te voegen: "Er wordt nu ook hard gewerkt en nu is er meer tijdsdruk. De tijden veranderen maar we hebben prima mensen in dienst en ziekteverzuim? Mwoah, dat kennen we hier niet."

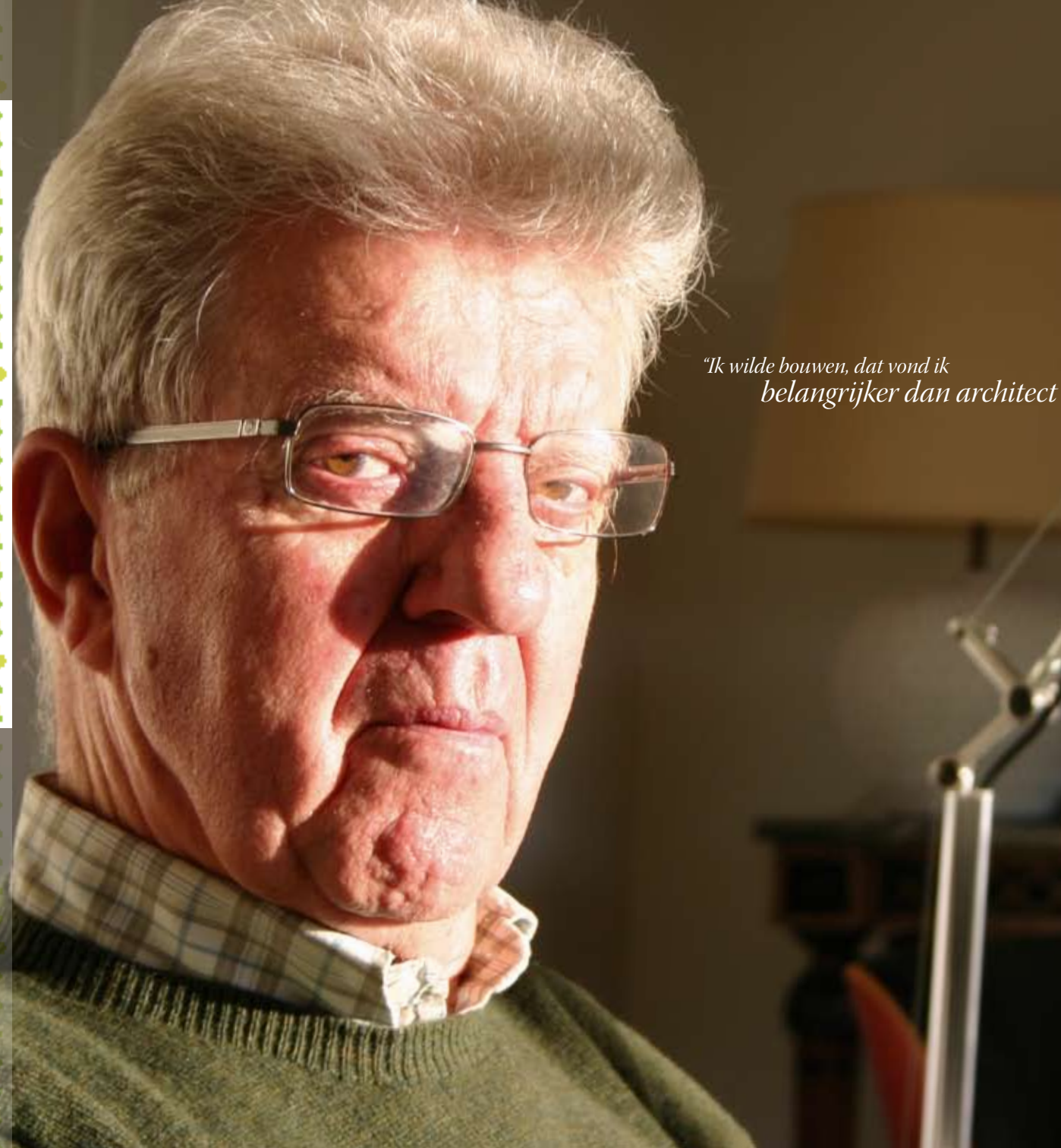
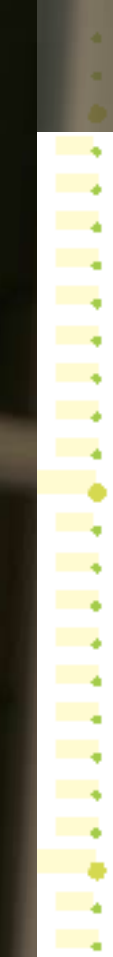

"Tot 1972 was ik volledig in het bedrijf en heb ik hier onder andere de loonadministratie gedaan. Daarna is er een boekhouder gekomen." Er komt een foto tevoorschijn, een kleurenfoto. "Deze werknemers zijn echt belangrijk geweest. Er zijn er meer maar deze... die zijn ook altijd gebleven en die twee Rinus Westerweel en Peter Mathijse zijn er nog steeds. Vorig jaar zijn Gerard en Eddy nog langs geweest en toen hebben ze met Ko nog een rondje door de oude werkplaats gedaan. Die mannen zijn hier allemaal in de jaren-60 komen werken."

"Op een gegeven moment is Quinten getrouwd en bouwde zelf zijn huis, aan het begin van de straat, op nummer twee, een twee-onder-één-kap, tegelijkertijd met Ko, zijn vader, een paar huizen verder. Want ons oude huis stond hier op een meter naast en hij heeft eerst het nieuwe huis gebouwd en daarna toen ze hier in konden op 24 maart 1967, het oude huis gesloopt. In 1969 wordt Marco geboren. Toen begeleidde Quinten de bouw."

*De Raifeissenbank (of Boerenleenbank),
in de kelder heel veel vlechtwerk en heel veel beton. Winter 1970/1971.*

*“Ik wilde bouwen, dat vond ik
belangrijker dan architect worden.”*

51

72

“Je weet wat je aan ze hebt...”

de heer J. Poley

De lichte, klassieke muziek, die zachtjes weerklinkt in de woonkamer van de familie Poley in Sluis, past bij de sfeer van dit huis: stijlvol en warm. Plotseling verscheurt het harde geluid van een machine dit harmonieuze geheel en het duurt even voordat ik het geluid herken. Er wordt koffie gemalen van echte bonen! En gezet, verse koffie. Gelukkig. Het plaatje is weer compleet. Niet veel later komt de heer Poley de kamer weer binnen met twee kopjes koffie en neemt hij plaats in zijn stoel.

“Vanaf 1959 werk ik al samen met degene die opa wordt genoemd”, begint de heer Poley, oud-architect bij toen nog Rothuizen en 't Hooft, naar aanleiding van een brief die hij ontving van Marco, de kleinzoon van Ko van de Linde. In die brief vraagt Marco om medewerking ten behoeve van dit ‘geschiedenisboekje’. “Elf jaar geleden ben ik met pensioen gegaan en ik heb er 37 jaar gewerkt. Van het begin tot het eind is Van de Linde één van de aannemers geweest waar we regelmatig mee werkten. Eén van onze eerste werken samen was Poelwijck. Pas 36 jaar later, in 1995 deden we samen de laatste verbouwing. Eerst met Ko, later met Quinten, er is nooit een andere aannemer of architect bij betrokken geweest. Poelwijck, in de persoon van de heer Den Hartog, was een zeer trouwe klant voor ons. In 1960 begon de eerste fase en die was in 1961 klaar. Ko en Corrie van de Linde waren bevriend met mijn ouders. Mijn vader was ook aannemer, Poley in Kruiningen.” “U bent dus

ook een rasechte Zeeuw?”, vraag ik de heer Poley waarop hij antwoordt: “Ik ben een Kruningenaer. Ik ben alleen voor mijn studie en dienstdtijd uit Zeeland weg geweest. Direct toen ik uit dienst kwam ben ik bij Rothuizen en 't Hooft begonnen, heb niet eens hoeven solliciteren. Ik had gebeld of ik er kon komen werken waarop 't Hooft zei: ‘Kom zaterdagochtend maar langs.’ Na een half uurtje praten zei hij: ‘Het is goed, ik weet uit wat voor nest je komt, je kunt komen.’ Op 8 mei kwam ik uit dienst, op 11 mei ben ik begonnen en ben er nooit meer weggegaan. In 1996 ben ik gestopt, heb eerst nog drie jaar parttime gewerkt. Ik deed namelijk ook de restauraties en de opvolging voor de restauratiearchitect liep wat in het honderd. Vervolgens heb ik alle lopende projecten nog afgemaakt, onder andere de Grote of Maria Magdalenakerk in Goes en de Sint Jacobskerk en -toren in Vlissingen. Die overgangsperiode was eigenlijk perfect. Veel beter dan in één keer van 100% werken naar 100% niks doen. Vooral mijn vrouw was daar blij mee”, vertelt Poley lachend, “dat ik niet hele dagen thuis was.”

“De jongste rekening van Van de Linde heb ik overigens pas vorige week betaald. De gevel van het pand van het architectenbureau aan de Frans den Hollanderlaan in Goes, dat nog altijd in bezit is van vier oud-directeuren, waarvan ik er één ben, vertoonde wat mankementen en dat was mijn laatste contact met Bouwbedrijf J. van de Linde. Dat heb ik gedaan met Davidse. In de tijd dat wij in Nisse woonden en toen Bouwbedrijf Poley werd overgenomen omdat mijn broer ermee stopte, ben ik met het privéonderhoudswerk ook naar Van de Linde gegaan. Er zijn natuurlijk meer goede aannemers maar of het nou om groot werk ging of klein, en gelukkig later ook restauratie, Van de Linde zat er altijd bij in de onderhandse aanbesteding. Je weet wat je aan ze hebt en ze hebben enorm goede vaklui in dienst. Ja ... het klikte.”

“U deed ook de restauraties, was dat uw specialiteit?”, vraag ik, omdat restauratiewerk ook bij Van de Linde als belangrijk wordt gezien en vul deze vraag aan met de volgende: “Wat voor soort architect was u?” “Tja... ik heb 30 postkantoren gebouwd, waarvan er geen één meer open is. Ze zijn gesloten of hebben een andere bestemming gekregen. Dat houdt je trouwens wel bescheiden. Dat was in de tijd dat PTT nog PTT was en dus ook telefoon deed en waarvoor we ook 20 telefooncentrales bouwden van Spijkenisse, door Zeeland, tot diep in Brabant. Ook heb ik vrij veel bejaardenhuizen, scholen en één van de prettigste karweien, de Woongemeenschap van Ouderen, Popkesburg in Sint Laurens bij Middelburg gedaan. Dat was ook een ontzettend leuke opdrachtgever en dat gaat dikwijls samen. Als je een goede opdrachtgever hebt, verloopt het werk ook vaak goed. Als het iemand is die de bouwwereld kent, die de problemen kent, want bouwen zonder problemen, dat bestaat niet, en je hebt er een goede aannemer bij, dan is het een feest om architect te zijn. Ik heb het niet ontworpen, maar wel alle 84 bouwvergaderingen voorgezeten, van wat nu Emergis is. En ... misschien dat mijn aannemersafkomst er een rol in speelt ... ik heb het organiseren van de bouw altijd erg leuk gevonden. Ontwerpen was een beetje minder en er waren anderen die dat beter konden. Het ging toen om een aanbesteding van tien miljoen gulden, de grootste tot dan toe. Ook heb ik zelf het Rode Kruis Ziekenhuis in drie fases gerenoveerd en uitgebreid.

*’s-Heer Arendskerke
Rusthuis Poelwijck.*

Toen het klaar was had het dertig miljoen gekost en ging het dicht, althans als ziekenhuis. Het is nu enkel nog een polikliniek. De laatste jaren heb ik dus veel gerestaureerd en dat is erg boeiend. De eerste restauratieklus met Van de Linde was volgens mij de oude kerk in Baarland in opdracht van de Stichting Oude Zeeuwse Kerken.” Wanneer ik vertel dat bij de heren van de Linde de stropdas aan ging, wanneer er een bezoek aan meneer Poley op het programma stond, moet deze hard lachen. “Tja, zoiets heb ik eerder gehoord. Op mijn afscheid in 1996 sprak de voorzitter van de ondernemingsraad mij toe en zei: ‘U bent de enige hier die voor mij altijd meneer is gebleven. Ik heb u nooit Joop durven noemen.’ Dit komt mij als vragensteller niet vreemd over. Sommige mensen dwingen dat op een natuurlijke manier af en dat gaat ook op voor meneer Poley. “Mijn strop ging pas af boven de 35 graden. Jasje aan, dasje aan. Al was het alleen maar uit respect voor je opdrachtgevers.”

*Bejaardenwoningen voor de Stichting Poelwijck.
In totaal zijn er toen 132 gebouwd in de jaren 1967 tot 1970.*

had een kaartje van de arbeidsinspectie dat ik mee mocht werken. Ik vond en vind bouwen nog steeds ontzettend interessant. Je maakt iets samen en het staat er. Dan kun je aan je kinderen en kleinkinderen zeggen: dat heeft papa of opa gedaan.” Meneer Poley staat op om me een schilderij van zijn kleinzoon te laten zien. “Toen we nog in Nisse woonden zijn we samen in de kerktoren geklommen, die heb ik ook gerestaureerd. Vanaf dat moment waren alle torens die hij zag van opa. Uiteindelijk ben ik bouwkunde gaan studeren. Ik wilde bouwen, dat vond ik belangrijker dan architect worden. Bouwen doe je niet alleen, maar met ontzettend veel mensen en je ontmoet dus ook veel over het algemeen leuke mensen. Ik klets graag, ga graag met mensen om en dan zit je in de bouw ook goed.”

“Het is trouwens goed en terecht dat Marco dit initiatief oppakt. Quinten was nog veel bescheidener dan zijn vader en houdt niet van die dingen. Was altijd op de achtergrond bezig en hij heeft het fantastisch gedaan, anders was dat bedrijf niet wat het nu is, maar niemand zag het. En Jacobus heeft nooit echt afscheid genomen. Maar dat verdienen ze wel. Het was en is mijn favoriete bouwbedrijf.”

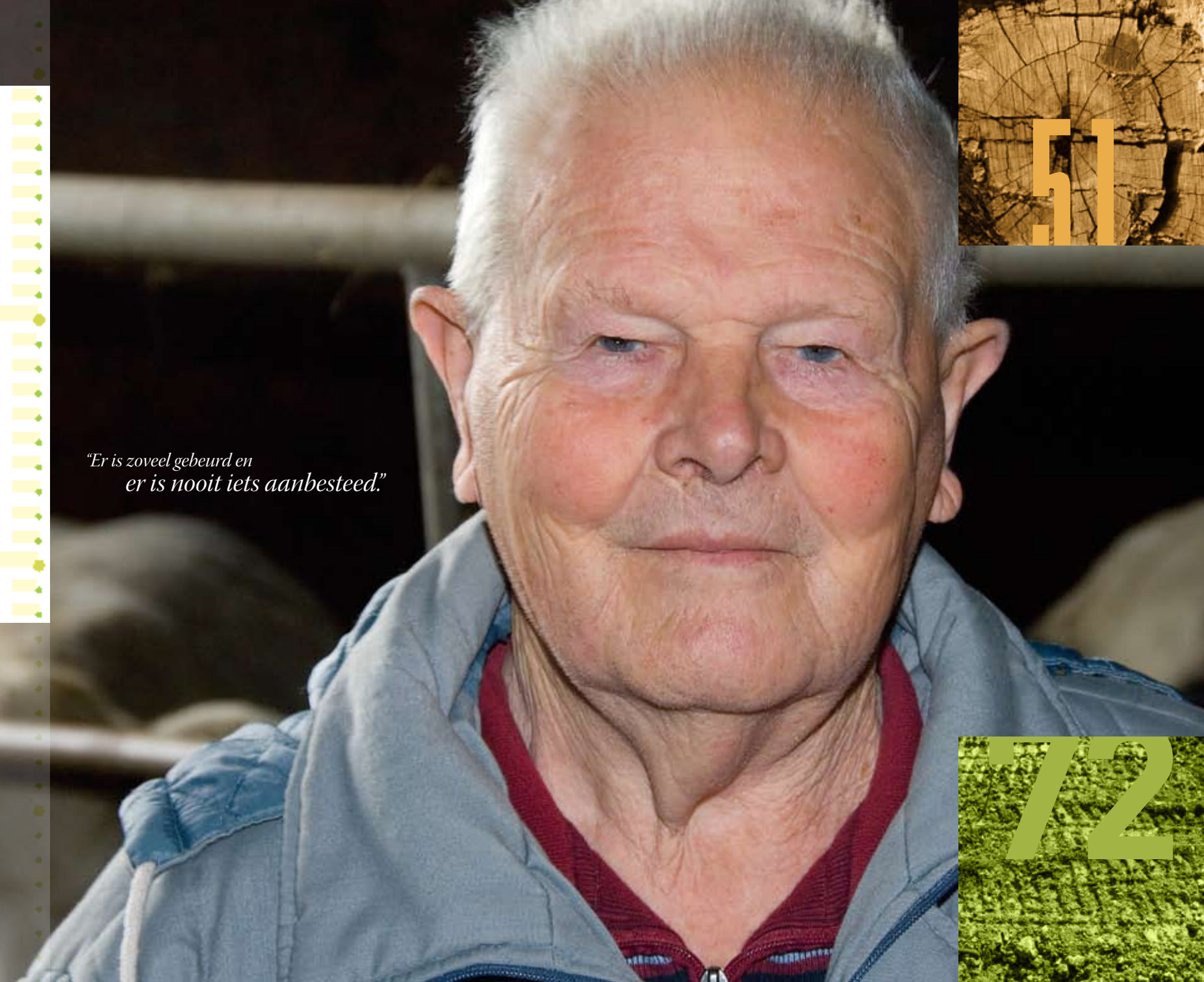

Heipalen worden op het werk gestort.

*Werken in de nok van het nieuwe
postkantoor te Kloetinge.
December 1958.*

In gebruik eind mei 1959.

*“Er is zoveel gebeurd en
er is nooit iets aanbesteed.”*

51

72

BOUWEN OP DIES MINNAARD

“Ja wat is hobby, hè als je 80 koeien hebt?”

Ik rij de laan op van een tussen bomen verscholen huis aan de Postweg tussen Yerseke en Wemeldinge. Achter de bomen verschijnt een erf, een grote schuur, een woonhuis en een prachtig uitzicht over landerijen en boomgaarden. Op de schuur prijkt een bord waarop een koe is afgebeeld. Als ik even later aan tafel zit met de heer Dies Minnaard in zijn huiskamer en hem vraag of hij veeboer is, antwoordt hij: “Geweest hè.”

“Geweest?”, herhaal ik.

“Ja ... ik heb er nog wel wat.”

“Voor de hobby?”, probeer ik.

“Ja wat is hobby, hè als je 80 koeien hebt. Is dat dan een hobby?”

Vervolgens vertelt de heer Minnaard, 80 jaar en nog elke dag met zijn beesten in de weer, dat hij er 500 gehad heeft en ja, moet ik toegeven, dat is andere koe(k).

Op de vraag welke bouwprojecten de heer Minnaard, broer van Corrie van de Linde, hem het meest bijstaan, want ik weet dat het er meer zijn, begint Dies bij het begin: “Het eerste project dat Bouwbedrijf J. van de Linde voor ons uitvoerde was de verbouwing van ons huis in de Hoek waar we woonden bij de Postbrug. Dat huis moest later weg, met de kanaalverbreding. Een jaar of wat later wilden we weer verbouwen en toen heeft hij een huis over een huis gebouwd en omdat we toch bezig waren ook maar nieuwe gevels in de schuur. Voor die tijd had hij al een nieuwe veestal gebouwd voor 20 beesten, dat was toentertijd heel wat.”

“Een huis over een huis. Kunt u daar wat meer over vertellen?”

“Ja, dat huis was oersterk maar klein. We kochten het in 1953. Dus eerst de keuken wat vergroot en een platje gemaakt voor de was, maar ja: toen we er kwamen hadden we één kind en op den duur hadden we er vier. Toen is het huis vergroot met vier slaapkamers, een grotere keuken en een doucheruimte. Je moet het zo zien: ze gingen buiten een nieuwe muur zetten en een andere muur aan de oostkant werd opnieuw gebouwd. Toen dat klaar was is het dak erop gegaan en pas daarna is het dak van het oude huis afgebroken. We hebben tijdens de bouw altijd in het huis gewoond. Je hebt nog nooit zo’n rotzooi gezien.”

De denkbeeldige reis door de tijd gaat verder naar het volgende project: “Ik weet nog dat we overleg hadden met van de Linde zelf, Markusse van de ZLM en een man van de bank, een zekere Simonse, want ik wilde een veestal bouwen voor 200 grote beesten en 80 jonge kalvers. Er werd driftig gerekend en op een gegeven moment zei Markusse aan de hand van de berekeningen: ‘Nou, dan weet je wat je moet doen hè? Het is niet rendabel, weet je wat of je doet?’ ‘Ja hoor’, zei ik, ‘ik weet wat ik doe: Ko kan gaan bouwen, als hij dat wil. Er is zoveel geld in de wereld en als de Rabobank het niet wil geven is er wel een ander.’ Waarop de man van de bank zei dat het zo niet helemaal gezegd was. Die schuur heeft Ko helemaal zelf ontworpen samen met Nieuwenhuizen van de Boerderijenbouw en mij, en hij heeft hem gebouwd ook, met Brouwer die de artikelen voor de stal leverde.”

De Steenen Brug in Goes, begin jaren '90.

“In 1979, '80 heb ik m'n toenmalige bedrijf verkocht en hadden we ondertussen nog een voersilo gebouwd. Ko heeft toen ook geadviseerd hoe dat te doen. Die silo was 70 meter lang, 11 meter breed en had opstaande muren van anderhalve meter hoog. Na de verkoop van het bedrijf wilden we nieuw bouwen en het hele circus, zoals het hier staat, heeft Ko gebouwd. Quinten kwam in die tijd ook veel kijken maar Ko was de supervisor. In december 1980 zijn we hier komen wonen en het jaar daarna is alles afgerond.” Het resultaat: een mooie, grote vrijstaande woning en een grote, strakke stenen schuur, omgeven door een mooie sier- en moestuin en een klein bos.

“Vroeger ging ik altijd naar de markt, elke dag. Maar nadat mijn vrouw ziek werd, ben ik daarmee gestopt, radicaal. En nu heb ik nog de beesten, 80 in de zomer, 40 in de winter.” Op de vraag of hij al dat werk nog zelf doet, antwoordt Dies: “95% doe ik zelf en één of twee keer in de week komen m'n dochter en schoonzoon. Van de week zijn de beesten de stal

in gegaan.” We constateren dat het mooi is wanneer je dit op 80-jarige leeftijd nog allemaal kunt doen en Dies vervolgt: “Sommige mensen vragen wel eens: ‘vind je het niet erg dat je dit niet meer kunt, of dat niet?’ En dan zeg ik: ‘Je moet kijken naar wat je nog wel kunt.’ Er zijn al zoveel mensen van onze leeftijd, kameraden en zo die al verleden tijd zijn.” Op de vraag of de kinderen, twee dochters en twee zonen van de heer en mevrouw Minnaard ook zijn gaan boeren komt een ontkennend antwoord. “Ze zijn alle vier goed terechtgekomen maar er boert er geen één.” Er volgt meer informatie, heuse verhalen zelfs, over wat ze dan wel doen en het is beslist interessant maar niet voor dit boekje.

Dit boekje gaat over Bouwbedrijf Van de Linde en omdat een bedrijf bestaat bij de mensen die voor dat bedrijf werken, vraag ik naar de samenwerking.

Er valt een stilte en dan volgt het antwoord: “Zeldzaam, uniek.” Weer een stilte.

“Er is zoveel gebouwd en er is nooit iets aanbesteed. Daar heb ik nog een keer problemen over gehad met een man van de belasting. Die vroeg hoeveel er aanbesteed was, ‘want er stond nogal het één en ander.’ ‘Niets, er is niet aanbesteed’, antwoordde ik. ‘Ja, maar dat geloof ik niet’, zei hij. ‘Geloven doe je maar in de kerk, het is gewoon waar’, zei ik. Er was natuurlijk wel een ruwe berekening gemaakt want we wilden dit en dat maar geen aanbesteding. Ga maar bouwen. Er waren aannemers die hoorden dat we gingen bouwen en die kwamen vragen of ze mochten

aanbesteden. Daar viel niet over te praten. Ik was eigenlijk zo goed met Ko. Ik heb vijf broers gehad en met alle vijf was ik goed, maar met Ko...” Hier stopt Dies even en ik denk aan de titel van dit boekje.

Het laatste grote werk voor Dies Minnaard is dus dit huis met deze stal geweest en dat was met Jacobus van de Linde. Quinten was toen al uitvoerder en met hem en Marco heeft Dies later nog te maken gehad met klussen aan het huis. “De man die de klussen deed, een wat oudere man al, die werkte altijd keurig. Toen we vogelnesten in de schoorsteen hadden kwam hij dat verhelpen. Die liep tegen het dak op, zoals jij en ik over straat lopen. Er waren trouwens nooit problemen. De sfeer bij dat bedrijf was goed.”

Waar denk je aan bij de jaren-60?

- Veel handwerk en sjouwen.
- Poelwijck.
- Woningbouw.
- 3 x 2 jaar uitstel voor militaire dienst. Als je kon aantonen dat je huizen moest bouwen kon je uitstel en uiteindelijk afstel krijgen. In verband met woningnood.
- f 20, - in de week.
- Veel lol.

- Quinten komt in het bedrijf.
- Overal maakten we tekeningen op muren en schreven raadsels voor elkaar uit.

Waar denk je aan bij de jaren-70?

- Nog steeds veel lol.
- Het begin van het bedrijfsvoetbal.
- Groepjesvorming, bouwteams. Opa van de Linde zag wie er handig waren en die stuurde hij als teams op pad. Heel slim.
- Meer machines, betonmixers, cirkelzagen.
- Kraantjes met kubels.
- Elektrisch gereedschap.
- Utiliteitsbouw, kerken, scholen en ook huizen.

Waar denk je aan bij de jaren-80?

- Intrede van het fenomeen onderaannemers, metselaars, tegelzetters.
- Koningin op het werk.
- Mooi werk: de restauratie van De Stadsschuur, De Korenbeurs.

Waar denk je aan bij de jaren-90?

- Betere voorzieningen, toiletten, keten.
- Koffiezetapparaat in de keet.
- Marco komt in het bedrijf.
- Bedrijfswagens.
- Betere veiligheid.
- Sociaal sterk.
- Bedrijfskleding.
- Veel bedrijfsgebouwen, woningen het Goese Meer, kerken.

Waar denk je aan bij het nieuwe millennium?

- Veel restauratiewerk.
- Werk moet af.
- Precisie.
- Tijd van bouwschema's, druk op de ketel.
- Bedrijfsgebouwen, woningen, karweiwerk.

Op een regen- en stormachtige namiddag in november druppelen ze één voor één binnen. De oude, trouwe garde van Van de Linde: Gerard, Rinus, Peter, nog een Rinus en Eddy. Marco heeft hen gevraagd om hier, in De Vierlinden in Goes bij elkaar te komen. Dit om oude verhalen op te diepen uit een gezamenlijk verleden bij Van de Linde. De mannen hebben er namelijk zonder uitzondering, rond de 40 dienstjaren opzitten bij één en hetzelfde bedrijf en dat is iets waar de Van de Lindes hen zeer erkentelijk voor zijn. Dat tijdens het gesprek zal blijken dat deze waardering wederzijds is, past bij de sfeer van de organisatie.

Het eerste rondje wordt er koffie besteld en de mannen wisselen wat laatste nieuwtjes uit. Twee van hen, Gerard Steenhard en Eddy Blik zijn reeds met de VUT en Rinus Westerweel zal weldra volgen. Rinus van Burg en Peter Matthijse zijn nog volop in bedrijf. Het tweede rondje wordt er hier en daar, in plaats van koffie, een biertje besteld en komt er een niet te stuiten stroom verhalen en anekdotes op gang die alhier in onwillekeurige volgorde zijn samengevat. Omdat het gesprek soms wat snel heen en weer gaat is niet altijd aangegeven wie nu precies wat zegt en voor de duidelijkheid: in de tekst wordt Jacobus van de Linde op 3 manieren aangeduid en dat is overigens ook elders in dit boek, namelijk: Jacobus, Ko en opa.

“Door de jaren heen.”

De mannen rond de tafel zijn allemaal in de zestiger jaren begonnen bij Van de Linde. De eerste tien jaar hebben zij dus ook niet meegemaakt. Daarom een terugblik op de diverse decennia door de ogen van deze trouwe medewerkers:

“Warme handen in de winter.”

“Vaak waren de kalkzandstenen die vanaf de fabriek werden aangevoerd nog warm en dat was wel zo prettig voor je handen in de winter.”

Naam:	Gerard Steenhard	
Woonplaats:	's-Heer Arendskerke	
Geboortedatum:	1 februari 1947	
Opleiding / school:	LTS	
Functie:	Voorman, timmerman	
Specialiteit:	Deuren afhangen + beslag	
Aantal dienstjaren:	43 jaar	
Mooiste werk:	Restauratie Sint Jacobsstraat	23
Bijzondere sportprestatie:	Korfbalinternational, Elfstedentocht, Kustwandelmarathon	
Meest veranderd in de jaren:	Het computertijdperk heeft veel veranderd	
Hobby:	Sport, PC, wandelen, fietsen	
Bouwbedrijf J. van de Linde in één zin:	Bonafide bouwbedrijf waar een goed stuk werk hoog in het vaandel staat.	

“Saamhorigheid.”

“In onze tijd”, de mannen zijn niet zo piep-jong meer, “was de saamhorigheid groot.” “Ja, dat is waar en dat kwam ook door de stabiliteit van het bedrijf.” “We hebben allemaal ons steentje bijgedragen.” “We hadden allemaal het Van de Linde gevoel, dat zie je nu minder. Toen waren we met 25 man, nu met 62! En tuurlijk gebeurde er wel eens wat, maar dat bleef binnens-kamers.” “De tijden zijn natuurlijk ook veranderd maar we leverden altijd kwaliteit.” “Als je jarig was, moest je trakteren op sigaren en die rookten we dan op in de keet.” “Nou! Die dingen kostten je een rib uit je lijf.” “Ja, en als er iemand ging trouwen waren we er allemaal, je haalde elkaar thuis op en brachten elkaar ook weer weg.” “De personeelsfeesten en -reisjes waren ook altijd gezellig, vooral Parijs, het was top.”

“Mevrouw van de Linde was ook altijd heel belangst-lend, ook naar je privé-situatie en ze vergat niets.” “Over saamhorigheid gesproken: In 1963, dat slechte jaar, hebben meneer en mevrouw van de Linde de metselaars uit eigen zak betaald. Daardoor hoefden ze niet weg.” “Kwaliteitswerk” “Ja, kijk maar om je heen”, geeft één van de heren aan en allemaal kijken we in het rond en omhoog. “Ja, hier is ook vakwerk geleverd.” We zitten in het nieuwe restaurant van De Vierlinden dat onlangs compleet vernieuwd en enorm uitgebreid is. Even is het helemaal stil en zijn ze allemaal trots op het kwaliteitsimago van Van de Linde en daarmee ook

“De bieb bouwden we met z’n vieren.”

Het bouwen van de bibliotheek in Kapelle is een werk waaraan met veel plezier wordt teruggedacht en waar de mannen onderling veel lol hebben gehad. De saamhorigheid is altijd groot geweest. De bouwers: Eddy, Gerard, Rinus en Peter.

Naam:	Eddy Bliek
Woonplaats:	Heinkenszand
Geboortedatum:	5 april 1947
Opleiding / school:	LTS en diverse bijscholingen
Functie:	Meewerkend voorman
Specialiteit:	Restauratie
Aantal dienstjaren:	44 jaar
Mooiste werk:	Restauratie Kasteel Westhove
Bijzondere sportprestatie:	Drie maal de Elfstedentocht gefietst
Meest veranderd in de jaren:	Het computertijdperk heeft veel veranderd
Hobby:	Fietsen en zeilen
Bouwbedrijf J. van de Linde in één zin:	Stabiel

“Je hebt het keurig voor me verbonden Rinus, dat heeft m’n duim gered.”

Waar gewerkt wordt vallen spaanders is een spreekwoord dat zijn oorsprong zeer waarschijnlijk vindt in de bouw. Zo ook ten aanzien van Eddy. Rinus Van Burg vertelt: “Ik ben aan het werk en Eddy is achter me met de cirkelzaag in de weer en ineens hoor ik een geluid dat ik niet ken en waarvan ik direct weet dat het niet goed is. Ik draai me om en zie dat Eddy op een stapel zakken gaat zitten, voorovergebogen. Met zijn ene hand houdt hij zijn andere hand vast. Ik erheen en ja ... je moet er toch naar kijken. Op het moment dat hij zijn hand loslaat, floept zijn duim zo de andere kant op, blijft liggen op zijn pols, hangend aan een velletje. Ik pak ergens een doek, weet niet eens waar vandaan en verbind Eddy’s hand en hup naar het ziekenhuis in Goes. Daar op de polikliniek hebben ze het opnieuw verbonden, in het ijs. Verder konden ze er niets aan doen daar.” Hier neemt het lijdend voorwerp, Eddy dus, het verhaal over.

Eddy Bliek

Goes voor mij naar Rotterdam kwamen en ik ben die doktoren natuurlijk ook heel dankbaar en Rinus hier natuurlijk.” En Rinus krijgt een vriendschappelijke klap op zijn schouder. “Je hebt het keurig voor me verbonden Rinus, dat heeft m’n duim gered.” Rinus is zichtbaar trots en terecht!

Rinus Westerweel

“Loonsverhoging.”

“Als je loonsverhoging kreeg in de tijd van meneer en mevrouw van de Linde en dat kreeg je als je het goed deed, werd dat altijd een beetje in stilte meegedeeld en waren de laatste woorden steevast: En niet doorvertellen hoor.”

Naam:	Rinus Westerweel
Woonplaats:	Wolphaartsdijk
Geboortedatum:	21 maart 1948
Opleiding / school:	LTS en avondopleidingen
Functie:	Voorman/timmerman
Specialiteit:	Diversiteit, nieuwbouw
Aantal dienstjaren:	41 jaar
Mooiste werk:	Kerk 's-Gravendeel en pand Motoport De Regt
Bijzondere sportprestatie:	Topscorer Van de Linde boys
Meest veranderd in de jaren:	Snelheid en computers
Hobby:	Voetbal en schaatsen
Bouwbedrijf J. van de Linde in één zin:	Top

“Inzet.”

De inzet en betrokkenheid van de ondernemers komt ook aan bod. “Ze waren en zijn alle drie enorm betrokken bij het bedrijf.” En ook in dit gesprek duikt de naam van Anton Reijnhout weer op. “Die man was enorm betrokken bij het bedrijf en zette zich volop in. Hij heeft veel betekend voor het bedrijf en vooral voor Jacobus van de Linde.” “Opa was de rustigste van allemaal. Die werkte wel heel hard, maar was rustig.” “Mevrouw van de Linde werkte net zo hard mee.” “Ja, het was jammer dat ze stopte met het persoonlijk geven van de loonzakjes op vrijdagmiddag, dat was altijd gezellig. Altijd tijd voor een praatje.” “Quinten was een keiharde werker, letterlijk en figuurlijk. Hij had altijd haast.” “Het lijkt wel of ze steeds harder gaan werken. Marco is natuurlijk meer een moderne ondernemer, maar die is helemaal altijd aan het werk.”

“Betonstorten met de kruiwagen.”

De voortschrijdende techniek heeft er in relatief korte tijd voor gezorgd dat de lichamelijke belasting snel minder werd. “Bij het bouwen van de Raifeissenbank op de Grote Markt bijvoorbeeld hebben we al het beton met kruiwagens gestort, dag in, dag uit. Die ritjes met de kruiwagens waren niet kort en onderweg kwam je tal van obstakels tegen, elk ritje weer. 's Avonds was je helemaal gesloopt.” Over slopen gesproken. Rinus van Burg heeft aldaar ook wat meegemaakt: “Tijdens die bouw viel mijn kunstgebit van acht meter hoog naar beneden en spatte in duizend stukjes uiteen op de betonnen vloer. Ik naar de tandarts en een paar dagen later had ik een nieuw gebit maar dat paste voor geen meter. Moesten ze weer een nieuwe maken.”

<i>Naam:</i>	Rinus van Burg
<i>Woonplaats:</i>	Kloetinge
<i>Geboortedatum:</i>	31 augustus 1954
<i>Opleiding / school:</i>	LTS en diverse bijscholingen
<i>Functie:</i>	Timmerman
<i>Specialiteit:</i>	Restaureren
<i>Aantal dienstjaren:</i>	36 jaar
<i>Mooiste werk:</i>	Restauratie Kasteel Westhove"
<i>Bijzondere sportprestatie:</i>	Voetballen
<i>Meest veranderd in de jaren:</i>	Mentaliteit
<i>Hobby:</i>	Voetbal
<i>Bouwbedrijf J. van de Linde in één zin:</i>	Goed bedrijf

“De auto hing nog in de boom.”

“Quinten was een driftig baasje,” bedoelt men in de goede zin van het woord en waarmee gelijk gezegd is dat hij het altijd erg druk had, “werkte steevast zo’n 70 uur in de week. Quinten bracht altijd de jongens naar het werk. Hij had een eerste groep gebracht en wilde de tweede groep gaan halen. Onderweg kwam hij een groep fietsers tegen en kon hij kiezen: Uitwijken of die groep onverlichte fietsers aanrijden. Hij week uit natuurlijk, en belandde in een boom. Toen wij aankwamen hing die auto nog in de boom en het eerste wat hij zei was: ‘Die bouwvergadering zal ik wel niet meer halen.’ Quinten heeft nu nog een litteken op zijn voorhoofd van de tak die door de ruit heen kwam. Quinten was altijd van gauw, gauw. Hij zei nooit veel, maar regelde alles”.

“04.30 uur met de kar naar het werk

"Mijn eerste dag was er één om nooit te vergeten. Het was op 8 augustus 1963. Ik moest met Ko Schipper mee, een klein mannetje. Op het werk stootte ik met een lange plank een rij stenen weg. De volgende dag hoefde ik niet meer met hem mee."

“Poelwijck perikelen.”

De bouw van Poelwijck op diverse locaties in een aantal Zeeuwse dorpen heeft Van de Linde veel werk gebracht. “De heipalen werden daar op het werk gestort.” “Mijn eerste werkdag was op Poelwijck”, vertelt Peter, “ik moest een vloerlук aan smeren. Ik had zoiets nog nooit gedaan, maar het is me wel gelukt.” En Rinus vult hem aan: “ik ging daar altijd op de brommer naartoe met achterop mijn gereedschapskissie. Later reden we met Jan Karelse (Jan Tuut!) mee op het groene busje.”

“Betaalde vakanties.”

Gerard Steenhard denkt met plezier terug aan de strenge winters na het instellen van het vorstverlet.

“Dat waren betaalde vakanties, wat dacht je? Lekker schaatsen en gewoon doorbetaald worden. In 1997 heb ik samen met Quinten de Elfstedentocht gereden. Ik vond het geweldig.”

<i>Naam:</i>	Peter Matthijsse
<i>Woonplaats:</i>	Heinkenszand
<i>Geboortedatum:</i>	14 december 1950
<i>Opleiding / school:</i>	LTS
<i>Functie:</i>	Magazijnbeheerder, keuren gereedschap
<i>Specialiteit:</i>	Politiekeurmerk
<i>Aantal dienstjaren:</i>	41 jaar
<i>Mooiste werk:</i>	Brugwachterswoning en Pompstation Frans de Jonge
<i>Zondere sportprestatie:</i>	25 jaar gevoetbald bij V.V. Borssele
<i>Veranderd in de jaren:</i>	Werksfeer, alles moet veel sneller
<i>Hobby:</i>	Sport
<i>an de Linde in één zin:</i>	Degelijk bedrijf

“De Van de Linde Boys.”

Rinus Westerweel, topscorer aller tijden van de Van de Linde Boys was een razendsnelle spits. "Hij kon zo verschrikkelijk hard lopen", zegt Gerard, ook actief in het elftal van de zaak, waarop Rinus Westerweel verdergaat: "Quinten verzorgde ook de opstelling van de Van de Linde Boys en deed de tactische bespreking. Dat ging als volgt: 'Jij daar een beetje, jij daar en jij daar en dan speel ik hier wel.' En dat was het dan wel en dan gingen we de wei in. Dat voetballen was geweldig en Quinten was een echte sportman, eentje die nooit opgaf. Niet in zijn werk en niet in de sport." Gerard gaat nog even door op het voetballen: "Opa van de Linde kwam altijd kijken als we moesten voetballen en in de pauze stond hij dan altijd een balletje te trappen. Hij bleef tot het laatste supporter van Kloetinge."

“De Audi van Ko.”

“Ko had een Audi gekocht, prachtige wagen en daarmee reed hij ook gewoon naar het werk, bracht ons weg, haalde ons op, van alles.” “Op een gegeven moment, die auto was net nieuw, stapte Anton Reijnhout in met een schroevendraaier in zijn achterzak en haalde de bekleding helemaal open. Schrikken natuurlijk, maar niet voor Jacobus. Die zat daar dan helemaal niet mee. Die auto was niet belangrijk voor hem althans niet als luxe auto, het was een vervoermiddel.”

“Als we naar een werk gingen en er moest een ladder mee, dan ging er één voorin zitten en één achterin en door de open raampjes hield je dan samen de ladder vast en zo ging het ook met planken en dergelijke.” “Ja, en de latten, die bond opa gewoon aan zijn portiergrepen vast.”

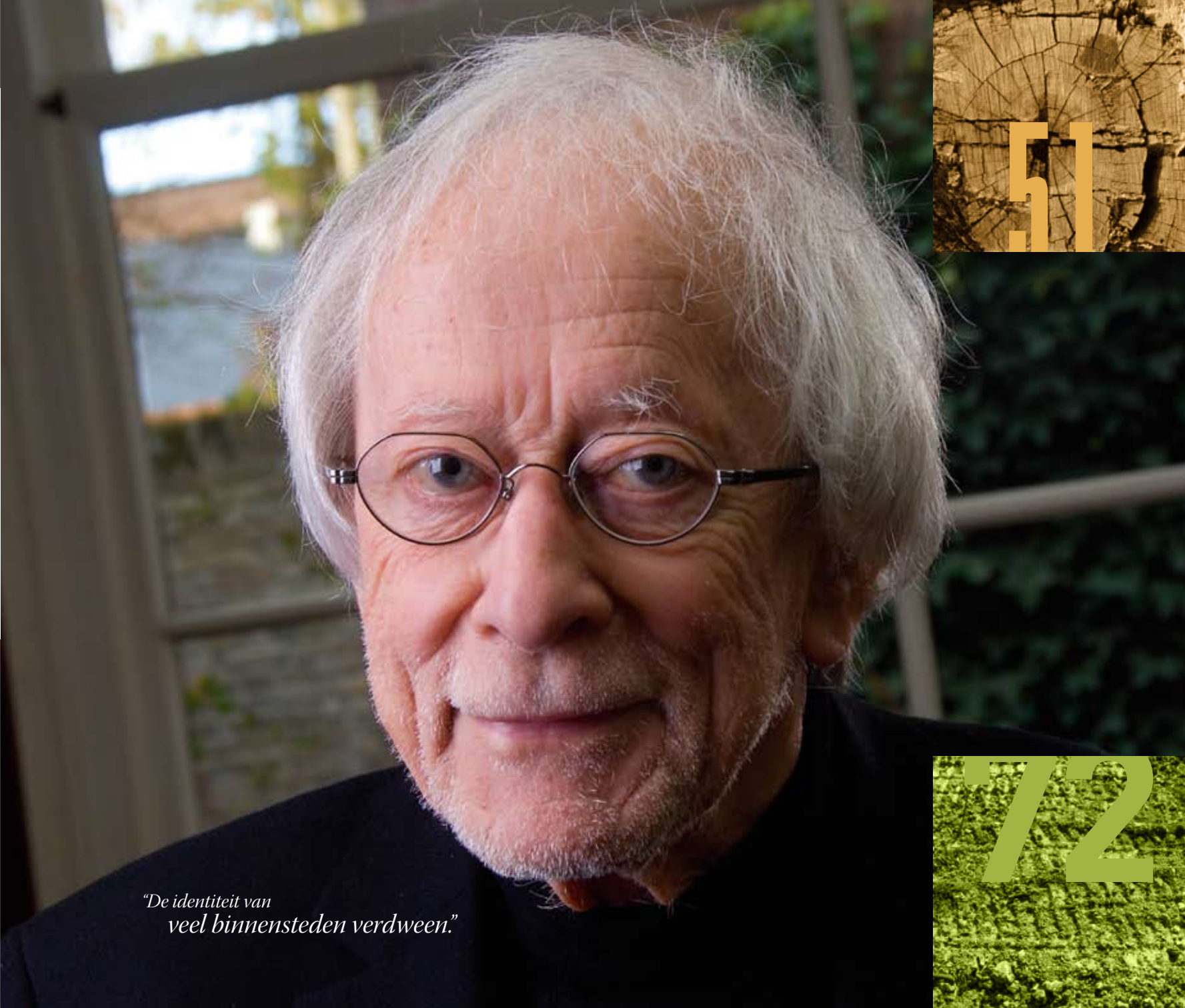

“Radio.”

“Op een gegeven moment was ik mijn radio kwijt. Die zat dus achter de gipsplaten. Wij overal luisteren en gelukkig hoorden we de muziek. Door een klein gaatje konden we de radio er weer uithalen”

“Goed gereedschap is het halve werk.”

"Het gereedschap bij Van de Linde was en is altijd tiptop in orde."

*“De identiteit van
veel binnensteden verdween.”*

51

“Dat waren leuke projecten.”

de heer M. van

Al vrij vroeg werkten wij samen. In de jaren vijftig en zestig toen ik verbonden was aan architectenbureau Rothuizen en 't Hooft. Mevrouw van de Linde was ook actief en betrokken bij het bedrijf in die tijd. De belangrijkste samenwerkingsperiode met het bedrijf, ik had toen al geruime tijd een eigen bureau, was eind zeventiger jaren. De Sint Jacobsstraat en dat gebied in Goes stonden toen op het gemeenteprogramma om gesloopt te worden. Dat is er nooit van gekomen omdat de belangstelling voor behoud van het oude opkwam. Men kwam tot het besef dat de intimiteit en identiteit van veel binnensteden verdween met al die nieuwbouw. Op eigen initiatief heb ik toen een plannetje gemaakt voor renovatie, toen nog rehabilitatie, van de Sint Jacobsstraat. Op basis van no cure, no pay.”

29

Genietend loop ik langs de oude, veelal gerestaureerde gevels van de binnenstad van Goes op weg naar de heer M. van Doorn, architect. Hij heeft veel samengewerkt met en betekend voor de familie van de Linde. Op de Beestenmarkt bij alweer zo'n mooie gevel stop ik en bel aan. Ik besef dan nog niet dat het restaureren en renoveren, twee heel verschillende zaken zijn. Overigens is dat hetgeen wat de architect en de aannemer met elkaar tot voor kort verbond. De heer Van Doorn, 83 jaar, is pas onlangs gestopt.

“Tot dit voorjaar toe ben ik actief geweest. Ik ben geopereerd en daar ben ik nog steeds niet van hersteld. Ik ben beslist nog niet de ouwe. Gelukkig woon ik hier overal dichtbij.” Na nog wat doorgepraat te hebben vraag ik naar de ervaringen van de heer van Doorn met de drie generaties Van de Linde, want er is met allen gewerkt: “De heer van de Linde”, de architect doelt op Jacobus, “en ik waren altijd heel formeel en Marco is Marco. Ja, zo gaat dat hè. Het meeste werk heb ik natuurlijk samen met Van de Linde senior gedaan.

72

“Ik heb het plan gepresenteerd en dat is opgepakt. Daarna heb ik het uit kunnen werken en aannemingsbedrijven gezocht. In die tijd hebben we intensieve contacten gehad, ook omdat er nog niet veel ervaring met dit soort trajecten was. Het was in opdracht van de Stichting tot behoud van monumenten. Daar zijn leuke projecten uit gekomen. De Sint Jacobsstraat heeft Van de Linde gedaan. Toen de 's-Heer Hendrikskinderenstraat aan de beurt kwam werd de samenwerking afgekap, helaas. Dat was op basis van prijstechnische overwegingen.”

A photograph of a narrow alleyway between brick buildings. In the foreground, a wooden fence runs across the path. To the left, a bicycle is parked. The buildings are multi-story brick structures with many windows. The scene is captured in a warm, orange-toned photograph.

Ik vond dat wel jammer. Het bedrijf stond voor kwaliteit, degelijkheid en betrouwbaarheid. Je kon ervan op aan, dat kan nog steeds trouwens, maar ik spreek even in het verleden. En dat is allemaal belangrijk, zeker in deze wereld, want in de aannemerij kun je echt van alles verwachten. We hebben samen vooral veel restauratieprojecten gedaan: huizen, schuren, boerderijen, ook in Kloetinge, van de ambachtsvrouw. Dat waren leuke projecten. Daarnaast hebben we veel huizen en bungalows gebouwd, ook het huis van dokter Kooiman. Dat was al onder Quinten hoor, eind tachtiger, begin negentiger jaren. En zo zijn er nog meer. Ik kan ze niet zomaar allemaal opnoemen hoor. En recent

is er nog contact geweest met de familie Bakker in Geersdijk. Daar is een boerderij gerestaureerd met horeca-accommodatie en aansluitend daarop nieuwbouw met een motelbestemming. Daar is later nog een zorgcomplex bijgebouwd en dat hebben ze gemist, helaas. Een verschil bij inschrijvingen en dat is dan soms het droeve lot bij dat systeem van aanbesteden. Het is overigens een systeem dat door de aannemerij zelf in het leven is geroepen ter bescherming van de branche. Tja en iedereen krijgt dezelfde stukken, zodat er geen verschil is in wat er gevraagd wordt en dat vind ik geen verkeerd principe."

Krantenknipsel, eerste fase restauratieproject klaar.

A photograph of four men standing together outdoors. From left to right: a man in a white short-sleeved shirt and a dark baseball cap; a man in a blue long-sleeved shirt and a blue baseball cap; a man in a light blue long-sleeved shirt, a white hard hat, and yellow suspenders; and a man in a grey jacket over a dark t-shirt. They are all smiling. The background shows a white wall and a dark roofline.

De eerste steen van de nieuwe loods, 1959.

Door het dichtdraaien van de kraan door het ministerie van crm is wat betreft het opknappen van monumentale woningen een uiterst zorgelijke situatie ontstaan, meende de heer Van Doorn. 'Willen we verder gaan, dan moeten we ons wel realiseren dat het dichtdraaien van de subsidiekraan een teken aan de wand is. Met name particulieren die een huise kochten en rekenen op subsidie moeten ervaren dat er geen toezeggingen meer al komen. Veel mensen zijn hierdoor al in moeilijkheden gekomen. Mij zijn gevallen

“35 jaar lang een goede relatie tussen opdrachtgever en bouwbedrijf,
dat is beslist bijzonder.”

“136 woningen.” de heer H. den Hartog

Het Bouwbedrijf J. van de Linde dat een relatie opbouwt met een opdrachtgever en daar 35 jaar onderhands voor werkt, is beslist iets bijzonders. Daarom ben ik bereid als opdrachtgever voor zowel ‘Stichting Hervormd Rusthuis Westelijk Zuid-Beveland’ en later de ‘Stichting Poelwijck’ mijn medewerking te verlenen aan dit 55-jarig bestaan.

Het eerste contact was bij de voorgenomen bouw van een rusthuis te 's-Heer Arendskerke. In het jaar 1960 werd een onderhandse aanbesteding gehouden voor de bouw van een rusthuis voor 46 bewoners, (gebouw A met de naam ‘Poelwijck’) en de laagste inschrijver was Bouwbedrijf J. van de Linde. Op 20 september 1960 werd de eerste paal geslagen door burgemeester D.M. Vermet. Een paar maanden later, op 14 januari 1961, werd de eerste steen gelegd door de voorzitter van de stichting M. Almenkinders.

In november 1961, kort voordat de heer Paardekoper als eerste zijn intrek nam in Poelwijck, besloot het bestuur een schetsplan te laten maken voor uitbreiding van gebouw A om de capaciteit uit te breiden tot 80 bewoners. Deze uitbreiding werd al vlug bekend als gebouw B. De werkzaamheden voor de nieuwe vleugel van Poelwijck vingen aan in de zomer van 1965. Ruim een jaar later, in oktober 1966, trokken de eerste bewoners erin.

Niet alleen hervormden hadden belangstelling voor een kamer, ook veel gereformeerden uit de Zak van Zuid-Beveland waren geïnteresseerd. Strikt genomen werden zij geacht zich op te geven bij Schild en Hof in Goes. Maar daar hadden de kerkleden van Goes voorrang en anderen kwamen alleen in aanmerking als er plaatsen overbleven. Op verzoek van de (zes) gereformeerde kerken uit de Zak van Zuid-Beveland besloot het algemeen bestuur van de Stichting Hervormd Rusthuis Westelijk Zuid-Beveland in 1968 een gesprek aan te gaan, met als voorwaarde dat de opnamecapaciteit van rusthuis Poelwijck moest worden vergroot.

In december 1968 ging het algemeen bestuur van de stichting akkoord met de uitbreiding en de samenwerking tussen de twee kerken. Nog dezelfde maand werden nieuwe statuten bij de notaris ondertekend. De naam werd gewijzigd van Stichting Hervormd Rusthuis Westelijk Zuid-Beveland in Stichting Poelwijck. Er werden plannen gemaakt voor uitbreiding om het rusthuis andermaal uit te breiden. Tevens konden dan de oorspronkelijke gebouwen A en B worden gemoderniseerd vanwege nieuwe voorschriften.

We spreken vervolgens over gebouw C: een uitbreiding voor 66 bejaarden waarvoor in januari 1974 door de directrice M.J. van de Woude-Schout de eerste paal werd geslagen.

Na het gereedkomen van de nieuwe vleugel C kon met de renovatie van het oudste deel, gebouw A, worden begonnen. De recreatiezaal werd uitgebreid, drie ontmoetingsruimten (Korenbloem, Boterbloem en Klaproos) werden gemaakt, de archiefruimte werd omgebouwd tot kerkzaal, er kwam een personeelsruimte, de ziekenkamers werden vergroot en er werd een activiteitenruimte aangebouwd.

Fregatstraat te Yerseke.

Fysio Thorbecke

De kamers werden verbouwd tot appartement met extra royale douche, slaapkamer en keukenhoek. Ook de kopkamers (tweepersoons-appartementen) werden gerenoveerd. Er kwam een wasserette, een grotere winkel, een bibliotheek, een dokterskamer met wachtruimte en een grotere entree aan de voorzijde. De keuken werd vergroot en kantoorruimten werden ingericht. In gebouw B werden van drie kamers twee kamers gemaakt. In 1998/1999 werden op de tweede verdieping van gebouw C verschillende kamers ingericht als verpleegunit bestaande uit 14 kamers voor psychogeriatrische bewoners en zes kamers voor somatische bewoners. Het betekende het aanpassen van de bewonerskamer, het realiseren van een huiskamer met pantry, een rolstoeltoilet en een personeelspost. Door de vele verbouwingen en renovaties werd het aantal bewoners teruggebracht van 130 naar 102.

Bejaardenwoningen

In het verzorgingsgebied van de stichting was er een groeiende groep ouderen die juist zo lang mogelijk zelfstandig wilden blijven wonen en behoefte hadden aan goede passende huisvesting, het liefst in het eigen dorp zodat ze konden blijven deelnemen aan het sociale leven.

Bouwwerken van 1967 tot 1970:

's-Heer Arendskerke, woningen	20
Borssele, woningen *	24
's-Gravenpolder, woningen *	26
Oudelande, woningen *	12
Heinkenszand, woningen *	22
Nieuwdorp, woningen *	24

*met 1 conciërgewoning.

In 1995 zijn bij de woningen in 's-Gravenpolder, Heinkenszand, Borssele, Oudelande en Nieuwdorp de centrale voorzieningen uitgebreid en gemoderniseerd. Daar beschikt men over een recreatiezaal met keuken, een spreekkamer voor zorg- en dienstverlening, een wasserette, sanitaire voorzieningen (waaronder een rolstoeltoilet) en een hal met een lift.

Ook de ouderen buiten het complex kunnen deelnemen aan de activiteiten. Vanaf dat moment wordt de naam 'Wijksteunpunten' gebruikt. Alle bovengenoemde werkzaamheden voor het tehuis en bejaardenwoningen werden onderhands uitgevoerd, door Architecten Rothuizen en 't Hooft, hoofdaannemer Bouwbedrijf J. van de Linde, Installatie Bedrijf Goes en onderaannemer schilderwerk Franse BV.

Heinkenszand, 24 november 2007.

H. den Hartog

Naam: Quinten van de Linde
Voornaam: Quinten
Woonplaats: Kloetinge
Geboortedatum: 19 oktober 1942
Geboorteplaats: 's-Gravenpolder

*“Toen ging ik me meer bemoeien met
wat ze nu management noemen.”*

“In 1978 werd Van de Linde een BV.”

Quinten van de Linde

Quinten van de Linde komt voor dit vraagggesprek naar de oude pastorie aan het Geertesplein in Kloetinge. Het monumentale pand, hemelsbreed 75 meter van Quintens huis, is door Bouwbedrijf J. van de Linde halverwege de jaren-80 volledig gerestaureerd en verbouwd. Zelfs de Koningin is van deze restauratie getuige geweest en daar mag je als ondernemer trots op zijn. En er is meer om trots op te zijn. Het familiebedrijf dat Quinten van de Linde leidde van 1978 tot 1997 en waar hij nog steeds nauw bij betrokken is, bestaat 55 jaar. Marco van de Linde wil dit en het feit dat zijn vader 65 jaar is geworden, op gepaste wijze vieren. Quinten mag dat echter, op het moment dat dit gesprek plaatsvindt, nog niet weten en daarom is dit een interview ten behoeve van een zakenblad. Begrijpt u wel?

Quinten is geen prater hoorde ik al van diverse mensen, wel een doorzetter. Een man van weinig woorden en vooral van veel doen. Gelukkig zijn er genoeg mensen die mooi over hem kunnen vertellen. Hij staat bekend als een goudeerlijke man die het familiebedrijf kundig en met enorm veel inzet heeft geleid en die naast het werk nog een passie heeft: sport. En wel schaatsen, voetballen en tennissen en in de zomer van 2007 fietste hij mee in de tocht Nice - Goes. Een tocht van 1400 kilometer in zeven dagen. Ga er maar aanstaan.

“In januari 1966, direct na mijn dienstdtijd ben ik bij het bedrijf begonnen. Voor mijn dienstdtijd deed ik de opleiding ZTI, weg- en waterbouw en daar zat ook een

deel bouwkunde in. Zodra ik weekeindverlof had, dat was om de 14 dagen, ging ik helpen. Mijn vader stond er toen alleen voor en het was erg druk. Zodoende ben ik er gelijk ingerold, eerst als uitvoerder. Later heb ik nog allerlei cursussen gedaan en diploma's gehaald, onder andere een calculatiecursus, allemaal in de avonduren. Ondertussen ben ik, vrijwel direct nadat ik uit dienst kwam, mijn eigen huis gaan bouwen, hier aan het begin van de Schimmelpenninckstraat, een twee-onder-één-kapper. In het voorjaar zijn we begonnen en in december 1966 zijn we erin getrokken. De ruwbouw werd gewoon overdag tijdens het werk neergezet en het afbouwen gebeurde 's avonds en in de weekeinden. Overdag werd er gemetseld en 's avonds deden we het stelwerk en steigers zetten, dat soort dingen.”

Wanneer begon u aan uw eerste werk als uitvoerder? “Het heiwerk bij Vikon, dat was mijn eerste klus als uitvoerder. Dan verzorgde je het uitzetten en kalenderen*. De Vikon, een landbouwwerktuigenfabriek, was onderdeel van Lelie. Later is daar, op die plek Bison gekomen. Daarna heb ik een project in Oudelande begeleid, 12 bejaardenhuizen voor Poelwijck en ben ik nog een aantal malen uitvoerder geweest. Rond die tijd kwam ik ook al een beetje op kantoor: Calculeren, werk voorbereiden. Dat was rond 1968, 1969. Toen zijn m'n vader en ik ook een samenwerkingsverband aangegaan.”

“In 1972 bouwden we een bijzonder project althans, het werd bijzonder. Het ging om het districtskantoor van de Rabobank. Dat gebouw hebben we toen, in verband met de vorstverletbestrijding, helemaal ingepakt. Zo konden we ook bij kouder weer doorwerken. Daar kregen we subsidie voor en we haalden er de krant mee.

* kalenderen is is het registreren van het aantal klappen dat met een heiblok op een heipaal wordt gegeven. Dit om de weerstand te kunnen meten tijdens het heien.

Halverwege de jaren-70 ongeveer, kochten we het pand van Zwartepoorte aan het Westeinde en is Anton Verrijzer en het overige personeel bij ons komen werken. Daarna is er nog een uitbreiding geweest in die loods aan het Westeinde, die werd gebruikt voor opslag. Vanaf die tijd hadden we twee locaties in Kloetinge: de werkplaats en, aan het Westeinde, de opslagplaats. Er kwamen natuurlijk ook steeds meer machines in de werkplaats te staan en daarom hadden we meer ruimte nodig. Verder bouwden we onder andere in de jaren-70 een school in Yerseke en de boerderij en stal van Dies Minnaard aan de Postweg tussen Wemeldinge en Yerseke en natuurlijk de restauratie van De Korenbeurs. In De Korenbeurs hebben we in 1976 het 25-jarig bestaan van de zaak gevierd met een goed feest. Kort daarop, in 1978 is Bouwbedrijf J. van de Linde een BV geworden en hadden mijn vader en ik beiden 50% van de aandelen. Een groot werk, eind jaren-70 werd gevormd door de renovatie van de St. Jacobsstraat en natuurlijk het nieuwe pand van De Regt aan de Van de Spiegelstraat, op de hoek."

"Het calculeren gebeurde overigens meestal in de avonduren. Overdag was je met werkvoorbereiding, regelwerk en het begeleiden van de uitvoerders op de werken bezig. De werken die ik begeleidde en had voorbereid ben ik altijd een paar maal per week blijven bezoeken, daar was je verantwoordelijk voor. Zo nu en dan kwam er toentertijd ook nog wel wat tekenwerk tussendoor en van lieverlee ging ik me ook meer met het, zoals

dat tegenwoordig heet, management bemoeien. We overlegden samen wat er moest gebeuren en er kwam een boekhouder bij, eerst voor halve dagen. Dat werd al vrij snel voor hele dagen en vervolgens deden de eerste computer en fax hun intrede. Voor die tijd rekenden wij nog met hoofd en handen, de rekenliniaal. Bij een groot werk had je van die hele lange calculatiestaten en die werden per pagina doorgeteld. Als je daarin een fout maakte, bij een transport van de ene naar de andere pagina, dan was je een poosje zoet voordat je dat had teruggevonden. Nu kost je dat een paar seconden, maar ja; het was toen allemaal nog handmatig. In het begin van de jaren tachtig hebben we ons kantoor in Kloetinge gebouwd, aan de zijkant van het huis van mijn vader. Eerst zaten we boven. Uiteindelijk hebben we in dat kantoor maar tien jaar gezeten."

"Begin jaren-80 stortte de economie in en was het niet best in de bouw. We hadden de leerling bouwplaatsen en tussen de 25, 30 man personeel. Toen kwamen er, als een soort redmiddel, de premie-A en -B koopwoningen. Wij bouwden ook een aantal huizen in Wolphaartsdijk in eigen ontwikkeling en die verkoop liep helemaal niet. Toen zijn ze omgezet van premie-A naar premie-B woningen, of andersom dat weet ik niet meer en lukte het wel. Daar hebben we op een gegeven moment ons

Nieuwe werkplaats en de eerste leerlingen werkplaats.

verlies maar gepakt om er vanaf te zijn. In die tijd hebben we ook hier, aan het Geertesplein flink gerestaureerd en verbouwd, de oude pastorie en het oude gemeentehuis. De Koningin is daar ook bij geweest. Ik heb haar hier de hand geschud. In Wolphaartsdijk hebben we het dorps huis, De Griffioen, gebouwd dat in het water staat. De restauratie van de Brugwachterswoning, ook een prachtig werk. Verderop in de jaren-80, Nederland kroop uit het dal, bouwden we veel vrije sector woningen in Goes, Kruiningen, Krabbendijke en Yerseke."

"Langzaamaan trok mijn vader zich verder terug uit de zaak en diende de vraag zich aan, of ik ook de gebouwen en dergelijke wilde overnemen. De routing in het bedrijf, die in de loop der jaren was ontstaan vond ik echter inefficiënt. Het begon allemaal in de werkplaats van 40 m2 en daarna kwam er een loodsje bij en nog één. In totaal zijn er vier loodsjes bijgebouwd en een kantoorruimte. Alle machines stonden in de voorste loodsen en al het materiaal lag achterin. Als je iets nodig had voor op een karwei of in de werkplaats moest je door heel de werkplaats heen. Ook het feit dat we twee vestigingen op enkele honderden meters van elkaar hadden speelde mee in mijn beslissing om elders te gaan kijken. Ik wilde het bedrijf wel overnemen maar niet op die locatie. Qua logistiek en locatie was

Uitbreiding Loods in Kloetinge Van de Linde, eind jaren '80.

Ganzeveste Goes.

Wim en Anton op de nok.

en pakte hij zijn biezen. Dat heeft veel negatieve energie gekost en er ontstond een zeer lastige situatie: Twee heel goede mensen weg, een nieuwbouw, een verhuizing en ondertussen al het werk dat gewoon doorging. Ik heb toen een poosje alleen op kantoor gezeten, waar we eerst met zijn drieën zaten. Dat was pittig.” Maar gelukkig was er de sport. Het gezicht van Quinten dat de laatste tien minuten op zorgelijk stond, klaart op en er verschijnt een lach.

“Elke woensdagavond ging ik sporten. Ja, en op zaterdagmiddag om twee uur was het voetballen bij Kloetinge. Dat bleef ik doen, ook tijdens de bouw, dan begon ik op zaterdag gewoon wat eerder, om zes uur. Ik heb eigenlijk altijd in het tweede van Kloetinge gespeeld, een half jaartje in het eerste maar toen kwam de diensttijd en was ik maar eens in de 14 dagen thuis. Ik was rechtshalf, ben later in het derde gaan spelen en toen in het veteranenelftal, het vijfde. En vergeet de partijen met het bedrijfselftal niet, dat was ook leuk. Ik heb gespeeld tot

ik 48 werd.” En ook daarna is Quinten blijven sporten en fietste onder andere de liefdadigheidstocht van Nice naar Goes, 1400 kilometer in zeven dagen en dat op de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar. Lezers van het verhaal van Corrie van de Linde, vooraan in dit boek, hebben gelezen hoe zij in de rats zat, toen haar oudste zoon deelnam aan de meest barre Elfstedentocht ooit en hier volgt het korte verslag van haar zoon over die bewuste tocht: “In ’63 ben ik in Harlingen van het ijs gehaald. Ja en het was eigenlijk geen doen ook. Het was ploeteren door een halve meter sneeuw. De tochten van ’85 en ’86 heb ik uitgereden en in ’97 tja... Ik kwam toen donderdags uit Zwitserland en stond ’s nachts om half één op de vliering mijn schaatsen te zoeken. Ik moest naar Friesland. Het werd geen succes. Geen goede voorbereiding. Uiteindelijk heb ik nog wel 140 kilometer geschaatst maar ’m niet uitgereden.” “Trainde u dan voor het schaatsen?” vraag

Peter Lelie.

ik, omdat ik daar ernstig aan twijfel na het verhaal over het zoeken van de schaatsen ergens op zolder. “Nee hoor, ja als er ijs lag, dan gingen we schaatsen. Molentochten in Nieuwkoop en op de Rottemeren. Na het gewone voetbal heb ik ook nog een aantal jaren aan zaalvoetbal gedaan. Het sporten was zeer zeker belangrijk voor me,” zegt Quinten tot besluit.

Zobelanden we na deze sportieve tussenpauze min of meer automatisch weer bij het werk. En daar waren we gebleven bij de bouw van de nieuwe locatie. “Simon Davidse heeft de verbouw van ons nieuwe bedrijfspand aan de Verrijn Stuartweg begeleid. Er was een caravanhandel failliet gegaan en dat pand hebben we gekocht. De vloer en de staalconstructie waren goed en die zijn gebleven. Daar

hebben we alles aan de voor-, zij- en achterkant bij en omheen gebouwd. Daarna kwam Marco al vrij snel bij de zaak, dat zal ’91, ’92 geweest zijn. Ook hij is eigenlijk gewoon begonnen. Hij heeft een bureau en een stoel gekregen en daarna hebben we hem aan het werk gezet. Van de situatie, zoals die toen op kantoor was is nu ook al niets meer over besef ik me terugdenkend. Het is allemaal al weer verbouwd, veranderd en uitgebreid. De jaren-90 zijn bedrijfsmatig gezien gelukkig beter dan de jaren-80.”

“Dan zou ik graag af willen sluiten met de volgende vraag: Wat is voor u de essentie van het bouwen?” “Voor mij is dat, wanneer je een project berekend hebt en je ziet het daarna groeien en het loopt zoals je vooraf bedacht had, dat het moest lopen. Als je het zo af kunt ronden, dan houd je een tevreden opdrachtgever over. Dan heb je het ideale plaatje en als er dan ook nog op tijd betaald wordt is het helemaal perfect. De restauratie van De Stadsschuur en de bibliotheek in Kapelle zijn enkele voorbeelden van zulke projecten. Qua opdrachtgevers kon ik altijd goed met De Regt senior opschieten, die stapt nu nog zo binnen en Jeremiasse senior, meneer Den Hartog van Poelwijck natuurlijk en de familie Ruysaart. Tja en er zijn nog zoveel aardige mensen, meneer Hulstein bijvoorbeeld.”

Laatste opdracht in een zelfstandige gemeente Kloetinge.

De Burgemeesters woning.

*“Zonder te slijmen naar Van de Linde:
ze stelden kwaliteit altijd voorop.”*

73

97

“Je weet dat ze niet de goedkoopste zijn, wel één van de beste.”

de Heer J. Koeman

Op het moment dat ik de heer Koeman bel om een afspraak te maken voor dit vraaggesprek, is hij druk doende een vrachtwagen in te laden, zo vertelt hij. “Maar vanmiddag om een uur of vier kom ik wel even langs. Het zal wel moeten ook, want daarna vertrek ik naar Tsjechië.” Marco vertelde me dat de heer Koeman, oud-vennoot van Schipper Accountants, heel lang hun accountant is geweest. Op basis van het korte telefoongesprek heb ik het gevoel niet met een doorsnee ‘senior’ van doen te hebben.

“Ja, wij richten het dan in: 30 vakantiehuisjes, Nederlandse projectontwikkeling, in Zuid-Bohemen bij het Lipnomeer. Dat is eigenlijk ook voor het eerst, ben bevriend met die projectontwikkelaar en die vroeg of wij dat wilden doen. Ja ... en dan doe je dat, maar het is eigenlijk nogal een gigantisch project en vanmorgen zat het allemaal tegen met die vrachtwagen. Dan moest ik ook nog om twaalf uur in Middelburg zijn voor een vergadering bij de provincie en eigenlijk zou ik het toch wat rustiger aan moeten doen op mijn leeftijd? Ben 69.” Het is inmiddels even over vieren en mijn vermoeden is bevestigd: de heer Koeman is dan wel gepensioneerd maar zeker niet doorsnee. “Eerst heb ik Ko leren kennen. De onderneming was al klant bij ons en het is zo’n bedrijf dat, als je goed werkt aflevert, niet naar een ander loopt en ik denk dat dit over en weer was. In die tijd hebben ze voor ons ook diverse werken gedaan en naar tevredenheid.”

“Als accountant kijk je natuurlijk naar de cijfers maar je leert de mentaliteit van de ondernemer pas kennen als je een aantal jaren samenwerkt. En zonder te slijmen richting Van de Linde: ze stelden kwaliteit altijd voorop. Hoewel het soms organisatorisch wat moeizaam ging, ook in verband met groeistuipen van de onderneming, hebben ze altijd naar tevredenheid gewerkt. Ko’s hart lag natuurlijk toch bij het restaureren van panden en objecten en ze hebben er heel wat gerestaureerd in Goes en mede door hun vakmanschap heeft de stad nu dit aanzicht. Recent nog hebben mijn vrouw en dochter hun winkel op de Beestenmarkt geopend. De verbouwing die daaraan voorafging heeft nogal wat voeten in de aarde gehad. We hebben ook een aantal dingen door Van de Linde laten doen. En ik heb mijn dochter horen verzuchten: ‘Als ze allemaal de mentaliteit hadden gehad van de medewerkers van Van de Linde, dan was het stukken beter verlopen.’ Dus de manier waarop ze hun werk doen en hoe ze tegenover de klanten staan is nog steeds dik in orde en dat is ook de basis van een goede bedrijfsvoering, althans zo denk ik erover.”

Op de vraag wanneer Schipper Accountants in beeld kwam bij het familiebedrijf, omdat ik Corrie van de Linde heb horen vertellen dat ze tot 1972 de loonadministratie zelf verzorgde, antwoordt de heer Koeman enthousiast: “Ja, mevrouw van de Linde, en dat is het mooie van het verhaal eigenlijk, was altijd zeer betrokken bij het bedrijf en als ik bij Ko kwam om zakelijke dingen te bespreken, dan zat zij er altijd bij. En ze zat er niet alleen bij: ze voerde regelmatig het woord en dat was schitterend. Ik kon heel goed met haar door de bocht. Maar dat ze de salarisadministratie heeft verzorgd, wat overigens wel iets anders is dan accountancy, dat wist ik niet.”

“Dat was voor mijn tijd. Ik ben begin jaren-70 in beeld gekomen. En toen was Ko al jaren klant bij Schipper, want Schipper woonde zelf ook in Kloetinge, was daar wethouder. Schipper is in 1938 al met zijn kantoor begonnen. Je kunt het nu nog zien aan de klantnummers. Ko was de 108ste klant van hem. Nu zijn het er duizenden.”

Daarmee lijkt een hoofdstuk afgesloten en de heer Koeman begint aan een nieuw: “Ko hield nogal van antieke tegels en ik ook, dus we hadden ook privé een gespreksonderwerp en we hebben samen nog wel eens een project gedaan van een boerderij in Borsele. Bij mij op m’n kantoor hangt daar nu nog een plateau van. Ko heeft die hobby al heel vroeg opgepakt, toen waren de tegels ook nog niet zo duur, later werden ze duurder en de laatste jaren zijn ze weer minder waard geworden. Ik heb ook de bedrijfsverhuizing van achter het huis in Kloetinge naar Goes meegemaakt en het bedrijf heeft zich goed ontwikkeld. Ik ben begin 2000 gestopt bij Schipper en heb toen nog wat jaren bij OAZ gewerkt. Ik heb Ko meegemaakt, Ko en Quinten samen, Quinten en daarna Quinten en Marco, en heb toen ook weer de onderhandelingen gevoerd toen Marco toetrad tot de BV, in 1997. Nu we dat weer memoreren besef ik dat die bedrijfsovernames beide keren prima verlopen zijn en ik heb er meerdere begeleid.”

Loonadministratie van mevrouw van de Linde.

“Kijk, want je hebt zakelijke en privé dingen die door elkaar lopen, daar kun je verschillende berekeningen op los laten en verschillend over denken, maar bij de Van de Lindes verliep dat prima. Zoals ik al eerder zei hebben ze ook voor ons diverse projecten gedaan (verbouwingen en nieuwbouw) en ja: ze zaten er ook wel eens naast. We hebben natuurlijk meer aannemers als klant en je kunt het gewoon niet maken om al die anderen links te laten liggen. Het waren er misschien wel 20 en daarin maakten we al een selectie als er wat gedaan moest worden. Daar zat Van de Linde wel altijd bij. Je weet natuurlijk dat ze niet de goedkoopste zijn, maar wel één van de beste en als je dan weer een belangrijke investering gaat doen wil je daar kwaliteit voor terug en dat dingen goed afgewerkt worden. Wat dat betreft hebben ze een goede naam opgebouwd.”

hun personeel. Er zijn veel mensen die daar heel lang gewerkt hebben en die er lang werken. Louis Jacobusse bijvoorbeeld en Koeman, een naamgenoot, die hebben veel bij ons gewerkt en zijn gespecialiseerd in restauratiewerk. Die vakmensen weten ze aan zich te binden en dat is knap, want een ondernemer moet ook mens zijn en dat zijn ze.”

“Het was ook altijd hun filosofie om veel kleine werken op te pakken en dat goed te doen met daarachter het idee dat als er dan een groter werk gedaan moest worden, dat ze dan ook mee konden doen. Ieder bedrijf heeft sterke en zwakke punten en de sterke punten hebben we wel genoemd en als ik dan een zwak punt moet noemen, dan zie ik dat in de organisatie: het zou allemaal wat strikter geregeld kunnen worden en dat is eigenlijk bij alle generaties zo geweest.”

Er zijn niet zo heel veel bedrijven die met zo’n score uit de bus komen, vermoed ik. Daarna vraag ik de heer Koeman hoe hij de drie generaties in een paar zinnen zou omschrijven, te beginnen bij Jacobus van de Linde. “Helemaal mijn man ... en dat geldt eigenlijk voor alledrie.” Veel korter en ook duidelijker kan zo’n antwoord niet en toch wil ik nog wat meer weten. “Ja, Marco is zakelijker dan Quinten, denk ik, maar het zijn allemaal fijne mensen om mee om te gaan. En dat zijn ze voor hun opdrachtgevers en voor

“Zijn er dan verschillen? Ja natuurlijk en dat zit ook in de tijdgeest, meer dan 50 jaar verschil. Wat denk je?” “U heeft een mooi beeld gegeven van het bouwbedrijf en de drie generaties. Kunt u nog iets meer over u zelf vertellen?” “Ik heb ruim 40 jaar bij Schipper gewerkt, het overgrote deel als vennoot. Toen ik er begon waren we met 17 man, toen ik ging met 185. Dus het werk veranderde ook. Je krijgt steeds meer mensen onder je en je taken veranderen. Je houdt dan een aantal belangrijke klanten over die je zelf blijft bedienen en daar zat Van de Linde ook bij. Bij die klanten heb je ook een belangrijke taak. Als er grote stappen worden gezet ben je er altijd bij. Dat is natuurlijk ook het leukst, er is dan ook sprake van een klik, want als ze geen vertrouwen in je hebben, komen ze niet naar je toe. Je hebt twee soorten accountants: registeraccountants, dat zijn de mannen van de cijfers, de controllers en je hebt AA-accountants, dat zijn de administratie-accountants. Die hebben verstand van cijfers en gaan ook graag met mensen om, dat noem ik de MKB-accountants. Dat zijn de adviseurs van de ondernemers. Eén van hen was ik.”

“En als ik iets wil ondernemen en er met iemand over wil praten, dan bel ik Marco.”

73

“Marco heeft wel wat aan zijn jas hangen”

de heren Jeremiasse

De fotoalbums liggen al klaar op de keukentafel in huize Jeremiasse senior van het gelijknamige tweewielerbedrijf in Goes. Vader, zoon en interviewer schuiven aan terwijl junior vraagt: “Hoe lang denk je dat we nodig hebben?” En zonder het antwoord af te wachten vervolgt hij: “Een uurtje?” Ook hier openbaart zich direct het generatieverschil: Nu, meer dan toen, is tijd geld.

“Midden in een verbouwing aan ons pand in 1982 aan de Ganzepoortstraat ging onze toenmalige aannemer Weststrate failliet. Ja en daar zit je dan, heel de boel overhoop. Het vervelende was dat ik al een voorschot had betaald in verband met fiscaal voordeel. Later is dat overigens keurig netjes terugbetaald hoor”, haast Jeremiasse senior zich. “Op dat moment kwam Van de Linde in beeld”, vervolgt senior. “Ja, met Quinten”, herinnert junior zich. “Ja en eigenlijk ook met Ko”, vervolgt senior. “Ik heb de oude Ko goed gekend, had ook privé een relatie met hem omdat hij ook in de kerkenraad zat. In ieder geval is vanaf dat moment Van de Linde onze huisaannemer geworden. Ze hebben verschillende verbouwingen aan ons pand in de Ganzepoortstraat gedaan. Vorig jaar kwam ik nog een map tegen met rekeningen uit die tijd, had ik moeten bewaren, was nu leuk geweest. Maar ja, mijn zoon houdt van opruimen. Dat is het generatieverschil hè? Voor hem is het passé, voor mij is het emotie.”

“Er is altijd wederzijds vertrouwen geweest in de relatie met Van de Linde. Er werd vooral bij de verbouwingen nogal eens op basis van nacalculatie gewerkt, dus zonder offertes”, gaat senior verder. “Ook omdat het pand zich er niet voor leende”, komt junior ertussendoor. “Ja dat klopt. Er is zoveel verbouwd daar. Ook nog toen de huidige huurder Bristol erin kwam. Die hadden nogal wat specifieke wensen, weet je. Ik heb er ook altijd een goed gevoel bij gehad en dat goede gevoel is gebleven ook bij mijn zoon tijdens de nieuwbouw. Dat gold ook voor de medewerkers. We hadden altijd goed contact met het personeel dat er werkte.”

“Dat heeft ook wel met de tijd te maken”, meldt junior. “Nu laat je misschien toch wel 's een offertetje uitschrijven. Maar Van de Linde is een goed bedrijf, mits ze de zorg, aandacht en tijd aan het werk blijven besteden, want dat wordt wel een probleem en dat zie je overal. De oude garde, die snapt het allemaal wel. Die mensen hebben een bepaalde drive. De jonge generatie gaat daar anders mee om en daar moet Marco ook voor waken. Er wordt natuurlijk hard aan Marco getrokken en hij komt op mij altijd sympathiek over, maar sta je vijf minuten met hem te praten, dan gaat twintig keer zijn telefoon. Aan de andere kant: het bedrijf lost altijd alles keurig op en je hoort ook andere dingen, over budgetoverschrijdingen en afspraken niet nakomen. Dat heb je nooit bij Van de Linde.”

“Als ik wat wil ondernemen en er over wil praten, dan bel ik Marco en mijn vader deed dat ook met zijn vader. Maar nogmaals: Marco heeft wel wat aan zijn jas hangen, denk ik.”

“Zaterdag was hij hier nog in de zaak, had hij eerst gewerkt, kwam voor een fietsje voor zijn dochter en daarna ging hij weer aan het werk en dan is het wel zaterdag hè?”

“Eén keer kon ik er niet onderuit om met een andere aannemer te werken. Dat was toen ik hier in het Goese Meer grond kocht van Piet de Visser”, biecht senior spontaan op. “Dan moest je werken met de WBU. Ik vond dat wel jammer. Het onderhoudswerk gaat in principe gewoon naar Van de Linde.”

“In de jaren-70, -80 was het voor onze branche belangrijk dat je in de binnenstad zat. Het was allemaal nog niet zo grootschalig”, meldt junior. “Tegenwoordig spelen bereikbaarheid, parkeer-faciliteiten en dat soort zaken een steeds grotere rol. Bovendien begonnen we halverwege de jaren-90 uit ons jasje te groeien. Op papier hebben we in 1996 al gezegd, met het oog op de toekomst, dat ik de boel zou overnemen. Niet dat je dan gelijk met alle touwtjes in je handen staat, dat is een proces. Maar goed, het is eind jaren-90 en wij wonen in de binnenstad en ’s avonds laat ik mijn hondje daar uit. Daar valt mijn oog op het pand van de Boerenbond aan de Van de Spiegelstraat. Er is daar veel leven, een mooie stek. We wisten dat het pand van Van der Peijl was en hebben daar onze boodschap neergelegd. Dat kwam mooi uit want de toenmalige huurder, de Boerenbond, wilde eruit en Van der Peijl wilde cashen in verband met bedrijfsovernames en vastgoed was niet hun business.”

“Afijn, toen zaten we dus met een gedateerd pand. Vies, oud en smerig. Ik ben er eerst een tijdje met Marco doorheen gaan

lopen. Ik wilde er wat bovenop zetten en Marco zei: ‘Dat wordt geen feest, allemaal onvoorziene posten.’ Het gebouw was gewoon op. Als je een muurtje beetpakte moest je oppassen dan het niet omviel. We hebben de boel platgegooid en opnieuw opgezet. Daarna is er contact gezocht met de architect Laban en is het project gestart.”

“Tijdens de bouw is alles perfect gelopen en dan zie je ook dat de naam van het bedrijf en de mensen die er werken iets zegt. Ze hebben veel credits bij onderaannemers en leveranciers en kunnen altijd snel iets regelen.” Senior mengt zich weer in het gesprek: “Ik had er wel enigszins moeite mee, emotioneel gezien. Naar mijn idee was het oude pand up-to-date en ik hikte tegen de investering aan. Ik bedoel: op mijn leeftijd.” “Ik was 28 toen”, herinnert junior zich.

“Ja, dat bedoel ik”, gaat senior verder. “Maar goed, het pand aan de Ganzepoortstraat is dus nog in mijn bezit, dat is mijn pensioen.” Hier haakt junior weer aan: “Ook typisch Van de Linde: bij de laatste grote verbouwing aan de Ganzepoortstraat opperde Marco om de bestaande trap opnieuw te gebruiken en kijk, dat is nou slim.”

“Marco kwam ook op het idee om de bovenwoningen te strippen en bij de winkel te trekken. Ook slim. Die grootwinkelbedrijven willen zo veel mogelijk meters.”

En terwijl junior daar nog over na lijkt te denken, oppert hij: “Het is trouwens ook een sterk ras hoor, die Van de Lindes. Jacobus was sterk en Quinten, dat is een doorzetter, hoor. Ik heb hem gevolgd met die fietstocht voor het goede doel, in een week van Nice naar Goes, wij sponsoren dat, staat zijn andere zoon hier ineens op de stoep: ‘Wil je zijn fiets maken? Hij is gevallen en heeft zijn sleutelbeen gebroken maar wil wel de

tocht rijden.’ Twee weken voor de start hè en 65 jaar. Ik zeg: ja, euh ... ‘maak jij die fiets nou maar.’ Nou ja, ik zeg: Oké, dat is goed. En Quinten binnen trainen op het rollenbakje en hij heeft hem uitgereden hè.” Later spreek ik Quinten in verband met dit boekje, waar hij op dat moment nog niets van weet, en breng ik die bewuste tocht even ter sprake. “Ja, dat was leuk”, aldus Quinten en geen woord over welke breuk dan ook.

Het uurtje dat we planden is ruim anderhalf uur geworden en we zouden nog langer kunnen praten, want zo praten over je bedrijf en je relaties is natuurlijk leuk. Het is een stuk van je leven en ja, dan vergeet je de tijd even, druk of niet druk.

De bouw van het nieuwe pand, van Jeremiasse.

Topoverleg.

“Uiteindelijk kraakten we een paar harde noten en was het goed.”

73

“Ik wou gewoon een vierkante doos, zo goedkoop mogelijk”

Izaäk de Regt sr en jr

We begonnen met fietsen en brommers en dat groeide en dan ga je verbouwen. Uiteindelijk moest ik op zoek naar een andere locatie en die vond ik op de hoek Van de Spiegelstraat. Het was eigenlijk niks, alleen gras, maar ik vond het wel een heel mooi puntje. Ik naar de bank want ik had geen centen genoeg. Ja, en wat mag dat dan gaan kosten van de bank? Vijf, hooguit zes ton.”

51

Door een openstaande deur stap ik de werkplaats binnen van Motoport Goes, het motormekka naast McDonald's. Er wordt gesleuteld en een man met pet staat een scooter uit te pakken. Hij draait zich om en stelt zich voor: Izaäk de Regt. We geven elkaar een hand. De Regt senior zet zijn pet af en we lopen langs het kantoor van De Regt junior - dat kan niet missen als je de gezichten vergelijkt - door de showroom. Het uitzicht op al het tweewielergeweld maakt indruk. Izaäk de Regt weet waarvoor ik kom: een verhaal over de jarenlange relatie tussen Motoport Goes en Bouwbedrijf J. van de Linde. Izaäk neemt plaats op zijn praatstoel en vertelt.

“Als je op de Kaai staat, bij de jachthaven, voor dat statige pand van notaris Van Dissel en je gaat daar naar beneden de 's-Heer Hendrikskinderenstraat in, dan kom je op een hoek. Daar ben ik begonnen. In de 's-Heer Hendrikskinderenstraat.” Luisterend naar deze uitleg, kan ik me voorstellen dat De Regt junior jaren later de behoefte voelde om het bedrijf te verhuizen naar een wat betere locatie. Inmiddels zit Motoport Goes dan ook, via de zichtlocatie aan de Van de Spiegelstraat, op een A-locatie en hebben de zaken een vlucht genomen. “Ik heb pakweg een jaar of twintig op de 's-Heer Hendrikskinderenstraat gezeten.

“Daar kwam Van de Linde in beeld. Quinten kwam net goed in de zaak, het was in 1975. Maar de prijs van het pand, die leek helemaal nergens op. Rond de zeven ton! Dus dat schoot niet op”, lacht de Regt senior. “Daar hebben we avond aan avond over zitten bakkeleien tot midden in de nacht. Dat was spannend en tot overmaat van ramp kwam burgemeester Hubert er ook nog aan te pas. Ik wou gewoon een vierkante doos, zo goedkoop mogelijk, klaar. Bouw- en woningtoezicht wilde iets moois. Ja, en dat kostte weer meer geld. Uiteindelijk kraakten we een paar harde noten.”

“Daarna zijn ze gaan bouwen en hebben we nooit meer een andere aannemer gehad. Het is een oerdegelijk bedrijf. In die tijd werkte ik met Quinten, zo'n vent, goudeerlijk. Die had alles goed in zijn kop, zei nooit veel en zat altijd op de bouw. Marco doet het anders, in een andere tijd, zit meer op kantoor en dat moet ook. Hij heeft het bedrijf groter gemaakt. Nu loopt er een man of 60 en toen denk ik, rond de 30. De jeugd doet het anders, die willen expansie. Ja, en dat snap ik wel.”

97

Het pand van de Mc Donald's.

Het pand van Motoport.

“Bij ons is het niet anders: mijn zoon, die wilde overnemen, weg en bouwen. Dat overnemen begreep ik wel maar verder? Het was toch goed aan de Van de Spiegelstraat? Hij ging en deed het toch. Ik was zo trots als een aap toen het hier klaar was en hij doet het goed. Mijn zoon is meer een rekenaar.”

Inmiddels werken er twaalf man bij het bedrijf en gaan er jaarlijks zo'n 800 tweewielers over de toonbank. Fietsen worden er niet meer verkocht. De franchiseketen Motoport doet in motoren, scooters en aanverwante accessoires. “Landelijk gezien dekken we als Motoport zo'n 25% van de markt. Daar ben ik trots op. We doen het met plezier. Vorig jaar kochten we een nieuw koffiezetapparaat met een teller en vorige week stond die op 25.000!. Zaterdags lijkt het hier wel een café: gezellig.” Inmiddels leunt Izaak junior ontspannen tegen de deurpost van het kantoorje van zijn vader en vraagt of ik niets hoef op te schrijven. Dat hoef ik inderdaad niet want de techniek zorgt ervoor dat ik niets mis en ik zeg: “De tijden veranderen en ik begrijp van je vader dat jij de dingen ook anders doet?”

“Mwoah, dat valt wel mee hoor, wat zakelijker misschien. Het zijn ook andere tijden. We praten wel over 50 jaar geleden hè. Mijn vader heeft 40 jaar hard gewerkt en dan komt het een keer goed. Dat is een ander uitgangspunt. Ik ben anders opgestapt. Er stond een paard klaar, ik hoefde alleen te leren rijden.”

De vergelijking tussen de bedrijven van de families De Regt en Van de Linde is frappant: “Marco werkt ook hard en doet het goed,” gaat Izaak senior verder, “alleen op een ander vlak dan zijn vader, net als hier. En het zijn eerlijke mensen en dat zijn wij ook wel, geloof ik.”

Na het aanhoren van meerdere verhalen over het reilen en zeilen van Bouwbedrijf J. van de Linde en de diverse generaties ben ik van die eerlijkheid overtuigd en haal

een zin aan van Corrie van de Linde: ‘Het vertrouwen krijgen is een groot goed en doet een mens goed.’ Instemmend geknik en De Regt senior vervolgt: “Je komt er trouwens toch niet mee weg als je de boel belazert.” “Nou ja,” sputtert De Regt junior tegen, “er zijn ook mensen die andere wegen bewandelen en die komen er ook en die zoeken elkaar ook op.”

“Natuurlijk is het pand waar we nu in zitten ook door Van de Linde gebouwd.”

*“Een klus van formaat,
die in slechts een week tijd werd afgerond.”*

“Zowel bij Van de Linde als bij ons is de agenda doorlopend vol.”

de heer C. van de Zandt

55

Cor van de Zandt, eigenaar van Restaurant De Stadsschuur in Goes, ontvangt zijn gasten op hoog niveau. En dat al bijna 25 jaar. Op tafel komt een royaal met schaal- en schelpdieren gevuld plateau. Vanaf het allereerste begin van De Stadsschuur, die met een knipoog ook wel de gezelligste schuur van Nederland wordt genoemd, doet Cor zaken met Bouwbedrijf J. Van de Linde. Vertrouwen is daarbij altijd het sleutelwoord geweest. Cor: “Net als zijn vader en grootvader heeft Marco een uitstekend gevoel voor de wensen en behoeften van de klant. Is dat plaatje eenmaal helder, dan kun je de bouw en alles wat daarbij komt kijken met een gerust hart volledig aan hem overlaten. Je weet dat het goed komt, zo eenvoudig is het. En dat scheelt enorm veel energie, die je nu eenmaal broodnodig hebt voor het runnen van je zaak.”

Drie generaties Van de Linde heeft Cor inmiddels al voorbij zien komen. Eerst was daar Jacobus, die het bedrijf in 1951 oprichtte. “Een harde werker,” zegt Cor, “tot op hoge leeftijd intensief betrokken bij de zaak. ‘Opa is gestopt’, zeiden ze dan. Maar niets was minder waar. Jacobus liep alle werken af, om met eigen ogen te zien of alles toch wel goed ging. Toen kwam Quinten, die ik al tientallen jaren ken. Voordat ik met De Stadsschuur begon beheerde ik de Goese Tennishallen. Daar sloeg Quinten regelmatig een balletje.” Als kind kwam Cor al bij de Van de Lindes over de vloer, in Kloetinge, toen zij nog een bedrijf aan huis hadden. In 1983 zegt Cor de tennishallen vaarwel en gaat van start met Restaurant De Stadsschuur, in een pand dat gigantisch moet

worden verbouwd en gerestaureerd. Hij gunt de opdracht aan Bouwbedrijf Van de Linde, dat er een prachtlocatie van maakt. Tien jaar later gaat de bezem opnieuw door de ‘schuur’. De keuken, om precies te zijn. “Een klus van formaat, die in slechts een week tijd werd afgerond. Wederom lieten de mensen van Van de Linde zien dat ze hun vak perfect beheersten. Zeven volle dagen en nachten werkten ze door. Die korte oplevertijd was geweldig belangrijk voor me, want als restauranthouder kun je de zaak nu eenmaal niet te lang sluiten. Ook typerend voor de Van de Lindes is hun bescheidenheid. Klus geklaard, opdrachtgever tevreden? Graag gedaan en tot een volgende keer! Dat spreekt me aan. Geen geneuzel, maar gewoon, hup, aan de bak.”

Gouden teams

Voor 2008 zit er een volgende extreme make-over in de pijplijn. Wat gaat er deze keer gebeuren? “De bar, het restaurant en de toiletgroep krijgen een totaal ander uiterlijk. We nemen afscheid van het Bourgondische, wat boerse interieur en gaan over op strak en modern. Op de plaats van de huidige bar komt een lounge-ruimte en waar nu de veranda is, verrijst straks een serre. Ook dat zal allemaal weer in korte tijd moeten worden gerealiseerd. Maar daar heb ik geen slapeloze nachten van, ik weet dat het Van de Linde gaat lukken. Zij hebben, net als ik, een geweldige club medewerkers achter zich. Mensen die niet piepen als er eens flink gebuffeld moet worden.”

“Zulke relaties, met mensen waar je op kunt bouwen, zijn goud waard. De vertrouwensrelatie die Marco en ik hebben is al net zo waardevol. We houden ons over en weer aan de gemaakte afspraken en zijn ‘zuinig’ op elkaar.”

“Mijn waardering gaat altijd uit naar alle leden van het bouwteam, want zij klaren de klussen gezamenlijk. Marco en ik zijn allebei erg dankbaar voor onze fenomenale teams. Dat steken we niet onder stoelen of banken en daarmee creëer je een grote loyaliteit. Ook de klanten voelen dat. En een tevreden klant is de beste reclame. Zowel bij Van de Linde als bij ons is de agenda doorlopend vol. Dat maakt de cirkel rond.”

Zeeland helpt Cambodja

In 2008 viert Restaurant De Stadsschuur zijn 25-jarig jubileum. Cor kijkt met gepaste trots terug op een kwart eeuw keihard werken. “Ik mag wel zeggen dat De Stadsschuur een bedrijf is om van te smullen, mede dankzij de grote inzet van mijn veertien medewerkers.” Maar niet alleen als ondernemer heeft Cor het hart op de juiste plaats. Hij mag dan een exquisite restaurant bestieren, Cor heeft ook oog voor de noden van minderbedeelden. Al jaren is hij actief voor het project ‘Zeeland helpt Cambodja’, dat kansarme weeskinderen helpt een toekomst op te bouwen.

Nieuwbouw. bedrijfspand Bouwbedrijf J. van de Linde.

Restauratie Molen te Vlissingen.

Verburg Schoenmode te Goes.

Hinkelingschool

Daarbij werkt hij nauw samen met Hector Loontjens, voorzitter van de Stichting Sawasdee. Dankzij door Zeeuwen bijeengebrachte fondsen verrees op een prachtige locatie aan de Cambodjaanse kust een horeca- en hotelschool. “Het is zo geweldig om kinderen die niets en niemand hebben te kunnen steunen. Hector, die kind aan huis is in Cambodja, verzorgt ter plaatse al datgene wat bij de bouw en het management van de school komt kijken. Het twintigjarig jubileum van De Stadsschuur stond al in het teken van de actie ‘Zeeland helpt Cambodja’. Volgend jaar draait ter gelegenheid van onze 25ste verjaardag een groot finaleproject ten behoeve van de school. Een paar gebouwen moeten er nog komen, dan zijn we klaar. Verder hebben we een solide netwerk van sponsors opgebouwd, die het voortbestaan van de school garanderen. Ik geniet enorm van de activiteiten voor Cambodja. Inmiddels

staat er een complex van meer dan een miljoen euro en dat geld is toch maar mooi hier, in Zeeland, bijeengebracht.”

“We hebben een geweldig netwerk van trouwe donateurs. Hoe dat ontstaan is? Het draait allemaal om eerlijkheid en oprechte betrokkenheid. Daar trek je goeie mensen mee aan, die bereid zijn heel ver voor je te gaan.”

“Petje af!”

En dat brengt ons weer bij de bijzondere relatie tussen Cor en Marco van de Linde. “Geen poespas, niet te beroerd om de handen uit de mouwen te steken en goudeerlijk – dat is Marco ten voeten uit. Een prima vent, kortom, die soms wel een beetje te weinig aan zichzelf en zijn vrouw en kinderen denkt. Hij zou het naar mijn idee af en toe wat meer mogen loslaten. Maar ja, het is de aard van het beestje. En die aard heeft Bouwbedrijf Van de Linde groot gemaakt. Petje af!”

Kleuterschool Kloetinge.

Gebouwd onder toezicht van Lauw Joosse, voormalig medewerker.

Ook wel genoemd Lauwtje precies.

Evert Damen

Gilbert van Oosten

	Naam:	Evert Damen
	Woonplaats:	Kapelle
	Geboortedatum:	28 april 1962
	Opleiding / school:	VWO, Sportacademie, PDB en MBA
	Begonnen op:	24 september 1990
	Huidige Functie:	Administrateur
	Specialiteit:	Werk zien als dienstverlening richting de collega's. Collega's altijd kunnen voorzien van een antwoord op hun vragen.
		De uitbetaling van de lonen is altijd op tijd.
	Mooiste werk:	Restauratiewerken. De restauratie van kasteel Domburg en de Steenen Brug. Dat zijn echte vaktechnische klussen.
		Wisseling van directie.
	Opvallende gebeurtenis:	
	Bijzondere sportprestatie:	Kwart triatlon, maar ik kan nog niet in de schaduw staan van de prestaties van Quinten.
		Vroeger waren er veel minder regels. Hoe het bedrijf acteert, wordt soms geregeerd door de buitenwereld. Er wordt altijd geklaagd als er regels bij komen.
		Bijvoorbeeld de veiligheidsregels.
		De groei. Ik ben (helaas) niet van alles meer op de hoogte en natuurlijk: automatisering.
	Hobby:	Politiek voor het CDA, hardlopen en fietsen.
	Omschrijf bouwbedrijf van de Linde in één zin:	Plezierig, collegiaal bedrijf dat graag kwaliteit levert.
		Wat wordt er de laatste jaren veel gebouwd?
		Vooral bedrijfsgebouwen, dat was in de jaren negentig anders. Toen meer particulieren en stichtingen.
		Volgens mij is dat begonnen met Mc Donald's en De Regt Motoport.
		Ik hoop dat we niet zoveel groeien dat je je collega's niet meer allemaal zou kennen.
		Wat wil je nog graag vertellen?

	Naam:	Gilbert van Oosten
	Woonplaats:	's-Gravenpolder
	Geboortedatum:	5 juni 1962
	Opleiding / school:	LTS
	Begonnen als:	Leerling Bouwplaats in 1979
	Huidige Functie:	Meewerkend Voorman
	Specialiteit:	Dat is moeilijk om over jezelf te zeggen. Iedereen in zijn waarde laten. Diversiteit.
		Aantal dienstjaren: 28
		Mooiste werk: Terneuzen, huize De Winter. Mooi en maar liefst 6.000 kubieke meters, echt buitengewoon. Slechts acht opleverpuntjes aan het eind van de rit.
		Opvallende gebeurtenis: Stropdas van opa (Jacobus van de Linde) kwam vast te zitten in een machine en hij haalde daarbij zijn arm open. Dat was een lelijke wond en ik stond daar als jong ventje op te kijken, dat maakte behoorlijk veel indruk. Die das heeft nog jaren in de werkplaats gehangen. Dat is me jaren bijgebleven.
		Bijzondere sportprestatie: Die heb ik niet echt. Ik ben wel een liefhebber van sport.
		Meest veranderd in de jaren: Ik hoor nu bij de oude garde. Je kent niet iedereen meer. Het bedrijf is enorm gegroeid qua aantal medewerkers.
		Hobby: Tennis, voetbal en de Kustmarathon wandelen.
		Omschrijf bouwbedrijf Van de Linde in één zin: Degelijk, betrouwbaar en sociaal.
		Wat wordt er de laatste jaren veel gebouwd? Heel divers, van nieuwe bedrijfspanden tot klantenkarweien.
		Wat verandert er in je werk? Een andere functie. Toen ik begon als timmerman, was het dagelijks met zaag en hamer in de weer. Tegenwoordig meer een leidinggevende functie. Het aansturen van de collega's. Praktische kennis valt naar mijn mening voor een groot deel weg door het vertrek van Gerard, Eddy, Cock en binnenkort ook Rinus.
		Wat wil je nog graag vertellen? Moeilijk... met een aantal anderen en een biertje zal dat beter gaan.

Naam:	André Joesse
Woonplaats:	Nisse
Geboortedatum:	1 oktober 1968
Opleiding / school:	LTS Bouwkunde en Leer- Werktrajecten
Begonnen als:	Timmerman
Huidige Functie:	Voorman, uitvoerder
Specialiteit:	Zo goed mogelijk alles regelen, flexibiliteit
Aantal dienstjaren:	21 jaar
Mooiste werk:	In het algemeen winkelverbouwingen en in het bijzonder Reisbureau Rosa. Daar was en kon echt alles. Er was een goede sfeer. De dames werkten gewoon door terwijl wij bezig waren en over hun bureaus heenliepen om de plafonds eruit te slopen. Dat waren weken van 60 uur, maar... wel op tijd klaar. Op een gegeven moment kwam Quinten op het werk en stuurde me naar huis. ‘Ben je hier nu alweer? Gauw naar huis.’ Werken in de binnenstad is altijd leuk.
Opvallende gebeurtenis:	Ik kom vanaf mijn vierde jaar over de vloer bij Van de Linde, dat is dus een behoorlijke voorgeschiedenis. Marco en ik zaten 14 jaar bij elkaar in de klas en zijn nu nog bevriend. Vroeger gingen we in de schoolvakanties vaak met opa van de Linde mee. Chris Matthijssen en Jaap Hardhoorn scheurden een keer mijn ietwat kapotte broek echt helemaal aan flarden: bouwgeintje”.
Bijzondere sportprestatie:	Kijken bij de Van de Linde Boys als ze moeten voetballen.

Meest veranderd in de jaren:	Veel meer verantwoording en tijdsdruk. De uren zijn duur en er moet zoveel mogelijk gepresteerd worden. Gelukkig wordt er nog steeds gelachen en je moet je niet gek laten maken.
Hobby:	Zeilen op de Oosterschelde, het Veerse Meer en op de Grevelingen. We hebben een kajuitboot van acht meter. Heerlijk met z'n allen in het weekend met de boot erop uit.
Omschrijf bouwbedrijf van de Linde in één zin:	Gezond bedrijf waar iedereen de kans krijgt om verder te komen en op een prettige manier kan werken. Er is een goede sfeer.
Wat wordt er de laatste jaren veel gebouwd?	Het is erg afwisselend: nieuwbouw van bedrijfsgebouwen, restauraties, utiliteitsbouw, en vrije sector woningen. Voor mijzelf: o.a. Het Achmea Healthcentre in Vlissingen, een nieuw hoofdgebouw en supermarkt voor Camping de Paardenkreek, nieuwe lokalen aangebouwd bij de Bisschop Ernstschool in Goes en nu bij Van Westen, waar H&M in komt. Kort geleden stond daar nog een groot winkelpand, nu is het een zandvlakte van 1200 m². Nu zijn we bezig met de fundering en staat er een torenkraan. Al heel wat jaren geleden bouwden we in heel Zeeland Prefab woningen, dat waren ook pittige tijden, maar dan zet je ook wat weg.
Wat verandert er in je werk?	Mijn hamer heb ik steeds minder vast, mijn mobieltje des te meer. Gelukkig komt het nog wel voor dat je ineens weer met “het echte timmerwerk” bezig bent. Pas was er zo’n dag, mijn telefoon ging bijna niet en dan sta je lekker onbekommerd te werken, dat is dan ook wel even lekker hoor.

Wat wil je nog graag vertellen?

Aan het eind van een drukke dag vind ik het fijn om weer naar huis te gaan. Waar mijn vrouw, mijn dochter van bijna acht en mijn zoon van vijf op me wachten. Een huis waar ik met plezier woon. Dat ik ook zeker met zoveel plezier zelf heb gebouwd. Ben eind 1992 begonnen met tekenen, in 1993 gaan bouwen en in 1994 zijn we er gaan wonen. Hiervoor heb ik van het bedrijf alle medewerking gekregen.

Naam: Simon Davidse
Woonplaats: Gripskerke
Geboortedatum: 20 oktober 1951
Opleiding / school: LTS, MTS Bouwkunde
Begonnen als: Calculator, werkvoorbereider
Huidige Functie: Adjunct directeur. Dat betekent dat ik alle voorkomende werkzaamheden doe. Het is zo gegroeid.

Specialiteit: Restauratiewerk, past ook bij ervaring en leeftijd.
Aantal dienstjaren: 18 jaar. Er stond een advertentie in de krant. We zijn gaan praten en begonnen. Toen zaten we met drie man op kantoor: Quinten, Simon, de boekhouder, Sjaak van Loo en een parttime dame.

Mooiste werk: De restauratie van Kasteel Westhove. Een klus van twee jaar. Calculatie, aannemen, uitvoeren. Het was een prachtproject met flinke uitdagingen, ook logistiek gezien. Het staat rondom in het water. Het enige wat tegenviel waren de vertragingen in verband met kikkertjes en vergunningen. Het gebouw is volledig gestript en er is een nieuw hotel ingebouwd. Toen het werd geopend zijn alle mensen die eraan hadden meegewerkt uitgenodigd. De Oranjemolen bij de boulevard in Vlissingen hebben we ook helemaal gerestaureerd. Het is prachtig geworden. Bij restauratiewerk is het resultaat vaak prachtig maar het werk daarvoor: bikken, slopen en hakken, is vaak zwaar en stoffig.

Meest veranderd in de jaren:

De automatisering. Ik ben nog van de oude stempel. Quinten en ik zijn de enigen hier die nog met briefjes werken. En meer dan ik verwachtte heb ik moeten wennen aan Zuid-Beveland. Walcheren is toch anders. Zo mochten ze me graag een beetje plagen met het feit dat je vroeger tijdens een fietstochtje door Walcheren altijd en overal 10 cent voor een glas water of de fietspomp moest betalen. Om maar te zwijgen van de verschillende dialecten: hier op de Bevelanden noemen ze een dakkapel een kuvellesse en op Walcheren een koekoek.

Hobby:

Tuinieren.
We hebben een grote tuin waarin ik me prima kan vermaken. Altijd proberen kwaliteit te leveren en op die manier er een goed renderend bedrijf van maken.

Omschrijf bouwbedrijf

Van de Linde in één zin:

Wat wordt er de laatste jaren veel gebouwd?

Nu vooral veel bedrijfspanden, winkels en vrije sectorwoningen en met de komst van het nieuwe millennium kwamen er ook steeds meer restauraties.

Wat verandert er in je werk?

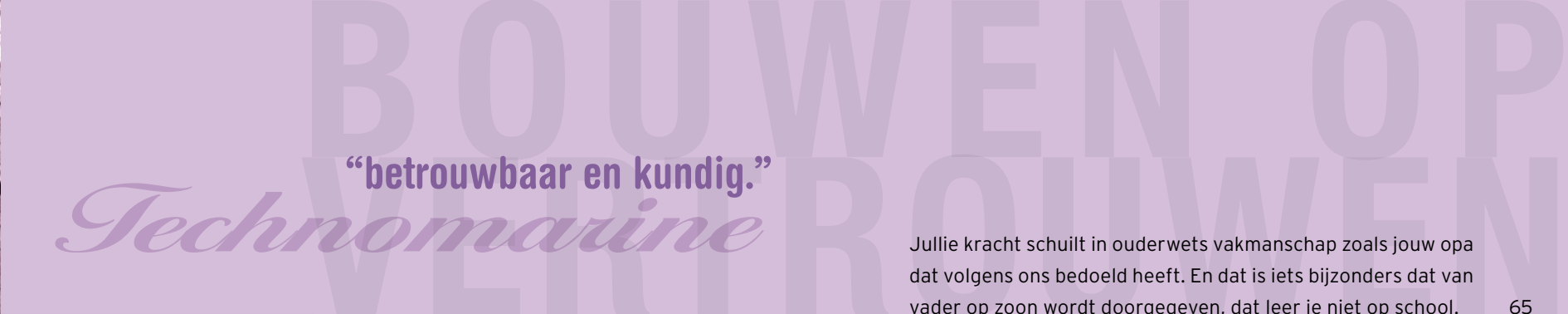
Er komt meer druk op de ketel. Alles moet snel. Bij restauratiewerk valt dat mee.

Wat wil je nog graag vertellen?

Veel mensen werken lange tijd bij Van de Linde omdat het een goed bedrijf is.

“Ons huis in Wolphaartsdijk is een vesting.”

“betrouwbaar en kundig.”
Technomarine

Marco en verdere familie van de Linde:
gefelicitiseerd met jullie 55-jarig bestaan van het bedrijf!

10 jaar lang kennen wij elkaar nu en 10 jaar lang ‘bouwen’ we ook allebei aan onze toekomst. Jullie verbouwden en bouwden ons huis en nieuwe zaak en wij waren en zijn (hopelijk!) een goede klant voor jullie. Hier een klein stukje over onze ervaring met jullie.

55 jaar, daarmee schrijft ‘Van de Linde’ letterlijk en timmerend geschiedenis. 55 jaar is niet niks. Zeg maar gerust een hele prestatie. Een echt familiebedrijf dat kennis en kwaliteit van vader op zoon heeft doorgegeven. Een bedrijf dat ook ná kantooruren en in het weekend bereikbaar is!

Door altijd klaar te staan en afspraken na te komen, kunnen wij als jarenlange klant de ervaring die wij hebben met ‘Van de Linde’ in twee woorden samenvatten: betrouwbaar en kundig. En laten we eerlijk zijn, kwaliteit staat mede met een professionele aanpak nog steeds voorop.

Jullie kracht schuilt in ouderwets vakmanschap zoals jouw opa dat volgens ons bedoeld heeft. En dat is iets bijzonders dat van vader op zoon wordt doorgegeven, dat leer je niet op school.

Onze ervaring met jullie bedrijf is louter positief. Ons huis in Wolphaartsdijk is een vesting! Ambachtelijk en degelijk gebouwd, precies zoals wij het wilden.

Ons nieuwe bedrijfspand in Goes is een lust voor het oog. Het kostte af en toe wel zweet en tranen maar het resultaat mag er zijn. Men noemt het wel het “mooiste bedrijfspand van Goes”. Of dat zo is wil ik graag in het midden laten, maar het streeft vanzelfsprekend ons ego! Wij zijn er in ieder geval supertrots op en mede door jullie inzet en die van jullie werknemers is dit alles tot stand gekomen.

Nogmaals, van harte gefeliciteerd met jullie jubileum en ik adviseer jullie dan ook er een lekkere borrel op te drinken, want die hebben jullie nu wel verdiend! Tevens wil ik u, meneer Q. van de Linde, van harte feliciteren met uw 65e verjaardag. Ook feliciteer ik u, ondanks dat u de scepter al heeft doorgegeven aan uw zoon, met een prachtig bedrijf dat mede door uw bijdrage geworden is tot het dynamische bedrijf van vandaag. Van harte.

Namens Technomarine, Sylvia Gijzel.

*“Je moet leren loslaten en accepteren
dat mensen soms fouten maken.”*

97

07

Jan Pilaar

“Wij hebben ze allemaal meegemaakt.”

Het schemert al wanneer ik de parkeerplaats opdraai van Glashandel Melieste aan de Livingstoneweg in Goes. Ik heb er een afspraak met Jan Pilaar en word vriendelijk ontvangen door een jongedame. Terwijl ik rondkijk valt mijn oog op een glazen deur met geïntegreerde, kleine lichtjes maar ik zie geen draadjes en ik besef dat ik bij een specialist ben. Straks even vragen hoe dat zit denk ik, terwijl een man in trui wenkt dat ik verder kan komen. Het blijkt Jan Pilaar te zijn en aan de wand in zijn kantoor, achter zijn bureau, hangt een elektrische gitaar die mij de vraag, “Bespeel je die zelf?” ontlokt. “Jazeker, we hebben pas nog opgetreden in café Baarends en verder is het voor de lol. We oefenen hier 's avonds, lachen joh! Jaren zestig, begin jaren zeventig muziek, dat werk.

Jan Pilaar vertelt dat hij de drie generaties Van de Linde allemaal kent en ik weet uit gesprekken met Marco van de Linde en diens oma dat de vader van Jan Pilaar erg belangrijk is geweest voor het bouwbedrijf en citeer Corrie van de Linde: ‘Mijnheer Pilaar heeft altijd vertrouwen gehad in Ko.’ Jan knikt en vervolgt: “Mijn vader heeft toen ook al zijn huis laten bouwen door Ko van de Linde. Dat vertrouwen was en is er, over en weer. Ik werk met Marco ook met open begrotingen. Dan vraag ik: Wat wil je verdienen? Dan wordt er een bedrag genoemd en zeg ik: Oké, maar dan verder alles tegen kostprijs en niet gaan zeuren over meer- of minderwerk hè? Dat gaat heel leuk en is uniek. En het zijn heus geen heiligen, Marco is soms behoorlijk gestrest maar je kunt ze vertrouwen en ze staan voor je klaar, Quinten ook.”

Na deze ontboezeming vraag ik naar het ontstaan van dit bedrijf: Glashandel Melieste.

“Dat is een heel verhaal en het komt hierop neer: rond 1900 ontstond er een familiebedrijf in bouwmaterialen. Mijn vader nam dat over van zijn oom en mijn broer Marius, is ook in die zaak gegaan, op zijn negentiende. Ik ben naar Rotterdam gegaan en in 1996 heeft mijn vader zijn aandelen in Pilaar Bouwmaterialen aan ons overgedaan. Maar ik ben vanaf 1984 in de glashandel gegaan en dat zit zo: het kwam op mijn vaders pad. Adrie Huybrechtse had Glashandel Melieste overgenomen omdat zoon Piet, van de familie Melieste, dat bedrijf niet overnam. Adrie zat in de internationale glashandel en had zijn broer op dit bedrijf gezet. Dat ging maar een jaar of zes goed. Dat internationale mixte niet met het regionale. Adrie wilde van die glashandel af, kwam mijn broer tegen en vroeg of de glashandel geen mooie aanvulling was op de bouwmaterialenhandel?”

“Eind 1983 kocht mijn vader dat bedrijf en daarna heeft hij mij opgebeld. ‘Ik heb een glashandel gekocht. Is dat niks voor jou?’ Ik was bouwkundig tekenaar. Ik heb er lang over nagedacht, had in Rotterdam een heel leven opgebouwd: ik ben een tijdje weg geweest uit Zeeland. Na mijn havo, heb ik tien jaar in Rotterdam gewoond en als ik hier, in 1984 niet in de zaak was gerold, had ik er waarschijnlijk nog gewoond. Ik woonde eerst op kamers, tijdens mijn studie bouwkunde en heb daarna bij een kunstenaar ingewoond, geweldig was dat én ... ik heb er mijn vrouw ontmoet. We zijn er ook getrouwd en hebben er ons eerste kind gekregen. Om die reden zijn we toen, we woonden in zo’n echt oud huis, naar Zevenkamp verhuisd. Ons eerste

kindje, en dat schept een band tussen Marco en mij, is overleden en dat van Marco en zijn vrouw ook. Wat ik daar uiteindelijk van geleerd heb is dat je moet relativiseren. Niemand maakt mij nog gek want er is niets erger dan dat. Ik heb mijn geloof en weet dat we elkaar terug zullen zien. Verder zijn we natuurlijk ook gewoon boefjes die van rockmuziek houden, maar we hebben dezelfde basis. We weten van normen en waarden, van eerlijkheid en dat zie je ook terug bij onze ouders en hun ouders. Gelukkig hebben, zowel Marco als ik, geweldige kinderen. De oudste van mij is 23, zit hiervoor op kantoor en gaat binnenkort uit huis. De tweede is 21 en studeert voor doventolk in Utrecht en de derde zit op het ROC, doet economie, detailhandel."

Wanneer ik zeg dat ik het knap vind hoe hij in het leven staat, haalt Jan zijn schouders op. "Dat is niet zozeer knap, ik vind het gekregen goed. Kijk dat geldt ook voor dit bedrijf. Het is een heel mooi bedrijf, maar als je mij nu vraagt of ik daar trots op ben? Nee, trots niet. Ik ben er wel dankbaar voor maar het is eigenlijk per ongeluk zo ontstaan, zeg ik wel eens. Maar goed: mijn vader stelde mij die vraag over de glashandel en ik heb ja gezegd, want levenslang achter een tekenbord was nou ook niet zo spannend."

"En toen moest ik hier mijn best gaan doen. De omzet was toentertijd f 900.000,- en is nu € 2.400.000,-. Ik verdiende

minder dan de bedrijfsleider, Huybrechtse, die was bij ons in dienst gebleven en Piet Melieste ook trouwens. Dat was wel mooi want die zaak was dus verkocht en hij had nog wat tantes gehad met boerderijen en huizen en hij was enig kind. Hij was dus kortom, allang binnen en had ook nog eens goed beleg. Dus op een gegeven moment stond hij hier glas te snijden in zijn stofjas, terwijl iedereen wist dat wat hij hier verdiende voor hem niet opschoot. Uiteindelijk vertelde hij dat zijn accountant had gezegd dat hij maar met dit werk moest stoppen."

"Maar goed, even terug naar de Van de Lindes. Wij - mijn vader, mijn broer en ik - hebben ze allemaal meegemaakt, Ko, Quinten en Marco. Prettige, betrouwbare mensen die wel moeilijk kunnen delegeren, maar misschien is dat ook wel hun kracht omdat ze dicht bij hun klanten willen blijven staan. Anderzijds moet je leren loslaten en accepteren dat mensen soms fouten maken, binnen de perken uiteraard." Dat vind ik een interessante opmerking en vraag aan Jan hoe het bij Glashandel Melieste is geregeld. Hierop komt hij met een geplastificeerde kaart op de proppen met daarop een organogram. "Elke medewerker staat erop inclusief zijn of haar functie en plaats binnen de organisatie.

Het begint allemaal bij mijn rechterhand Michel Sinke, daar komt alles binnen. Soms bellen klanten mij ook op met vragen over een deur of een glasplaat. Dan zeg ik dat ik hier wel de baas ben, maar niets te vertellen heb en verwijs ze door naar Marco van Beveren. Zo werkt dat hier en ik denk dat Marco van de Linde het zelf gaat regelen." Ondertussen heeft Jan me ook verteld dat die kaart met dat organogram inmiddels bij alle klanten ligt en dat het goed werkt. Het lijkt me een slimme, simpele zet en we keren terug naar 1984. "Ik begon in de binnenstad. Vier jaar later zijn we verhuisd naar de Verrijn Stuartweg. Daar hebben we een jaar of acht gezeten, tot we er daar ook uitbarstten. Toen tekende ik een loodsje, ik ben best creatief, heb ruimtelijk inzicht. Daar is wel een architect bij gekomen maar de plattegronden zijn mijn idee. Om het een beetje leuk te maken dacht ik, laten we de staalconstructie maar in blauw doen en de kraan in geel enzovoort. Nu nog stappen er mensen binnen die denken dat dit pand er pas een jaar staat en we zitten hier sinds 1996. We houden het dan ook netjes schoon en het is efficiënt qua routing en je moet durven investeren. Wie wil oogsten moet eerst zaaien en mijn moeder zei altijd: 'Vriendelijkheid

jongen, dat kost niets.' Nou, die heb ik onthouden en ja dat krijg je ook van huis uit mee. Dat geldt ook weer voor Marco en Quinten. Daarom klikt het tussen bepaalde mensen wel en tussen anderen niet. We hebben dan ook een betrouwbaar klantenbestand." Om op dat klantenbestand door te gaan, vraag ik welke projecten Jan te binnen schieten in relatie tot Van de Linde. "Tja, daar vraag je wat ... Flex, het fitnesscentre hier in Goes, De Vierlinden, die hele grote bungalow van Willy de Winter in Terneuzen, diverse restauratieprojecten, daar zijn ze ook heel sterk in met Simon Davidse en nog veel meer."

Wat heeft Van de Linde naast dit pand, nog meer voor jullie gebouwd? "De uitbreiding hier en er loopt nu weer een offerte voor een interne verbouwing. Ik heb op zolder nog een showroom en die wil ik uitbreiden. Mijn huis hebben ze ook gebouwd en daar is ook weer een uitbreiding aan gebouwd. Het is gewoon een fijn bedrijf, Van de Linde, met fijne mensen en ze neppen je niet." Nadat hij dit gezegd heeft is Jan Pilaar even stil om met het volgende terug te komen:

"Dus dit verhaal komt in dat boek? Nou, heb ik dan niet te veel complimenten gegeven? Anders gaan ze straks nog naast hun schoenen lopen."

*“Het bedrijf Van de Linde is
zeer flexibel en onafhankelijk gebleken.”*

“Quinten is een man van weinig woorden...”

de heer J. Hulstein

twee keer zien vertrekken en dat is heel vervelend. Maar we hebben als Stichting Het Gors en zeker de voorloper van deze stichting, heel veel met Van de Linde gedaan en altijd naar tevredenheid.”

“Het is mooi dat Quinten op zijn vijfenzestigste in het zonnetje wordt gezet met een feest en een boek”, begint de heer Hulstein, raad van bestuur van Stichting Het Gors in Goes. “Ik ken grootvader en grootmoeder, die ‘kerkten’ in dezelfde kerk als ik, de Oosterkerk in Goes. Sedert 1985 woon ik in Zeeland, kwam terecht in de sector zorg, voor mensen met een functiebeperking, en vanaf dat moment ken ik de firma Van de Linde. We hebben al zoveel samen gedaan, zowel privé als zakelijk. Van de Linde is onze ‘huisaannemer”. Van oorsprong kom ik uit Arnhem, ook mooi en zeker de bossen, maar als ik er twee weken geweest ben ga ik weer graag terug naar de ruimte en de rust. Wij zijn zeer content in het Zeeuwse.”

“Ik ben hier begonnen als hoofd van een dagcentrum voor mensen met een verstandelijke beperking: De Rank, aan de Beukenstraat in Goes, met daarnaast Kinderdagcentrum De Zunneguis, beide van dezelfde stichting. Ik kwam uit het onderwijs, uit Heusden, Noord-Brabant. Deze twee centra waren bij mijn komst net verbouwd door Van de Linde en zo ben ik met hen in contact gekomen. Het toenmalige bestuur van onze stichting zei: ‘Jaap, wij werken met één aannemer hier en dat is Van de Linde.’ Dat was voor de tijd van de aanbestedingen. We hebben altijd heel goed samengewerkt en ik moet wel zeggen dat we de laatste jaren pech hebben gehad. We zijn nu gehouden aan aanbesteden en tot twee keer toe zat Marco heel dicht bij de beste bieding. Ik heb het gezicht van Marco

“Quinten kwam regelmatig ‘s ochtends vroeg naar het dagcentrum, kijken wat er verbouwd moest worden en dat was altijd wel wat. Na de grote verbouwingen in ‘84, ‘85 hebben we in de negentiger jaren De Zunneguis verbouwd: twee lokalen erbij en het dagcentrum helemaal aangepast. Daarnaast zijn er allerlei kleinere projecten geweest. Als laatste hebben we De Twee Ambachten, naast het bedrijfspand van Van de Linde, op De Poel gebouwd. Dat heeft Marco, van wie wij het pand huren, gedaan. Het leuke is dat wij houtbewerking doen en Van de Linde ook. In het centrum werken zowel mensen met een verstandelijke als een lichamelijke beperking. Er is daar ook een kaarsenmakerij. Dan hebben we ‘Kom ‘es Kieken’, de kinderboerderij, tegenover de Brede school in Goes. Die heeft Van de Linde helemaal verbouwd en in verbouwingen en restauraties zijn ze steengoed. Helemaal in Zeeuwse stijl en daar heeft Van de Linde echt z’n best voor gedaan.”

“Kunt u me exact vertellen wat Het Gors is en doet, want het lijkt nogal breed en veelzijdig”, vraag ik na het aanhoren van verschillende namen op zeer diverse locaties. “In totaal hebben we als Het Gors in Zeeland 82 locaties en 900 medewerkers, waarvan een groot deel parttime werkt. We bieden zorg en ondersteuning aan mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking en dat in heel Zeeland. Eén en ander op de gebieden van wonen en dag- en vrijetijdsbesteding en altijd op basis van indicatie. De cliënten huren zelf of wij huren voor hen. Dat doen we voornamelijk bij woningbouw-corporaties

en mede hierdoor is Van de Linde wat naar de achtergrond verdwenen. Vroeger bouwden we meer zelf, maar dat is veranderd.”

“Waar denkt u aan als u aan de mensen achter Bouwbedrijf J. van de Linde denkt?” Ik vraag het om nog een ander onderwerp aan te snijden. Tijd voor een nieuwe episode. Het bouwbedrijf is in mijn ogen zeer flexibel en onafhankelijk gebleken.

“Quinten is een man van weinig woorden, wel van doen en dat heeft Marco trouwens ook. Ze zijn geboren voor het vak dat ze uitoefenen, waarbij Quinten wat zakelijker is, hoewel ... Marco heeft snel geleerd. Hij zal ook wel moeten in deze tijd, het is hard werken. De dingen die we gedaan hebben, hebben we echt samen gedaan, in een hele goede verstandhouding en als je een keer een meningsverschil hebt, kom je er toch altijd uit. Fijne mensen om mee te werken en ik hoop dat dit met Marco nog lang zo blijft en ... ik schat zo in dat Quinten op de achtergrond nog wel blijft meewerken. Die man is geboren voor dit werk. Ik vergeet nooit dat ik een keer belde, ik ken het nummer nu nog uit mijn hoofd: 22 10 40, en ik wilde praten over wat er moest gebeuren. Ik weet nog dat hij aankwam in zijn witte Volvo. Hij stapte uit en ik dacht: wat zie ik nou toch? Ik zie iets. Had Quinten twee verschillende schoenen aan: een zwarte en een bruine.”

De aanstekelijke lach van Jaap Hulstein galmt door het kantoor en ik doe gewoon mee, zie het ook een beetje gebeuren, in gedachten. “Ik heb het hem nooit verteld. Maar goed: waar je de naam van Van de Linde ook noemt in Zeeland, het woord kwaliteit komt altijd direct naar voren. Mijn voormalige buurman bijvoorbeeld, Jan Pilaar, hij woont nu aan de dure kant van de dijk en wij aan de wat armere, Noordhoek in Goes, zei: ‘Ik ga bouwen en Van de Linde gaat het doen, weet je tenminste dat je kwaliteit hebt.’ Ze zijn natuurlijk niet voor niets zo bekend van hun restauratiewerk, dat zegt veel over je kennis en kunde. Zo hebben ze onze bakkerij in Nisse, Jikkemiene, compleet met theetuin prachtig gerestaureerd. Ik leefde altijd in de veronderstelling dat het een echt oud pand was. Dat bleek niet het geval. Van de Linde heeft de serre in oude, traditionele Zeeuwse stijl aangebouwd.”

“In 2004 zijn wij gefuseerd, Stichting Het Gors met de Stichting Zorg Lichamelijk Gehandicapten, dus we zijn nu een grotere stichting die mensen met een

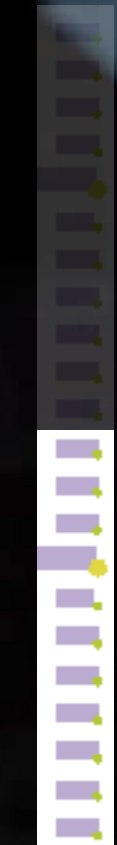
verstandelijke en lichamelijke handicap ondersteunt. In die hoedanigheid kent de organisatie Van de Linde eigenlijk alleen van verbouwingen.” Zomaar ineens vraag ik me af waar de naam Het Gors vandaan komt en wat het betekent. “Gors staat voor buitendijks land. De Zeeuwse naam ‘schor’ kon niet worden gebruikt; de Zuid-Hollandse term ervoor wel. Dat buitendijkse land is dynamisch. Als je op een dijk staat zie je het veranderen en het is nooit hetzelfde. Die prachtige vergezichten zijn natuurlijk toch fantastisch in het Zeeuwse en we kijken tegelijkertijd naar buiten over de polders tot aan Kattendijke.” Het uitzicht vanuit het kantoor van Jaap Hulstein aan de rand van de Goese Noordhoek is mooi.

“Ik woon hier iets verder, aan de rand”, gebaart Jaap Hulstein met zijn arm naar achter, “en ik woon er prachtig en lekker maar ik ben nogal van het verhuizen, altijd al gehad. Ik zou nog wel eens alles op de begane grond willen hebben. Maar ja, zoals gezegd, we wonen leuk, dus dan moet je wel echt iets

bijzonders vinden. Ik heb wel eens wat gezien en dan zat ik even later, op zaterdagmiddag, bij Quinten in de tuin, een beetje rekenen wat het ongeveer zou gaan kosten. Die was ook nooit te beroerd om je te helpen. Maar goed. Het zal wel verbouwen worden denk ik, in het huis waar we nu wonen. Ik geloof niet dat ik mijn vrouw voor een verhuizing meekrijg. Misschien kunnen we alle functies nog eens naar de begane grond brengen. Ik sluit niet uit dat ik daar nog eens voor ga bellen en je raadt vast wel met wie?”

Als ik vraag of er iets is wat nog niet verteld is, schiet Jaap nog iets vermeldenswaardigs te binnen. “De voormalige kleuterschool aan de Leliestraat in Goes hebben ze verbouwd tot een activiteiten centrum voor mensen met een verstandelijke beperking en dat was een grote verbouwing, helemaal gericht op arbeidsmatig werken. We hadden er een houtbewerking afdeling in, een bakkerij en een productie afdeling. De architect was Rothuizen van Doorn 't Hooft, dat was samen met Van de Linde ook een beetje de combinatie, een goede combinatie.”

*“De Van de Lindes hebben respect voor elkaar.
Ik zie vaak dat dat anders is.”*

97

“Beloof wat je kan doen en doe wat je belooft.”

drs. Simon C. Hooimeijer

Dit verhaal begint met een aanstekelijke lach: die van drs. Simon C. Hooimeijer. Simon voor vrienden en bekenden. Simon lacht omdat ik vertel dat Marco mij verzekerde dat hij ‘met Simon zo fijn kan praten, spiegelen’ en dat hij hem onder andere daarom zo hoog heeft zitten. Dat geldt overigens voor alle mensen die in dit boekje hun verhaal vertellen. Die staan er goed op bij de Van de Lindes. “Ja, zo af en toe komt hij eens langs”, bevestigt Simon, “en dan praten we wat over problemen, over de toekomst, of gewoon over ondernemen. Ondernemen is leuk.”

“Ik heb wat opgeschreven,” zegt Simon, als ik hem naar zijn relatie met de mensen van het bouwbedrijf vraag, “een paar punten. Het eerste is respect. De Van de Lindes hebben respect voor elkaar. Wat ik bij een heleboel bedrijven zie, en niet alleen familiebedrijven, is dat er geen respect is voor de diverse generaties: ach die ouwe, ach ja m’n opa, en andersom; tja, die jeugd van tegenwoordig. Dat zie je bij de Van de Lindes niet. Quinten heeft respect voor zijn vader en ook voor zijn zoon, Marco. En dat geldt over en weer. Quinten doseert alles ook heel goed,” gaat Simon verder, doelend op de bedrijfsoverdracht van vader op zoon, “hij zegt: zo, nu ben jij aan de beurt en ik hoor het wel als ik moet komen opdraven en niet van: ik zal jou eens even zeggen wat je moet doen en hoe je het moet doen. Nee, Quinten is er voor Marco en opa was er voor Quinten én voor Marco en dat valt gewoon op. Meestal zie ik dat het anders is.”

“Als je dan verder kijkt,” en zonder dat Simon zijn blaadje raadpleegt begint hij met, naar ik aanneem, punt twee, “dan is het een bedrijf dat kwaliteit levert. Ik was met een oud-architect van Rothuizen van Doorn ’t Hooft, Joop Poley, op excursie in de Grote Kerk in Goes toen ze die aan het restaureren waren. Dat werd gedaan door een aannemer uit Delft. Toen vroeg iemand aan Joop Poley bij de rondgang: ‘Is er nu geen bedrijf hier in de buurt die dat ook zou kunnen doen?’ En hij zei: ‘Ja hoor, Bouwbedrijf J. van de Linde zou dat ook kunnen maar verder niet.’ Dat zegt ook iets over hoe hoog hun kwaliteit is, want restaureren is natuurlijk moeilijker dan nieuw bouwen.” Op het moment dat we hierover zitten te praten, tegenover de kerk in Kloetinge, in de oude pastorie aan het Geertesplein, wordt deze kerk gerestaureerd en wel door Van de Linde. “En terecht”, zegt Simon. “Oké”, gaat hij direct verder, “en als je dan die kwaliteit kan leveren. Waarin kan jij je dan als bedrijf onderscheiden? En dat heb ik ook tegen Marco gezegd: in hoe je met je klanten omgaat en je onderaannemers selecteert! Zorg dat je de rotzooi elke dag opruimt en zorg dat je een straat na een grote klus netjes achterlaat. Als je met een kraan door een straatje bent gereden en je hebt het gazon kapot gereden, herstel het dan. ”

Hier val ik Simon in de reden om te vertellen dat Marco zijn woorden ter harte heeft genomen. Dit door in de Lange Vorststraat, waar het bedrijf met een omvangrijke nieuwbouw bezig is, op de plek waar herenmodezaak Van Westen stond, 30 banketstaven aan de burens uit te delen. Weer die bulderende lach. “Ja, dat doet-ie dus inderdaad en ik denk dat het belangrijk is. Bij ons in het Goese Meer wordt ook constant verbouwd en als je daar als aannemer zorgt dat je het in zo’n

straat netjes houdt, werkt dat. Want de mensen kunnen niet in dat verbouwde huis kijken, maar ze zien wel de straat en Marco doet dat goed.”

“En dan is er nog een hekel punt waar de gehele aannemerij om bekend staat: afspraken nakomen. Een definitie van een aannemer: iemand die zegt dat hij dat volgende week doet. Niet met vijf projecten tegelijk bezig zijn, als je er maar twee kunt behappen en dat gebeurt zoveel. Daar worden opdrachtgevers Gallisch van. Er worden afspraken gemaakt en de aannemer blijft gewoon weg om een paar dagen later te zeggen: ‘We zijn er nu toch?’ Ook dat doet Van de Linde niet, althans ik heb het nooit meegemaakt en je kunt samen met hen een planning maken. Je wilt als klant gewoon zien dat ze met je bezig zijn en niet met een ander, daar gaat het om. Ook dat heeft Marco goed geregeld. Hij begint liever een week later om zijn planning wel te halen. Beloof wat je kan doen en doe wat je belooft!”

“Nadeeltje bij Marco is dat hij veel zelf doet, dat is de kracht en de zwakte van het bedrijf. Hij stuurt nu al zijn mensen aan. Goede en vriendelijke mensen overigens en ze werken meestal in teams. Het zijn mensen die goed samenwerken, ze weten wat een ieder

goed kan en ze zijn ook kritisch naar elkaar. Zo van: ‘Zullen we dat nou wel zo doen? Of is dit een goede oplossing?’ Want je kunt het wel tekenen maar in de bouw is het soms net weer anders. En dan rennen ze niet naar kantoor of roepen ze niet van: ‘dat lost de architect maar op!’ Nee, dan bedenken die jongens de oplossing en voeren het uit. Ze werken als eigenaar van het probleem, het woord afschuiven kennen ze niet. Er werken vakmensen. Er zijn andere aannemers die hier al jaren bezig zijn, al vanaf de oplevering, die blijven terugkomen.”

“De selectie van de onderaannemers is als het om kwaliteit en klantvriendelijkheid gaat eveneens zeer belangrijk; je oren en ogen zijn dan je teams en je klanten.”

“En als je er dan prijstechnisch naar gaat kijken denk ik dat Van de Linde goedkoop is door kwaliteit. Er zijn altijd aannemers die onder Marco zijn prijs kunnen duiken maar dat is niet waar het om gaat. Welke materialen gebruiken ze? Hoe vakkundig zijn ze? Leveren ze hoge kwaliteit? Zijn ze klantvriendelijk? Daar draait het om!”

“Marco focust zich dan ook niet op het maken van zo veel mogelijk winst. Zijn focus ligt op kwaliteit en klanttevredenheid. Aan deze twee zaken wil hij geen concessies doen. Dat zie je terug bij zijn mensen en de door hem met zorg geselecteerde onderaannemers. Ik denk wel dat hij meer verantwoordelijkheid bij die bouwteams kan neerleggen.”

“Je bent echt begaan met het bedrijf en met Marco, of niet Simon?” “Ja dat ben ik ook omdat het goede mensen zijn en omdat ik ondernemen leuk vind. Ik heb uitdagende topfuncties gehad bij grote verzekeraars. Ik heb ook een tijdje voor mezelf gewerkt, veel management- en verkooptrainingen gegeven en onder andere voor anderen een hypotheekketen opgezet. Je moet dan een ondernemersplan maken, met de onderdelen financiën, organisatie, informatisering en marketing. Prachtig, echt ondernemer spelen. Binnen drie jaar waren we één van het grootste tussenpersonen-geheel. Ook hier heb ik mensen begeleid en tja ... sommigen luisterden, anderen niet.” Ik heb nu veel lol in activiteiten als vrijwilliger zoals praten met ondernemers, maar ook binnen Rotary en de Goese Golf Club. Ik vind de

bedrijfsmatige kant interessant en ik mag graag met mensen omgaan. Hoe communiceren mensen? Wat de één bedoelt, is nog niet wat de ander verstaat. Wil je een simpel voorbeeld over wat je denkt dat het is en wat het in werkelijkheid is?”, vraagt Simon. “Toe maar”, zeg ik benieuwd. “Hoe schrijf je de Romeinse vier op de kerkklok?” “Een V met een streep ervoor”, antwoord ik zonder te twifelen en een beetje naïef. “Mis poes”, zegt Simon. “Gewoon vier strepen achter elkaar, ga maar kijken en troost je: bijna iedereen heeft dat niet goed. Ik bedoel maar, we kijken jaren op de kerkklok! Zo makkelijk kan je een verkeerd beeld van de werkelijkheid hebben. In Amerika heb ik veel geleerd over coachen en klantvriendelijkheid, ik heb er een paar jaar gewoond. De kunst is jouw ideeën te integreren in die van de ander op een zodanige wijze dat de ander het als zijn idee accepteert en ernaar handelt. Wiens idee vindt iemand het beste? Juist, dat van zichzelf ... fijn dat ik af en toe ideeën met ondernemers, zoals Marco, mag delen. Marco staat hiervoor open en hij wil de prestaties van zijn onderneming op peil houden en waar het kan verbeteren.”

“Topprestaties worden alleen verricht door mensen die van hun werk en klanten houden ... en dat doen ze al meer dan een halve eeuw bij Van de Linde!”

Restauratie kerk Kloetinge.

Kraan in de bouwput bij Van Westen.

“Ons werk is altijd onze
acquisitie geweest.”

Naam: Jacobus Laurens van de Linde

Voornaam: Marco

Woonplaats: Kloetinge

Geboortedatum: 11 februari 1969

Geboorteplaats: Kloetinge

Marco van de Linde

Marco van de Linde

Een heel belangrijke les die ik van hem leerde is dat je altijd door moet gaan. Altijd. Je overwint problemen en tegenslagen door ze op te pakken en door te gaan, dat is de enige manier.

79

De jaren-80 bijvoorbeeld waren niet altijd makkelijk: een recessie, personeelsverloop, veel druk op zijn schouders enzovoorts. Hij heeft zich toen echt gegeven om de boel bij elkaar te houden en door het goede voorbeeld te geven, steeds weer. Uiteindelijk is dat opgepikt door medewerkers en dat is natuurlijk prachtig. Ik weet niet of hij toen alles zag, of wilde zien wat er om hem heen gebeurde. In ieder geval beperkte hij zich tot de kern van de zaak: het werk, dat moest door en de randzaken liet hij voor wat ze waren. Als ik terugkijk zie ik een man met in zijn linkerhand een sigaret, in zijn rechterhand een pen en ook nog ergens een telefoon. Zo herinner ik me mijn vader uit de jaren-80”, blikt Marco terug.

“Hij werkte altijd tot half elf ’s avonds en kwam dan naar huis. Dan praatte hij nog wat na, meestal met mijn zussen Sandra en Carola en kwamen de blokjes kaas op tafel. Mijn zussen konden goed leren, beter dan ik in ieder geval. Mijn broer Rens en ik lagen dan allebei al op één oor. De familieband was en is hecht en vooral de herinneringen aan de wintersportvakanties in Zwitserland zijn me dierbaar. Iedereen ging mee, tot oma aan toe. De contacten verwateren wel als je uit huis gaat, kinderen krijgt en steeds meer je eigen leven leidt. Maar die band, die blijft. Mijn broer en ik hielpen in de schoolvakanties en in onze vrije tijd waren we vaak samen bezig. Toen ik jong was werd er op zaterdag niet meer gewerkt maar wij waren wel bezig, opknappen, schilderen opruimen en zo. Rens was een vrolijke vent, stond altijd voor je klaar en nu nog: voor opa en oma, onze ouders en voor mij ook. We hebben samen zo’n

Marco van de Linde, initiator van dit boek sluit de rij. Hij begint met het antwoord van zijn vader op diens slotvraag: ‘Wat is voor u de essentie van het bouwen?’ Het antwoord van Quinten: ‘Voor mij is dat, wanneer je een project berekend hebt en je ziet het daarna groeien en het loopt, zoals je vooraf bedacht had, dat het moest lopen. Als je het zo af kunt ronden, dan houd je een tevreden opdrachtgever over.’ “Zoals mijn vader het omschrijft is het nu bijna niet meer te organiseren. Ten eerste omdat de mensen er niet meer zijn, die het machtig zijn om een bouwproces van A tot Z te begeleiden en uit te voeren. Ten tweede heeft iedereen zijn specialisatie: calculatie, werkvoorbereiding en projectbegeleiding en buiten: metselen, timmeren en afmonteren. Vroeger deed je alles zelf en dat was eigenlijk beter. Je bent dan van begin tot eind bij het project betrokken en neemt dan ook de verantwoordelijk.

“We doen het nog wel op die manier maar minder. Nu voer je toch vaak iets uit dat door een ander berekend is en bouwen is toch een ervaringsvak. Dat het zo gelopen is, komt omdat alles nu veel sneller gaat. Het ene project is nog niet berekend of het volgende moet al weer gecalculeerd worden. Er is meer tijdsdruk, binnen en buiten.” Nu Marco over zijn vader begint, haak ik daar op in. “Je vader is een man van weinig woorden. Dat zie je ook aan zijn bijdrage in dit boek. Jij staat dicht bij je vader. Kun je wat meer over hem vertellen?” “Ik ken mijn vader, van kinds af aan, als iemand die niets half doet. Hij gaat altijd voor de volle 100%.

beetje mijn huis gebouwd en gelukkig werkt hij nu nog voor het bedrijf. Hij had het niet altijd makkelijk thuis, was de jongste. Via allerhande cursussen heeft hij zich opgewerkt en ik denk dat hij qua karakter en doorzettingsvermogen van ons twee, het meest op onze vader lijkt. En hij is erg veelzijdig, kan timmeren, metselen, met de vrachtwagen rijden, noem maar op. Met de bedrijfsverhuizing in '89 heeft hij ook enorm geholpen."

"We hebben een familiebedrijf en we hechten aan relaties. Onderling, met medewerkers, met klanten en met leveranciers. Dat levert veel moois op en dat zie je ook aan hoelang veel mensen bij ons blijven werken. Wij staan ook niet boven de mensen", met wij bedoelt Marco de Van de Lindes, blijkt bij navraag, "maar er tussen.

"Het is mooi om te zien, die familiebanden." Marco ontpopt zich als een echte familieman." "Neem de band tussen mijn vader en zijn broer Wim bijvoorbeeld. De Elfstedentochten, die reden ze samen. Het zijn beiden geen praters en Wim zegt nog minder dan mijn vader en die zegt al weinig, maar zij hebben wat samen. Vroeger werkte hun jongste broer Jan ook veel mee. Veel meer dan Hans en Wim, heb ik van horen zeggen. Broer Wim is ook hetzelfde vak in gegaan. Had een verantwoordelijke baan bij Rijkswaterstaat bij de bouw van de Oosterscheldekering en werkt nu bij de Hubertesttunnel in Den Haag. Hij heeft naam gemaakt op zijn vakgebied. De familieband is goed. Hans, zijn tweede broer werkte bij Gemeente Goes, afdeling stadsontwikkeling, Jan is onderwijzer en zus Ingrid is kunstenaar. Mijn moeder was er voor ons, de kinderen. Daardoor kon mijn vader zich op de zaak richten. Zoals het bij mijn opa en oma was, ik veridealiseer dat soms wel eens, was het dus niet bij mijn ouders en ook nu, bij ons thuis niet. Mijn vrouw is er ook voor de kinderen. Er is altijd iemand thuis en het feit dat ik dat weet alleen al, maakt het veel makkelijker om te doen wat ik doe." "Je doet veel, heel veel, hoor ik van diverse mensen. Vertel daar eens over?" "Ik heb een gevoel dat ik het bedrijf dat mijn opa en vader hebben opgebouwd verder moet brengen en het is geen last, begrijp me goed. Het is mijn lust en mijn leven, vind het geweldig. Maar laten we bij het begin, beginnen."

"Na de verhuizing, begin jaren-90 ben ik, eerst als lastig mannetje natuurlijk, begonnen. We zaten met de naweeën van een mislukt avontuur, het Portas deurenverhaal en een reorganisatie. Als ik dat nu zie en dat zeg ik wel eens tegen mijn vader; je hebt het bedrijf er toen samen met Evert en Simon doorheen gesleept. Het was knokken, ook cijfermatig gezien, qua investeringen. Er was net fors geïnvesteerd in het pand. Ik kwam net van school, had ideeën en zag het toch allemaal net even anders. Dat is normaal, hoort ook zo. Vanaf half jaren-90 ben ik samen met Simon, de adjunct-directeur en Evert, de boekhouder echt serieus mijn steentje gaan bijdragen om voor een goede basis voor de toekomst te zorgen en dat is snel gegaan. En ik heb grote fouten gemaakt hoor, dat ik dacht: hoe moet ik dit nu weer aan mijn vader vertellen? Ook daar heb ik wijze lessen gehad en dan zei mijn opa, Marco onthoud dit: 'ik zal handhaven.' Wat hij daarmee zei? Jij gaat hier langer werken dan menigeen hier zal werken, het is jouw toekomst. Als je hier afhaakt kom je nooit meer op niveau terug. Toen besloot ik om goed te gaan observeren en om goede dingen te laten voor wat ze zijn en zaken die me niet bevallen aan te kaarten, anders zou ik het niet volhouden. Mijn vader heeft dat ooit ergens losgelaten en dat vind ik zonde voor hem. Mensen, met alle respect, beseffen soms

niet wat het hem gekost heeft om de zaak draaiend te houden. Dat kun je niemand kwalijk nemen want de mensen kunnen dat ook niet zien, maar ik heb het wel gezien."

De zaken namen vanaf halverwege jaren-90 een vlucht en Marco benadrukt waar en wanneer hij maar kan dat deze groei is gebaseerd op het leveren van kwaliteit en het noeste werk van zijn vader en opa. Het bedrijf heeft een goede naam in de regio en dankt die naam en faam aan het motto 'bouwen op vertrouwen.' Inmiddels heeft het bedrijf 60 medewerkers in dienst en is mee veranderd met de tijd. En die tijd vraagt om groei, snelheid en flexibiliteit en toch weet het bedrijf haar speerpunt 'kwaliteit leveren' vast te houden en aan te scherpen. "Dat gaat ook niet veranderen, dat is ons bedrijf en groei is leuk maar niet ten koste van alles", aldus Marco.

Dat heb ik ook moeten leren en ervaren. Ik begon natuurlijk ook buiten, in de bouw en dan vroegen ze weleens aan me: 'hoelang denk jij hier te gaan werken?' Daar kun je dan op twee manieren op reageren: Door er bot tegenin te gaan of je af te vragen waarom iemand zo iets tegen je zegt. Dat laatste heb ik gedaan en ben mijn houding en gedrag gaan veranderen. Daarna werd ik geaccepteerd."

"Mijn vader heeft het werk in zijn vingers, is een kei in werk voorbereiden. Als hij iets af heeft is het ook echt klaar en nog snel ook. Mede daardoor is de sfeer op de werkvloer goed. Hij heeft een goed inzicht in processen en is inventief. Hij beheerst zijn vak tot in de puntjes, qua theorie dan hè? Praktisch gezien niet, zeker niet in vergelijking met opa. Die kon alles met zijn handen, maar hij was ook timmerman van huis uit. Ik heb mijn vader een keer het plafond zien witten in de douche thuis. Alles was wit toen hij klaar was, niet alleen het plafond."

Een lachpauze en dan als vervolg: “Maar nu doe ik hem te kort, hij heeft ook meubels gemaakt voor in huis, mooie meubels ook. Hij moest er alleen echt moeite voor doen, had het niet zo in zijn vingers als opa. Ook zoiets kenmerkends: ik mag graag met oma over het verleden praten, vind ik leuk. Mijn vader en opa niet. Nooit. Het verleden is voorbij. In hun ogen heeft het daarom geen zin om erover te praten, het gaat om de toekomst. Dat is bij mij anders. Ik kijk graag naar het verleden, vind het leuk en leerzaam, juist met het oog op de toekomst.”

“Een mooi voorbeeld van het plichtsbesef van mijn vader is de renovatie, restauratie van Amicitia, het dorpshuis van Kloetinge. Daar heeft hij heel veel energie en tijd ingestoken. Dat was op het dorp, voor het dorp, dus dat moest perfect. De renovaties van De Horst en De Schakel voor meneer den Hartog waren ook zijn werken. Dat liep tot halverwege de jaren-90 en ik heb me er nooit mee bemoeid. Met meneer den Hartog klikte het ook goed en met meneer Hulstein van Het Gors natuurlijk. Mijn vader kon slecht overweg met mensen die hun afspraken niet nakwamen en die hem in zijn eer aantastten. Door wie hij was en hoe zijn werk deed bond hij veel en grote klanten aan zich. Ook daarin is hij een voorbeeld voor mij. Ik ging natuurlijk vaak met hem mee, ook als kind al. Ik moest overal, op iedere bouw waar we kwamen sprinten om hem bij te houden en zijn auto lag vol met briefjes. Hij had een moordend tempo.”

De Van de Lindes hebben hart voor de zaak, zoveel is duidelijk en er is nog iets wat opvalt: “Geven jullie veel om materiële zaken Marco?” “Euh nee”, even stilte en dan weer, “nee. En zeker in de tijd van mijn opa en oma werd er eerst verdiend en dan gekocht. Dat is nu anders natuurlijk, kan ook bijna niet meer anders in een moderne bedrijfsvoering. Maar ook privé niet, nee. We zijn geen mensen van goud en zo, geen van allen. Een radio is een radio, bij wijze van spreken. Het is natuurlijk mooi allemaal maar dat is ook niet waar het om draait, toch?”

Vervolgens vertel ik Marco dat ik, naast het verhaal over zijn vader, ook graag Marco's verhaal wil horen. Omdat hij de laatste in de rij is heb ik al veel over hem vernomen, maar toch. “Ja moet ik dan over mezelf gaan praten?” is het antwoord van Marco waarop ik zeg dat ik bang ben van wel. Het is frappant: Marco neemt alle tijd om te helpen met dit boek, praat honderd uit over de mensen in dit boek, in meer dan positieve bewoordingen en nu ineens wordt hij stil. “Nou even in een notendop dan: vroeger speelden we natuurlijk altijd op de zaak met vriendjes uit de straat, André Joosse ook, die nu ook nog bij ons werkt. In de loodsen, op het Westeinde, in het zaagselhok, geweldig was dat natuurlijk, voor ons.

Voor de mensen die aan het werk waren was dat minder natuurlijk maar ja ... dat is de jeugd. Later werd dat spelen serieuzer, gingen we helpen, schoonmaken en zo. Daarna kwam de pubertijd, die heb ik ‘bewust’ meegemaakt kun je wel zeggen. Uiteindelijk heb ik de MTS gedaan in Vlissingen. Ik kon niet zo goed leren en het boeide me niet. Ik wist toch allang wat ik wilde, althans dat dacht ik. Ik deed op school wat ik moest doen en niets meer. Ik ben een doener, altijd bezig. Dat was ook in dienst. Mijn opleidingstijd had ik het wel naar mijn zin, zat bij de aan- en afvoertroepen en heb daar mijn vrachtwagenrijbewijs gehaald. Ik reed op een trekker-oplegger. Na mijn opleiding moest ik gaan graven en toen was het snel over. Ik kreeg heimwee en had niks te doen, een slechte combinatie. Uiteindelijk kon ik via het familiebedrijf vervroegd weg.”

“Tijdens mijn schoolstages heb ik verschillende bouwbedrijven gezien. Het is heel typisch wat me toen opviel maar elk bedrijf heeft zijn eigen karakter en cultuur. Het is bij bouwbedrijven anders dan bij bijvoorbeeld advocaten- of verzekeringskantoren waar alles, bij wijze van spreken volgens het boekje gaat. Een bouwbedrijf groeit en krijgt een heel eigen structuur en identiteit. En ik wilde bij pa werken, werken in de cultuur van Bouwbedrijf J. van de Linde. Ik wilde deel uitmaken van dat geheel en meehelpen aan het richting geven van de groei. Ik ben er eigenlijk net als mijn vader ingegroeid. Eerst werk begeleiden, opnemen werkvoorbereiding doen. Daarbij ben ik in al mijn eigenwijzigheid een paar keer flink tegen de lamp gelopen en terecht gewezen ook. Later bleken die mensen toch het beste met me

voor te hebben. Maar op de bouw vonden ze het natuurlijk prachtig om je te dollen. Er was niets leuker dan het zontje van de baas piepelen. Dan zeiden ze bijvoorbeeld dat er achter in de bouwput een pomp neergezet moest worden, terwijl ze wisten dat daar een put was waar een meter water in stond en waar jij dan in zou lopen. Dat zeiden ze dan het liefst 's ochtends vroeg zodat je de hele dag in een natte broek rondliep. Dan was het natuurlijk de kunst om uit die put te stappen, je laarzen leeg te kiepen en te doen alsof er niks aan de hand was. Dat hoort bij de bouw en dat geeft helemaal niks. Op den duur liet ik zien dat ik er voor ging en dat werd toch opgepikt.”

“Ik ben op een heel natuurlijke manier in het bedrijf gegroeid en dat kwam ook om dat het erg druk was. Het werk moest gewoon gebeuren. Ik pakte op den duur gewoon zaken van zijn bureau en zei: dat doe ik wel pap. Zo ging het, ik ging gewoon klantenwerk doen, het magazijn, opnemen, transport plannen. Ik kan me niet herinneren dat we daar ooit over gepraat hebben. Ik deed steeds meer, tot ik het niet meer kon bijbenen. Ik naar mijn vader met het idee om Peter Matthijse naar binnen te halen om hem het magazijn te laten doen. Die had veel last van zijn rug en ik wilde hem voor de zaak behouden. Die man had zoveel kennis en hart voor de zaak. ‘Dat kan niet’, zei mijn vader. Ik had het uitgerekend, het kostte een ton aan guldens om er en stuk aan te bouwen. Ik heb het het doorgedreven en dat was het begin. Dit ontlastte mij enorm en ik kon me bezig houden met andere zaken.”

“In '96, '97 voerden we gesprekken met Evert en Simon en later met OAZ erbij om vorm te geven aan de organisatie. Er zat groei in. Samen met mijn vader sprak ik ook over bedrijfsovername. Johan Koeman, die ook de overgang van opa naar mijn vader begeleidde, had het idee om het bedrijf in vijf delen over te

dragen. Dat vond ik niet zo'n goed idee en dat zei ik ook tegen mijn vader: vijf maal de notaris, vijf maal de accountant, dat zijn een hoop kosten. We kunnen het ook gewoon in twee keer doen, we weten toch wat we willen. 'Ja, zei mijn vader, ja, dat is ook wel een goed idee.' Zo gezegd, zo gedaan. Voor mij veranderde er niets maar ik merkte achteraf wel dat het voor mijn vader een stap was. Hij ging meer uitvoerend werk doen en begeleidde een aantal vaste klanten en kreeg meer en meer een rol op de achtergrond. Ook dit weer ging vanzelf.

Ondertussen groeide het bedrijf goed door en kwam Jan-Pieter naar kantoor en uit eigen kweek kwam Marcel. In 1999 moest er iets gebeuren en zei ik tegen mijn vader: We moeten verhuizen of verbouwen want elke morgen was het feest, stonden alle busjes vast op het terrein, dat schoot niet op vond ik. Het was een logistieke ramp en ik wilde alles netjes hebben zodat iedereen snel op pad kon. Ik heb alle vrijheid gekregen om al die dingen te doen! Kun je het je voorstellen? Er was helemaal niets van mij bij aan dat pand. Hij gaf me de ruimte om mijn ideeën uit te voeren. Dus kwam er een groot deel werkplaats bij en breidden we het kantoor uit. Het is gek maar voor mijn idee is het nog steeds zijn bedrijf en ik weet eigenlijk niet hoe hij dat zelf ziet.

Het kopen van de grond voor die uitbreiding was nog een zware strijd. Die grond was van Theo Rijnberg, naast onze zaak. Het ging om een strook van vijf meter, over de hele lengte. Ik was al 100 keer naar hem toegelopen en er viel niet te praten met die man. Je moest eerst kijken hoe zijn humeur was. Op een gegeven moment konden we het dan huren en dat zouden we dan maar doen, niet van harte natuurlijk want wat heb je eraan? Op een mooie zaterdagmiddag stond ik een beetje tegen het hek te leunen en was hij met zijn paardjes bezig, die daar stonden. Ik zei tegen hem: Theo, het is toch voor

jou eigenlijk maar een stoepbandje hè, die vijf meter? Hij zei: 'Kom maandagmorgen nog maar is langs.' Die maandagmorgen maakten we de deal, duur, maar noodzakelijk voor de toekomst voor het bedrijf. Hup, een hek eromheen en bouwen."

"Dat was in 2000, in een voor mij moeilijke periode. In die bouwvak is ons tweede dochttertje overleden. Mijn drijfveer was weg. Uiteindelijk waren het onder andere weer die woorden van mijn vader, 'je overwint problemen en tegenslagen door ze op te pakken en door te gaan', die me verder hielpen."

"Als ik nu terugkijk naar de plannen die we in 1999 hadden, is er een hoop gebeurd maar is één ding niet gelukt. We zouden ernaar toe werken dat ik minder in de organisatie zit en ik had een voornemen, twee jaar geleden: 40 jaar, 40 uur. Ik heb dan nog een jaar te gaan en weet nu al dat dit niet gaat lukken. Dat is op zich niet erg want ik zit nu op de top van mijn kunnen en kan het nu aan.

Jan Pilaar, daar praat ik veel mee, zegt het ook: voor je 45 bent, moet je het voor elkaar hebben. Dat is mijn drijfveer om te bereiken wat ik wil bereiken: een normale verhouding tussen zakelijk en privé, een klantenkring waarvoor het goed en prettig werken is en dat liever met wat minder, dan met meer mensen. De basis blijft kwaliteit leveren. Daarnaast wil ik mezelf verder ontplooien, ik heb het gevoel dat ik nog wel wat kan en heb mensen om me heen waar ik op kan bouwen." Ineens komt Marco met een ontboezeming die me verbaast, wederom een raad van zijn vader die met weinig woorden heel veel zei: 'Ga niet bij mij werken, zoek een groot bedrijf, zorg dat je een goed salaris krijgt

en ga sporten, genieten van je gezin en je vrije tijd. Dan heb je een beter leven dan wanneer je hierin stapt.' Hij zei het te laat, ik was al met het bedrijf vergroeid."

"Er is natuurlijk het nodige gebeurd ook hè? Ik kan er wel wat van vertellen. Op mijn zestiende ging ik altijd met opa en oma naar de kerk, met de auto. Ik had natuurlijk nog lang geen rijbewijs maar ik reed wel en dat werd gewoon geaccepteerd. Mijn broer en ik wasten altijd de busjes in het weekeind, op het plein in Kloetinge tussen het bedrijf en dorpshuis Amicitia en toen was ik nog geen eens 16. Na het wassen zei ik, dan moeten we ook even 'droogrijden' natuurlijk. Dat hield snel op en dat uitgerekend tegen de Mercedes van meneer Behage, de rijschoolhouder. Ja en ga het dan maar uitleggen: meneer Behage, uw motorkap is dubbelgevouwen. Ik heb het gedaan hoor en mijn vader heeft het papierwerk geregeld, het is allemaal goed gekomen maar zo waren er meer dingen en dat ga ik allemaal niet vertellen. Het heeft met onze natuur te maken denk ik. Ik was zo druzig als ik weet niet wat en ook ik bleef altijd maar doorgaan."

"Nu heb ik heel veel verteld over hoe we het doen en zou ik haast vergeten te zeggen wat we doen en vooral met en voor wie. Sinds begin jaren-90 is de nieuwbouw van bedrijfspanden voor ons zeer belangrijk, net als restauraties en verbouwingen van winkelpanden. Daarnaast bouwen en verbouwen we nog steeds veel woningen en karweiwerk blijft een belangrijke poot van ons bedrijf." Enkele pagina's verder in dit boek treft u een lijst met een aantal door Van de Linde gerealiseerde werken en Marco haast zich om te vermelden dat bij het opsommen van werken, altijd mensen vergeten worden

en dat hij dat uiterst vervelend vindt. "Al dat werk leveren we met een fijne club mensen voor een goed klantenbestand, waarmee we op een prettige manier samenwerken. Daar doen we het voor. Op dit moment hebben we een goed gevulde orderportefeuille en voor wat betreft de toekomst? Ik wil het werk blijven doen, zoals we het nu doen. Als we daarvoor moeten groeien is het prima en als we daarvoor wat in moeten krimpen ook. Groeien in

85

In een traditionele aanbesteding van een half miljoen euro zit bijvoorbeeld gemiddeld 120 tot 150 uur rekenwerk. Dat zijn eigen uren die je uit je overhead moet kunnen opbrengen en waarop je moet kunnen scoren om je continuïteit en bedrijfsgrootte vast te kunnen houden. Daarnaast moet je proberen om je werk goed te doen en in bouwteams veel werk binnen te halen, dan heb je met marktconforme normen te maken en krijg je gewoon betaald wat het kost. Dat is ook niet zonder risico maar dan werk je met open begrotingen. Dat wil zeggen dat de opdrachtgever van de eerste spijker tot de laatste kwaststreek invloed heeft op het proces. Dan ga je heel intensief met elkaar om en het is opener. Bij een open begroting word je vaak ook eerder bij een plan betrokken: 'wat denk jij, hoe zou je dit of dat oplossen?' Dan maak je samen het bouwteam compleet. Je zoekt er een architect bij, een installateur enzovoort. Dan kijk je of je er qua budget uit kan komen. Ik heb er goede ervaringen mee. Je kunt veel meer meedenken, oplossingen aandragen en daardoor vaak ook veel besparen. Deze vorm past ook bij de ons bedrijf, bij de titel van dit boek: Bouwen op Vertrouwen!"

"Zo is ons werk altijd onze acquisitie geweest. Dat wat je presteert is de beste reclame. We zijn geen receptietijgers, nooit geweest ook. Mijn vader en opa ook niet. Je kunt er natuurlijk niet altijd omheen maar ik zoek het niet op."

1970

De 1^e wedstrijd werd gespeeld tegen de jonge 1e & Heerenhoek.

1970

De 1^e wedstrijd werd gespeeld tegen de jonge 1e & Heerenhoek.

De van de Linde Boys

Deelname:

M. Westerbeek 4 x
G. v. d. Linde 2 x
S. Steenman 1 x
J. Lincx 1 x

Opstelling:

W. Hesse
H. v. d. Linde J. Capello G. v. d. Linde E. Bliek
R. Westerbeek P. Mattheysen
R. Bliek K. Jansen S. Steenman J. Lincx

Standaard
G. v. d. Linde, A. Hesse, G. v. d. Linde, J. Capello, R. Bliek
K. Jansen, P. Mattheysen, R. Westerbeek, G. v. d. Linde
Zakelijk v. d. Linde
W. Hesse, E. Bliek, J. Lincx, H. v. d. Linde, R. Westerbeek
Res. H. Boijze.

Bouwbedrijf J. van de Linde heeft jaren achtereen een goed elftal in de bedrijfscompetitie gehad. Gerard Steenhard heeft alles van 1970 tot en met 1992, stipt en punctueel bijgehouden in een klein, groen boekje. De prestaties van het team, van individuele spelers, krantenknipsels, elftalfoto's, compleet met de namen van alle spelers. Alles staat erin. Dit elftal en alles wat er omheen gebeurde, de supporters, het napraten in de kantine en dergelijke was fantastisch voor de onderlinge verstandhoudingen. Het elftal werd gevormd door mensen uit alle lagen van het bedrijf, voor zover je al van lagen kunt spreken bij een familiebedrijf als dat van Van de Linde.

Enkele opvallende feiten:

Grootste overwinning: 3 - 17

Louwerse en de Priester - Van de Linde Boys,
24-06-'71

Grootste nederlaag: 2 - 3

Van de Linde Boys - Kloetinge Combi, 05-05-'72

Rinos Westernweel 1^x
Gilbert v Ooster 1^x
Wm. 2 2-1
Hico Wisse 1^x
Rinos-Westernweel 1^x
op 10^e plants

Topscoorderslijst aller tijden 1 tot en met 5:

1	Rinus Westerweel	78
2	Peter Matthijse	72
3	Wim van de Linde	50
4	Gerard Steenhard	46
5	Quinten van de Linde	18

Totaal aantal gespeelde wedstrijden:	124
Winst:	55
Gelijk:	28
Verlies:	41
Doelpunten voor	367
Doelpunten tegen	255

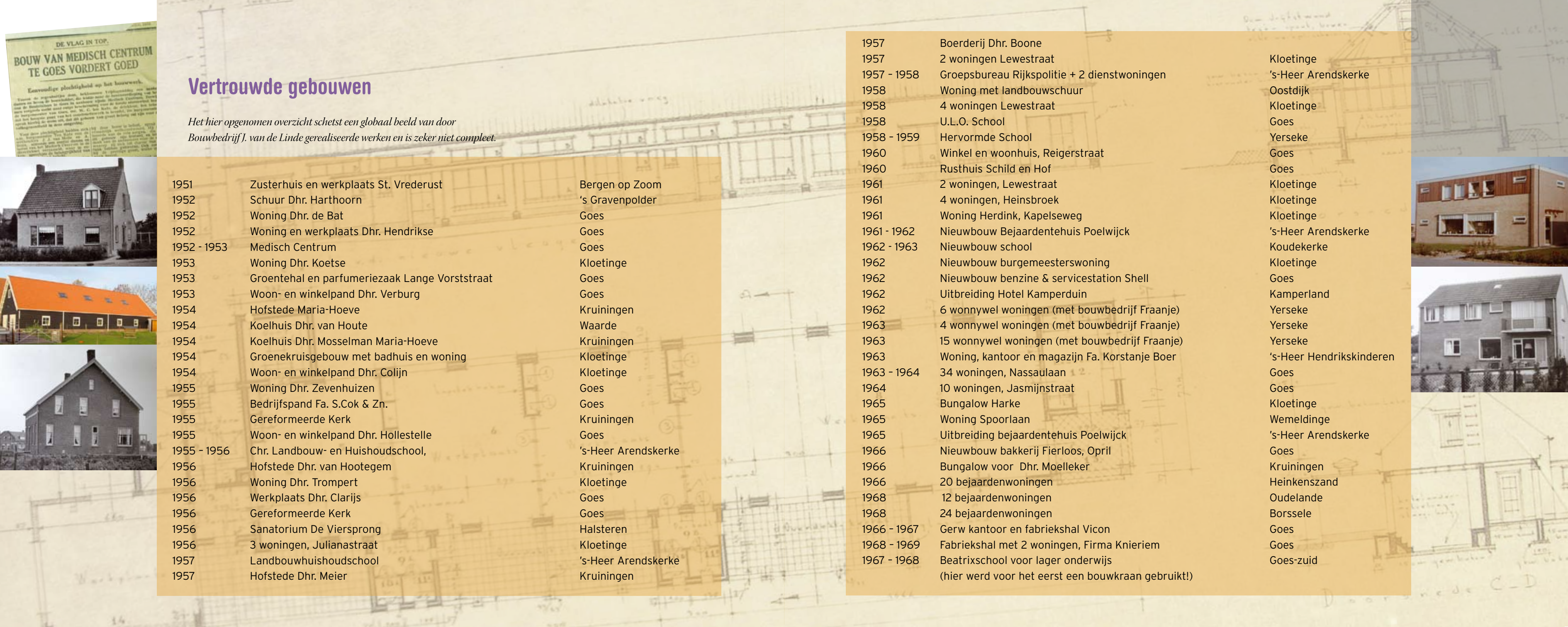
Ook nu nog speelt er een gelegenheidselftal, niet meer zo consequent als toen, maar toch. Daarnaast zijn de Van de Lindes echte supporters van Kloetinge.

**Vriendschappelijke
voetbalwedstrijd**
BAARLAND - Op het sportterrein
Baarland speelden de personeelselft-
len van de gemeente Borsselle en bouw-
bedrijf Van de Linde uit Kloetinge een
vriendschappelijke voetbalwedstrijd.
Van de Linde Boys nam al snel een voor-
sprong van 2-0. Het elftal van de ge-
meente Borsselle wist de stand echter
gelijk te trekken tot 2-2. Dat was ook de
ruststand. De eindstand werd uiteindelijk
6-4 in het voordeel van Van de Linde
Boys.

7.	1/2 L. 29-4-77	EM BORSELE	0-2
8.	1/2 LINDE - AKF		0-3
9.	1/2 LINDE - Tim. Mol		2-6
		Nico WISSE	1 ^x

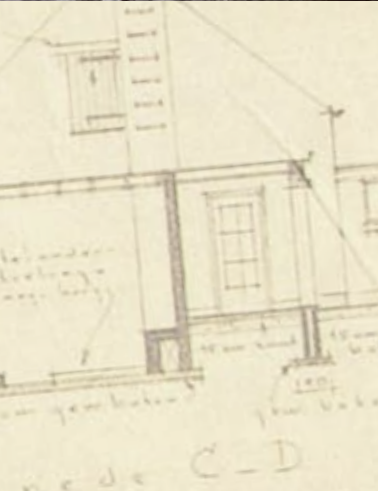

Vertrouwde gebouwen

Het hier opgenomen overzicht schetst een globaal beeld van door
Bouwbedrijf J. van de Linde gerealiseerde werken en is zeker niet compleet.

1951	Zusterhuis en werkplaats St. Vrederust	Bergen op Zoom
1952	Schuur Dhr. Harthoorn	's Gravenpolder
1952	Woning Dhr. de Bat	Goes
1952	Woning en werkplaats Dhr. Hendrikse	Goes
1952 - 1953	Medisch Centrum	Goes
1953	Woning Dhr. Koetse	Kloetinge
1953	Groentehal en parfumeriezaak Lange Vorststraat	Goes
1953	Woon- en winkelpand Dhr. Verburg	Goes
1954	Hofstede Maria-Hoeve	Kruiningen
1954	Koelhuis Dhr. van Houte	Waarde
1954	Koelhuis Dhr. Mosselman Maria-Hoeve	Kruiningen
1954	Groenekruisgebouw met badhuis en woning	Kloetinge
1954	Woon- en winkelpand Dhr. Colijn	Kloetinge
1955	Woning Dhr. Zevenhuizen	Goes
1955	Bedrijfspand Fa. S.Cok & Zn.	Goes
1955	Gereformeerde Kerk	Kruiningen
1955	Woon- en winkelpand Dhr. Hollestelle	Goes
1955 - 1956	Chr. Landbouw- en Huishoudschool,	's-Heer Arendskerke
1956	Hofstede Dhr. van Hootegem	Kruiningen
1956	Woning Dhr. Trompert	Kloetinge
1956	Werkplaats Dhr. Clarijs	Goes
1956	Gereformeerde Kerk	Goes
1956	Sanatorium De Viersprong	Halsteren
1956	3 woningen, Julianastraat	Kloetinge
1957	Landbouwhuishoudschool	's-Heer Arendskerke
1957	Hofstede Dhr. Meier	Kruiningen

1957	Boerderij Dhr. Boone	Kloetinge
1957	2 woningen Lewestraat	's-Heer Arendskerke
1957 - 1958	Groepsbureau Rijkspolitie + 2 dienstwoningen	Oostdijk
1958	Woning met landbouwschuur	Kloetinge
1958	4 woningen Lewestraat	Goes
1958	U.L.O. School	Yerseke
1958 - 1959	Hervormde School	Goes
1960	Winkel en woonhuis, Reigerstraat	Goes
1960	Rusthuis Schild en Hof	Kloetinge
1961	2 woningen, Lewestraat	Kloetinge
1961	4 woningen, Heinsbroek	Kloetinge
1961	Woning Herdink, Kapelseweg	's-Heer Arendskerke
1961 - 1962	Nieuwbouw Bejaardentehuis Poelwijck	Koudekerke
1962 - 1963	Nieuwbouw school	Kloetinge
1962	Nieuwbouw burgemeesterswoning	Goes
1962	Nieuwbouw benzine & servicestation Shell	Kammerland
1962	Uitbreiding Hotel Kamperduin	Yerseke
1962	6 wonnywel woningen (met bouwbedrijf Fraanje)	Yerseke
1963	4 wonnywel woningen (met bouwbedrijf Fraanje)	Yerseke
1963	15 wonnywel woningen (met bouwbedrijf Fraanje)	's-Heer Hendrikskinderen
1963	Woning, kantoor en magazijn Fa. Korstanje Boer	Goes
1963 - 1964	34 woningen, Nassaulaan	Goes
1964	10 woningen, Jasmijnstraat	Kloetinge
1965	Bungalow Harke	Wemeldinge
1965	Woning Spoorlaan	's-Heer Arendskerke
1965	Uitbreiding bejaardentehuis Poelwijck	Goes
1966	Nieuwbouw bakkerij Fierloos, Opril	Kruiningen
1966	Bungalow voor Dhr. Moelleker	Heinkenszand
1966	20 bejaardenwoningen	Oudelande
1968	12 bejaardenwoningen	Borssele
1968	24 bejaardenwoningen	Goes
1966 - 1967	Gerw kantoor en fabriekshal Vicon	Goes
1968 - 1969	Fabriekshal met 2 woningen, Firma Knieriem	Goes-zuid
1967 - 1968	Beatrixschool voor lager onderwijs (hier werd voor het eerst een bouwkraan gebruikt!)	

Vanaf 8 januari 1989 is mijn adres:
Bouwbedrijf J. van de Linde Kloetinge B.V.
Albert Pienemanweg 19, 4462 GC Goes
De Ploet 1, Goes Zuid
Postbus 194, 4460 AD Goes
Telefoon 0110-211040
Telefax 0110-212750

De officiële opening is op zaterdag worden begin 1989 gehouden.
Hanssen zullen een uitzendingsbureau.
(Lid van de C.D.)

Mit vriendelijke groeten,
Bouwbedrijf J. van de Linde Kloetinge B.V.
J. van de Linde

1968	6 kleedlokalen voetbalvereniging Kloetinge	Kloetinge
1968 - 1969	Kleuterschool, Ravensteinlaan	Kloetinge
1969 - 1970	6 bejaardenwoningen	's Gravenpolder
1970 - 1971	Verbouwing en uitbreiding Chr. Lagere School	Yerseke
1971	Vijfkleurige lagere school + neven ruimte	Krabbendijke
1971 - 1972	Bankgebouw, Grote Markt	Goes
1972 - 1973	Regionaal kantoor Rabobank, Nassaulaan (doorwerk project!)	Goes
1973 - 1974	Dokterswoning met praktijkruimte	Krabbendijke
1975		
1976	Nieuwbouw Garage Schouwenaar	Goes
1978 - 1979	Restauratie St. Jacobsstraat	Goes
1977	Nieuwbouw Koole Optiek	Yerseke
1977 - 1978	Nieuwbouw De Regt	Goes
1978	Nieuwbouw bibliotheek	Kapelle
1977 - 1978	Woningen (eerste leerling bouwplaatsen)	Heinkenszand
1978	Nieuwbouw bedrijfspand Dhr. Overbeeke	's Heer Arendskerke
1979	PMD kantoor	Goes
1979	Restauratie boerderij Dhr. Nooteboom	Kloetinge
1979	Woonwagen centrum	Goes
1980	Restauratie de Blauwe Steen	Goes
1981	School	Kapelle
1981	Nieuwbouw woning dokter Kooiman	Goes
1981	Nieuwbouw BGD	Goes
1981	Nieuwbouw boerderij Dies Minnaard	Goes
1981 - 1982	Verbouw Korenbeurs (Slavenburg bank)	Goes
1982	Verbouw 2 winkels Tinnen Kroese, Lange Vorststraat	Goes
1982 - 1983	Loods en kantoor Gemeente Goes, Geldelooze pad (project langdurig werkelozen)	Goes
1982	Restauratie woning tandarts van Hout	Wemeldinge
1982 - 1983	Restauratie Manhuistuin woningen en restaurant	Goes
1982	Verbouw boerenwoning/dijkhuis	Nisse
1982	Leerlingbouwplaats 20 huizen	Yerseke
1983	Balletschool	Vlissingen
1983 - 1984	Uitbreiding kantoor NAK, 's Gravenpolderseweg	Goes
1983 - 1984	Bejaardenwoningen	Kortgene

1983	Praktijkruimte voormalige brandweerkazerne	Goes
1983	Praktijkgebouw Parlevliet	Goes-noord
1983 - 1984	Uitbreiding De Rank en Zunneguus, Beukestraat	Goes
1984	Nieuwbouw fortwoningen	's Gravenpolder
1984 - 1985	Verbouwing dagverblijf De Rank en Zunneguus	Goes
1985	Renovatie bejaardenwoningen	Kortgene
1985	Nieuwbouw praktijkgebouw Parlevliet	's Heer Arendskerke
1985	St. Maatsch. Belangen, renovatie voormalig gemeentehuis	Kloetinge
1986	Dorps huis	's Heer Arendskerke
1986	Bedrijfspand de Regt, van de Spiegelstraat	Goes
1986 - 1987	Renovatie gemeentehuis en pastorie (Bezoek van Koningin Beatrix)	Kloetinge
1986	Verbouwing van Damelop school	Goes
1986	Verbouwing winkelpand Massaschoen	Goes / Middelburg
1986 - 1987	Gezinsvervangend tehuis de Ganzeveste	Goes
1987	Uitbreiding Anne-Frank school	Goes
1987 - 1988	Uitbreiding kantoor Schipper Accountants	Goes
1987 - 1988	Dorps huis	Wolphaartsdijk
1987 - 1988	Verbouw gemeente archief Goes	Goes
1987	Restauratie woonhuis, Turfkade	Goes
1987	Restauratie Landlust	Heinkenszand
1988	Verbouw café Mid-City, Grote markt (opdr. Heineken)	Goes
1988	Verbouw en uitbreiding Kloetingse School	Kloetinge
1988	Verbouw winkelpand Deli, Lange Vorststraat	Goes
1988	Bouw basisschool	Wolphaartsdijk
1988	Verbouw discotheek El-Toro	Goes
1988	Verbouw Rabobank	Borssele
1988 - 1989	Nieuwbouw de Schalken	Kloetinge
1988 - 1989	Maranatha Kerk	Goes
1989	3 woningen Siemenwei	Goes
1989	Bedrijfspand Slabbekoorn en Partners	Goes
1989	Restauratie villa Fikkers	Bergen op Zoom
1989	Uitbreiding BGD	Goes
1989 - 1990	Uitbreiding kantoor NAK, 's Gravenpolderseweg	Goes
1989	Bouw eigen bedrijfspand	Goes

1989	5 woningen	Vlissingen
1989 - 1990	Woonhuis van Dijk	Kamperland
1989	Renovatie/restauratie Villa Landlust	Heinkenszand
1989	Woonhuis van de Broeke	Oud-Sabbinge
1989	Bedrijfspand Markant	Yerseke
1989 - 1991	Kerk	's Gravendeel
1990	Renovatie woonhuis/boerderij	Middelburg
1990	Woonhuis Hoogstrate	Vlissingen
1990	Woning Boekhouders	Wolphaartsdijk
1990	Liften geplaatst bij bejaardenwoningen	
	Heinkenszand/'s Gravenpolder/Oudekerke/Borselle/Nieuwdorp/'s-Heer Arendskerke	
1990	Uitbreiding Kohnstamm School	Goes
1991 - 1992	Verbouwing Poelwijck	's Heer Arendskerke
1991	Toilet en kleedruimte Camping de Witte Raaf	Arnemuiden
1991	Uitbreiding kantoor Schipper Accountants	Goes
1991	Verbouwing de Muynck Optiek	Goes
1992	NAK, uitbreiding loods en kas, 's Gravenpolderseweg	Goes
1992	CLB Amsterdam, verbouwing, Stationsstraat	Middelburg
1992	Huize Den Berg, verbouwing Lelie en Tulp	Goes
1992	Drogisterij Fassaert, nieuw dak, Lange Kerkstraat	Goes
1992	Schuitema C-1000, verbouwing	Arnemuiden
1992	Restauratie Ganzepoortbrug	Goes
1992	Bouw bungalow Fatemizadeh	's Heer Hendrikskinderen
1992	Verbouwing de Bey woonhuis	Schore
1992	Verbouwing Prinses Irene School	Goes
1993	Ver. Behoud Natuurmonumenten, restauratie trap	Fort Ellewoutsdijk
1993	Hans Nijs fotostudio, verbouwing, Beukenhof	Goes
1993	Holding De Witte Raaf, nieuw toiletgebouw	Arnemuiden
1993	St. Ter Weel	Goes
1993	Stam	
1993	St. Serviceflats, schuifpui, de Horst	Goes
1993	Drogisterij Fassaert, verbouwing, Lange Kerkstraat	Goes
1993	St. Dagverblijven Oosterschelde, Beukenstraat	Goes
1993	Van Oeveren, verbouwing	Goes
1993	St. Poelwijck, div. locaties inbraakpreventie	Goes

1993	Jeremiasse Tweewielers, Ganzepoortstraat	Goes
1994	W. van de Linde, Tervatenseweg	Kloetinge
1994	Firma Koch, verbouwing	Goes
1994	M. van de Linde, nieuwbouw woning en schuur	Goes
1994	Holding de Witte Raaf, div. werkzaamheden	Arnemuiden
1994	St. Dagverblijven Oosterschelde, verbouwing	Goes
1994	Gereformeerde Kerk, Oosterkerk, van Mellestraat	Goes
1994	St. Oude Zeeuwse Kerken, onderhoud	Baarland
1994	St. Poelwijck, div. locaties, verbouwingen	's Heer Arendskerke
1994	St. Serviceflats, gevelrenovatie	Goes
1994	De Regt, bouw berging, van de Spiegelstraat	Goes
1994	Antheunisse, verbouwing, Lewestraat	Kloetinge
1994	Garage de Groene, nieuwe vloer, Anjelijsstraat	Goes
1994	St. Serviceflats, voorraadartikelen	Goes
1994	Holding de Witte Raaf, dakwerk	Arnemuiden
1994	Camping De Paardekreek, bouw recreatieruimte	Kortgene
1994	De Kerckhove, verbouwing, Sternlaan	Kamperland
1995	Automobielbedrijf De Groene, bouw kantoren	Goes
1995	Dhr. v/d Peyl, nieuwbouw woning	Goes
1995	Schelde International, nieuwbouw showroom/magazijn	Goes
1995	Dhr. Pilaar, nieuwbouw woning	
1995	Camping De Paardekreek, nieuwbouw kantine/frituur	Kortgene
1995	St. Poelwijck, groot keuken	Goes
1995	Jeremiasse Tweewielers, verbouwing magazijn	Goes
1995	Restauratie Korenbloem molen	Goes
1996	Dhr. de Landgraaf, nieuwbouw woning	Kloetinge
1996	Raadgevend Ingenieursbureau Koch	Goes
1996	Gereformeerde Kerk, Westerkerk, verbouwing	Goes
1996	Heineken Nederland, Café Pubbles, Grote Markt	Goes
1996	Schermerhorn, nieuwe fietsenstalling	Goes
1996	Garage van Strien, v/d Spiegelstraat	Goes
1996	St. Serviceflats, De Horst	Goes
1996	St. Poelwijck, verbouwing	Goes
1996	De Regt Vastgoed, verbouwing	Vlissingen
1997	Camping Anna Friso, nieuwbouw toiletgebouw	Kamperland

1997	Het Stoffenhuis, brandschade	Goes
1997	Camping Anna Friso, nieuwbouw speelhal	Kamperland
1997	Het Stoffenhuis, nieuwbouw winkel	Goes
1997	Arbodienst, verbouwing	Goes
1997	Serviceflats de Schakel en de Horst	Goes
1997	Buys Ballot College, verbouwing	Goes
1997	Gereformeerde Kerk, Oosterkerk, verbouwing	Goes
1997	Serviceflats de Schakel en de Horst, Flat 321	Goes
1997	Serviceflats de Schakel en de Horst, kamer 231/232	Goes
1997	Serviceflats de Schakel en de Horst, Flat 240	Goes
1997	Schermerhorn Goes, verbouwing	Goes
1997	Serviceflats de Schakel en de Horst, Flat 415-417	Goes
1997	Boekhandel De Koperen Tuin, verbouwing	Goes
1997	G. Ge, verbouwing woning	Kloetinge
1998	Glashandel Melieste, nieuwbouw pand	Goes
1998	Van Dijk Beheer, 't Jachthuis, div. werkzaamheden	Kloetinge
1998	Vereniging Natuurmonumenten, Zwaakse Dijk	Kwadendamme
1998	Mw. Stouthamer, verbouw badkamer	Ellewoutsdijk
1998	Technomarine, uitbreiding kantoor	Wolphaartsdijk
1998	St. Service Flats Zeeland, samenvoegen flat	Goes
1998	St. Poelwijk, verbouwing conciërge woning	Goes
1998	Technomarine, metselwerk	Wolphaartsdijk
1998	Fabry de Jonge juweliers, plaatsen tussenwand	Goes
1998	St. Service Flats Zeeland, diverse flats	Goes
1998	Fam. Iwaarden, vernieuwen kozijnen	Kloetinge
1998	Herenmodezaak Steutel, verbouwing pand 1 ^e fase	Goes
1999	Van Osta, nieuwbouw kantoor	Goes
1999	Dhr. Faasse, nieuwbouw woning	Kamperland
1999	De Regt Vastgoed, bouw Motoport/Mac Donalds	Goes
1999	St. Service Flats Zeeland, flat 615-617	Goes
1999	De Regt Vastgoed, verbouwing	Vlissingen
1999	Mw. Migalski, verbouwing erker	Goes
1999	Dhr. Hulstein, verbouwing badkamer	Goes
1999	St. Poelwijk, renovatie/uitbreiding verpleegunits	Goes
1999	St. Service Flats Zeeland, flat 39	Goes

1999	Fam. Postma, verbouwing	Goes
1999	St. Service Flats Zeeland, flat 25	Goes
1999	St. Service Flats Zeeland, flat 322-501	Goes
1999	St. Service Flats Zeeland, app. 16 en 17	Goes
1999	Fabery de Jonge juweliers, verbouwing	Goes
1999	St. Service Flats Zeeland, app. 38	Goes
1999	Technomarine, div. werkzaamheden	Wolphaartsdijk
1999	St. Service Flats Zeeland, app. 10-11	Goes
1999	St. Service Flats Zeeland, app. 3-4	Goes
1999	St. Service Flats Zeeland, flat 422	Goes
1999	OAZ Advies, verbouwing	Goes
1999	St. Service Flats Zeeland, flat 111	Goes
1999	Herenmode van Westen, verbouwing	Goes
1999	Kerkvoogdij Ned. Hervormde Gemeente, onderhoud	Goes
1999	Kerkvoogdij Ned. Hervormde Gemeente, onderhoud	Hoedekenskerke
2000	Fam. den Ouden, verbouwing Geertesplein	Kloetinge
2000	Fam. Sonke, verbouwing	Kapelle
2000	De Ganzeveste, diverse werkzaamheden	Goes
2000	Dhr. Boon, renovatie	Heinkenszand
2000	Fam. Seibecke, verbouwing	Renesse
2000	Dhr. Berks, aanbouw	Wilhelminadorp
2000	Dhr. Zwamborn, nieuwbouw berging	Kloetinge
2000	Camping Anna Friso, verbouw balie en gangen	Kamperland
2000	Arbo Unie, verbouwing	Goes
2000	Camping Anna Friso, nieuwbouw elektra gebouw	Kamperland
2000	St. Service Flats de Schakel en de Horst, div. appartementen	Goes
2000	St. Oude Kerken Zeeland, onderhoud	Baarland
2000	Kerkvoogdij Kloetinge, onderhoud	Kloetinge
2000	Kerkvoogdij 's Heer Abtskerke, onderhoud	's Heer Abtskerke
2001	Firma Koch, verbouwing	Goes
2001	J. van de Linde, verbouwing Beukenstraat	Goes
2001	Camping De Paardekreek, nieuwbouw archief	Kortgene
2001	St. Service Flats de Schakel en de Horst, div. appartementen	Goes
2001	Gemeente Goes	Goes
2002	Fam. Honkoop, verbouwing	Kloetinge

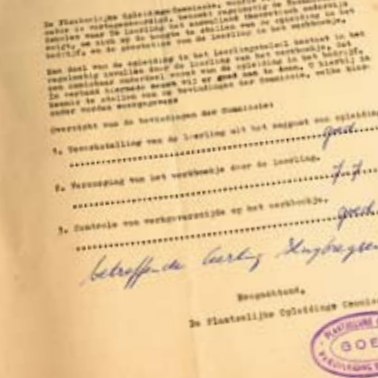

2002	Fam. Lieveense, verbouwing Beestenmarkt	Goes
2002	Dhr. Geirnaerd, verbouwing Jachthuisstraat	Kloetinge
2002	Fam. Hooimeijer, verbouwing Aartjeskreek	Goes
2003	Holding J.M. Pilaar, aanbouw Livingstoneweg	Goes
2003	Flex-Fitcenter, aanbouw	Goes
2003	Technomarine, nieuwbouw utiliteitsbouw	Goes
2004	Drogisterij Fassaert	Goes
2004	DRG Vastgoed, verbouwing	Goes
2004	Van de Linde Kloetinge, verbouwing	Goes
2004	Bouwbedrijf van de Linde, verbouwing	Goes
2004	St. Natuurpark Noord-Beveland, verbouwing schuur	Geersdijk
2004	St. Het Gors, uitbreiding kinderboerderij	Goes
2004	St. Prisma, Bergweg	Goes
2004	Serviceflat De Schakel en de Horst	Goes
2004	Oosterscheldeziekenhuizen, 's Gravenpolderseweg	Goes
2004	RWS onderhoud, Bellefleurstraat	Kapelle
2004	Kerkvoogdij Herv. Gem. Biezeling	Biezeling
2004	Kerkvoogdij NH Gem. Kloetinge	Kloetinge
2004	Dhr. Meulenberg, Noordeinde 4	Kloetinge
2004	St. Oude Zeeuwse Kerken	Baarland
2004	Kerkvoogdij NH Gem. 's Heer Abtskerke	's Heer Abtskerke
2005	St. Het Zeeuwse Landschap, Fort Hellenburg	Baarland
2005	Gemeente Goes, Historisch Museum	Goes
2005	Dhr. Thissen, nieuwbouwwoning	Heinkenszand
2005	Dhr. Ganzeman, woning	Kapelle
2005	RWS, nieuwbouwwoningen Kamperland	Goes
2005	Fam. de Graaf, villa	Middelburg
2005	Stichting Prisma, uitbreiding St. Willibrordusschool	Zierikzee
2005	Gemeente Borssele, brede school, 's Gravenpolder	Heinkenszand
2005	Technomarine Logistics, nieuwbouw De Poel	Goes
2005	Stichting Het Gors, A. Plesmanweg	Goes
2005	Dhr. Wiebing, verbouw keuken en toilet	Kloetinge
2005	Dhr. Roos, verbouw bijgebouw molen Colijnsplaat	Rotterdam
2005	Dhr. Fagel, verbouw woning Markt	Veere
2005	Fam. van Gastel, verbouw woning A.M.G. Schmidtdaan	Kloetinge

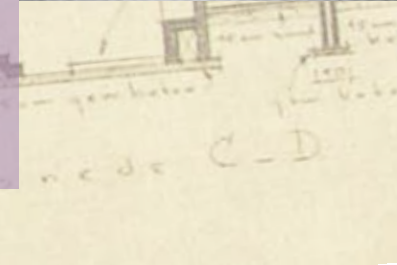
2005	Fam. Zandee, verbouw woning A.M.G. Schmidtdaan	Kloetinge
2005	Dhr. Reijntjes, verbouw woning Keizerstraat	Goes
2005	Mw. Bertels, verbouw Parkweg	Goes
2005	Dhr. de Bruine, bouw bijkeuken en berging Oostsingel	Goes
2005	Fam. Sinke-Harthoorn, uitbreiding woning	Yerseke
2005	Dhr. Hage, herstel brandschade Paukenhoekstraat	Kapelle
2005	Fam. Boom, verbouw woning Blokjesplaat	Goes
2005	Fam. Krepel, verbouw woning Heimolen	Bergen op Zoom
2005	Mw. Ruisaard, verbouw woning Bijsterweg	Wolphaartsdijk
2005	Dhr. van de Linde, verbouwing Kapelseweg	Kloetinge
2005	Dhr. Hulstein, diversen De Stelle	Goes
2005	Oosterscheldeziekenhuizen, verbouwing dialyse	Goes
2005	De Kring, kastenwand	Goes
2005	Dhr. Boon/Mw. Veld, werkzaamheden Roggenplaat	Zierikzee
2005	Mw. Haasse, herstel tuinmuur Oostsingel	Goes
2005	Fam. Roest, gevel verzakt	's Heer Hendrikskinderen
2005	St. Het Gors, verbouw stadsboerderij	Goes
2005	Fitnesscentrum Baskenburgplein, verbouwing	Vlissingen
2005	DRG Vastgoed, Amundsenweg	Goes
2005	Arca Retail, verbouw kantoor Nieuwstraat	Koewacht
2005	Vakantie Experts Rosa, Klokstraat	Goes
2005	RIAL Schoenmode, dakrenovatie Lange Vorststraat	Goes
2005	Van Den Dongen Parket, Amundsenweg	Goes
2005	Sjaak van Zee, verbouw St. Adriaanstraat	Goes
2005	Serviceflats De Schakel en De Horst, renovatie	Goes
2005	St. Het Juridisch Loket, verbouw Rotterdamse Kaai	Middelburg
2005	Fam. Schouwenaar, verbouw woning Dorpsplein	Koudekerke
2005	Gemeente Tholen, restauratie toren Stadhuis Tholen	St. Maartensdijk
2005	St. Oude Zeeuwse Kerken, onderhoud kerk Baarland	Goes
2005	Gem. Nrd-Beveland, restauratie torens Colijnsplaat en Kortgene	Wissekerke
2005	Kerkvoogdij NH. Gem. 's H. Abtskerke, onderhoud kerk	's Heer Abtskerke
2005	Mw. Verkaart, reparatie schuur Zuidweg	Nisse
2005	Kerkvoogdij NH. Gem. Kloetinge, onderhoud kerk	Kloetinge
2005	College van kerkrentmeesters, onderhoud kerk	Kattendijke
2005	Fam. Berkhemer, restauratie schuur Duinbeekseweg	Oostkapelle

2005	Dhr. Boonman, restauratie Rouaanse Kaai	Middelburg
2005	Dhr. Hendrikse, diversen Schalklaan	Kloetinge
2005	Intra Kapelle, diversen	Kapelle
2005	Wisse, veranderingen receptie, Verrijn Stuartweg	Goes
2005	Zuidweg Zwartepoorte	Goes
2006	Fam. Zurhorst, bouw woonhuis Halsterseweg	Bergen op Zoom
2006	Fam. de Vos, nieuwbouw woning Oude Rijksweg	's Heer Hendrikskinderen
2006	Technomarine, Stanleyweg	Goes
2006	Natuursteenhuys, nieuwbouw bedrijfspand	Goes
2006	Camping De Paardekreek, bouw hoofdgebouw	Kortgene
2006	Bouman Kantoortotaal, nieuwbouw bedrijfspand	Goes
2006	Fam. Looman, verbouwing woning Kapelseweg	Goes
2006	Mw. Kloosterman, verbouwing woning Lange Vorststraat	Goes
2006	Fam. Honkoop-van Dooren, aanbouw Jachthuisstraat	Kloetinge
2006	Fam. v/d Akker, verbouwing Burg. Vogelaarstraat	Baarland
2006	Dhr. Blok-de Baaij, verbouwing bijkeuken Heerenpolderweg	Wolphaartsdijk
2006	Fam. Hooiveld, verbouwing Aartjeskreek	Goes
2006	Fam. Poelman, verbouwing Leliestraat	Goes
2006	Dhr. de Groene, verbouwing Valckeslotlaan	Goes
2006	Fam. Advocaat, verbouwing Bergweg	Goes
2006	Fam. Hooimeyer, verbouwing Aartjeskreek	Goes
2006	Fam. van der Velden, verbouwing Stekeldijk	Geersdijk
2006	Fam. Visser, diversen Reigerstraat	Goes
2006	Dhr. de Bruine, verbouwing woning Oostsingel	Goes
2006	Dhr. van Hout, diversen zolder Dorpsstraat	Wemeldinge
2006	Fam. de Jong, aanbouw Aartjeskreek	Goes
2006	Fam. Cépèro, diversen Noordweg	Middelburg
2006	Fam. Abrahamse, diversen Kerkstraat	Kats
2006	Top Service Holding, verbouwing A. Plesmanweg	Goes
2006	Vereniging Perspectief, uitbreiding Chr. Basisschool de Burcht	Oost Souburg
2006	Vereniging Perspectief, werkzaamheden Ritthem	Oost Souburg
2006	Stichting Het Gors, werkzaamheden Zunneguus	Goes
2006	Stichting Prisma, aluminium kozijnen	Vlissingen
2006	Juliana van Stolbergschool, uitbreiding	Kapelle
2006	Oosterscheldeziekenhuizen, aanpassing afd. C en D	Goes

2006	Gemeente Veere, restauratie torens Aagtekerke en Zoutelande	Veere
2006	Stichting Woongoed, renovatie Londense Kaai	Middelburg
2006	Gemeente Vlissingen, werkzaamheden molen Oost Souburg	Vlissingen
2006	Fam. Joziasse, restauratie schuur Boomweg	Zoutelande
2006	Dhr. Boonman, restauratie Rouaanse Kaai	Middelburg
2007	Dhr. van de Vrie, nieuwbouw woning Veerweg	Wolphaartsdijk
2007	St. Proefboerderij Rusthoeve, nieuwbouw kantoor	Colijnsplaat
2007	Lucos Holding, nieuwbouw bedrijfspand	
2007	DRG Nansenbaan, nieuwbouw bedrijfspand Scottweg	Goes
2007	Faberij de Jonge juweliers, verbouwing Lange Kerkstraat	Goes
2007	Fam. v/d Glind, aanbouw woning Waanskinderen	Kloetinge
2007	Dhr. Vermont, dakkapel De Stelle	Goes
2007	Fam. Verhulst, verbouwing woning Jachthuisstraat	Kloetinge
2007	Dhr. Pouwer, aanbouw woning Mosselbank	Goes
2007	Top Service Holding, diversen A. Plesmanweg	Goes
2007	Jee-Dee Vastgoed, verbouwing winkelpand	Zuidland
2007	Tierelantijntje, diversen Grote Markt	Goes
2007	Decokay Douma, verbouwing pand Verfbron Goes	Zuidland
2007	Van Westen Menswear, herbouw winkelpand Lange Vorststraat.	Goes
2007	Bouwwinkel Zeeland, Springtjisschool en Klimopschool	Middelburg
2007	Stichting Prisma, aluminium kozijnen Fransiscusschool	Middelburg
2007	Serviceflats De Schakel en De Horst, diversen	Goes
2007	Oosterscheldeziekenhuizen, verbouwing steriel magazijn	Goes
2007	Gemeente Vlissingen, aanpassing molen de Pere	Vlissingen
2007	St. Grote- of Sint Nicolaaskerk, restauratie vloeren	Brouwershaven
2007	Mw. van Dijk-van 't Velde, onderhoud boerderij Middenhof	Garderen
2007	St. Buitenplaats Westhove, onderhoud kasteel Westhove	Domburg
2007	St. Het Zeeuwse Landschap, restauratie schuur 's Heer Abtskerke	Heinkenszand
2007	Gemeente Veere, houtherstel torens Aagtekerke en Zoutelande	Veere
2007	SOW-gemeente Westkapelle, herstel voegwerk kerk	Westkapelle
2007	Marsaki Zeeuwland, werk Patermosterstraat Zierikzee	Goes
2007	Gemeente Middelburg, verbouw gymnastiekgebouw Sasterrein	Middelburg

Inhoudsopgave

pagina	1	Voorwoord
pagina	3	Inleiding
pagina	4	Interview mevrouw C. van de Linde
pagina	14	Interview de heer J. Poley
pagina	18	Interview de heer D. Minnaard
pagina	22	Vertrouwde bouwers
pagina	28	Interview de heer M. van Doorn
pagina	32	Brief de heer H. den Hartog
pagina	36	Interview de heer Q. van de Linde
pagina	42	Interview de heer J. Koeman
pagina	46	Interview de heren Jeremiasse sr. en jr.
pagina	50	Interview de heren de Regt sr. en jr
pagina	54	Interview de heer van de Zandt
pagina	58	Interviews medewerkers
pagina	64	Brief Technomarine
pagina	66	Interview de heer J. Pilaar
pagina	70	Interview de heer J. Hulstein
pagina	74	Interview de heer drs. S. C. Hooijmeier
pagina	78	Interview de heer M. van de Linde
pagina	82	De van de Linde Boys
pagina	84	Vertrouwde gebouwen

Colofon

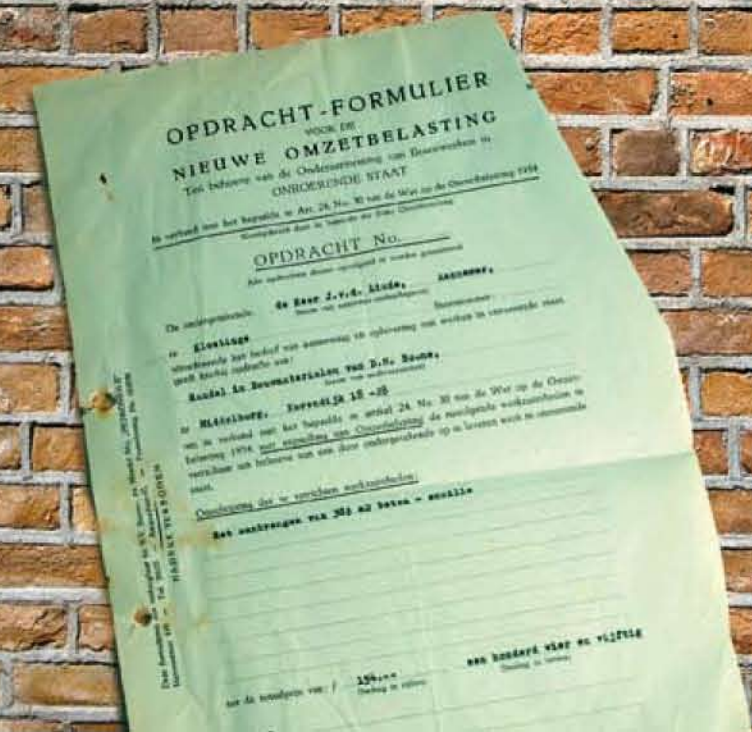
Ontwerp en realisatie:

Tekst:

Fotografie:

Drak:

Wigman van Dijk, Kloetinge - Hengelo
Wigman van Dijk
Limit Fotografie, Wigman van Dijk,
Archief Bouwbedrijf J. van de Linde
NetzoDruk, Enschede

Albert Plesmanweg 19, 4462 GC Goes, Tel. 0113 221040, Fax 0113 232750

www.jvandelinde.nl